

singulis dominicis et feriis et festiuitatibus ad dominum pertinentibus. In septima de festiuitatibus sanctorum et de festo et officio dedicationis ecclesie ac mortuorum. In octaua de computo et kalendario.

Incipit liber primus de ecclesia et ecclesiasticis locis et ornamentis et de consecrationibus et sacramentis.

In hac ergo prima huius operis parte de quibusdam generalibus tractare preuidimus. videlicet.

De ecclesia et eius partibus.

De altari.

De picturis et ymaginibus et ornamentis et cortinis ecclesie.

De campanis.

De cimiterio et alijs sacris locis.

De ecclesie dedicatione.

De altaris consecratione.

De consecrationibus et vinctioibus.

De sacramentis ecclesiasticis.

De ecclesia et eius partibus.

Rursus est ut de ecclesia et eius partibus videamus.

Notandum est ergo quod ecclesia alia est corporalis

in qua videlicet diuina officia celebrantur. Alia spiritualis quod est fidelium collectio siue populus per ministros conuocatus et in unum congregatus ab eo qui vniuersos habitare facit in domo sicut ei corporalis ex congregatis lapidibus constructa: sic et spiritualis ex diuersis hominibus congregatur. Ecclesia ergo grece dicitur conuocatio latine quia omnes ad se vocat quod nomen magis proprie ouem ecclesie spirituali quam corporali: quoniam homines non lapides conuocantur sepe tamen nomen signati attribuitur signati. Ecclesia autem materialis spiritualis designant ut dicitur ubi de eius consecratione agitur. Rursus ecclesia grece dicitur catholica. id est vniuersalis quia per totum mundum est constituta seu diffusa quia vniuersi in deum credentes in vna debent esse congregatione. vel quia in ea est generalis doctrina ad instructionem omnium fidelium. Synagoga quod grece conuocatio dicitur quod proprium nomen iudeorum populus tenuit. ipsorum enim proprie synagoga dicitur solus: quoniam uis et ecclesia deus sit. apostoli tamen nunquam synagoga dixerunt sed semper ecclesia: forte discernendi causa. Dicitur etiam preses ecclesia sion. eo quod

Liber Primus Rōnalis.

nōmen accepit. Pro futūa vō
prie pace hierusalēw cat. Nā
ibrlm pacis visio interpretat.
Dr etiā ecclia dom⁹ dei sic deā
a dogmate qd grece dr rectū.
quasi dās manere vnamimes
in se. Dr etiā qn; kyriaca. id ē
dnicalis. Qnq; basilica. qd v
bū grece sonat latie regia seu
regalis a rege sc; basilio Car
naliū eni regū palatia sic dca
fūt. Nostra aut oionis domus
regia dr. qz in ea regi regū ser
uit. Qnq; templū qfi tectū a
plū in quo regi deo sacrificia of
ferūtur. Et qnq; dr tabnaclm
qz in pnti vita pegrina ē a in
itinere ad priāz pges ut iā di
cet. Vel dr tabnaculū. qfi
tabna dei. put sub ecclie dedi
cāone dicet. Quare ec dictū
est tabnaculū vel arca testio
nii. s; ti. de altari dicet. Qn;
vō martiriū qd i hōrem alic⁹
martiris sacti fit. Qnq; capel
la. put i. ij. pte s; tractatu de
sacrdote dicet. Qnq; cenobiū
Qnq; sacrariū. Qnq; sacellū
Qn; domus oiois. Qnq; mo
nasteriū. et qn; oratoriū. Be
neralit^r autē quilib; locus ad
orandū statutus oratoriū di
ci pōt. Rursus ecclia qn; dr
corp⁹ xpi. Qn; ecvgow cat.
Juxta illd. Emulor ei vos ac.

De Ecclesia et eius ptibus

Qn; spōsa quā xps sibi despo
savit in fide de qua i euāgelio
Qui b; spōsā spōsus ē. Qnq;
mater. qz quotidie in bap^o spi
rituales filios deo parit. Qn;
filia. Juxta illd pphē. p pibus
tuis nati sūt tibi filij. Item qn;
pmit^r vidua qz ppter pressuras
ingreſcit. a ut rachel nō sola
tur. Qnq; meretrix figuratur
propt^r ecclesiaz de gētib; con
gregatā. Quandoq; watur
ciuitas propt^r omuionem sā
ctorū ciuium. murata propt^r
municōem scripturaz. quibus
heretici arcantur. habens lapi
des a ligna diuerſi geneis. qz
diuerſa sūt merita singulorū
p ut iam dicetur. Quicquid
autem synagoga p legem ac
cepit. hoc nūc ecclesia a cristo
cuius sponſa est p gratiam re
cepit. et in melius cōmutauit
Sane nō est noua orato
rii siue ecclesie institutio. Pre
cepit nanq; domin⁹ Moysi
in monte synay. ut faceret ta
bernaculū de cortinis mirifice
fabricatis. Diuisū ei erat int^r
posito velo in duas ptes. cuius
pars prior scā. ubi populus sa
crificabat. Interior vō sacta sā
ctorum ubi sacerdotes et leuite
ministrabant dicebatur. ut di
cet i pl^o quartē ptis. Quod

postq̃ vetustate õsuptu; ē iul
 sit dñs fieri tēplū qđ salomō
 edificauit ope mirifico: duas
 bñs ptes ut a tabernaculū. re
 gū. iij. c. viij. **A**b utroq; vō. s.
 a tabernaculo a a templo nra
 materialis ecclia formā sup̃sit
In cui⁹ pte anteriori ppl̃s orat
 a audit. **I**n sactuario vō cler⁹
 p̃dicat iubilata mīstrat. **T**a
 bernaculū aut q̃ i itinē factum
 qñq; gerit typū mūdi q̃ tñsit
 a occupat ecclia ei⁹. vñ ostat ex
 q̃tuor cortinaz coloribz: sicut
 a mūdus opactus ē ex q̃tuor
 elemētis. **D**eus igit̃ i taberna
 culo. de⁹ ē i hoc mūdo vlut i tē
 plo xp̃i sāguine rubricato. **E**x
 p̃sse vō tabernaculū typū ge
 rit ecclie militatis. q̃ non h̃z hic
 manētē ciuitatē s; futurā iqr̃it
 ideo q; dicit̃ tabernaculū. tab
 nacula em̃ militantiū sūt. deus
 em̃ i tabernaculo deus ē i fidei
 bus suo noie ogregatis. **P**ars
 p̃ma tabernaculi i q̃ ppl̃s sacri
 ficabat vita ē actiua i q̃ ppl̃s i
 pximi dilectōne labōrat. **P**ars
 vō altera i q̃ leuīte mīstrabāt
 vita ē õtēplatiua i q̃ dilectōi a
 õtēplatoī dei religiosoz viro
 rū sincera oūlatio vacat. tabe
 naculū vñ ē i tēplū q̃ de mili
 tia currit̃ ad triūphū. **E**st aut̃
 ecclia sic edificāda. pato nāq;

fūdamētū loco iuxta illud bene
 fundata ē dom⁹ dñi sup firmā
 petriā. debet ep̃s ul sacerdos de
 ei⁹ licētia ibi aquā asp̃gere bñ
 dictā ad abigēdas inde dēmo
 nū fantasias a p̃marū lapidē
 cui ip̃ssa sit crux i fūdamēto
 ponere. **D**ebz q; sic fūdari ut
 caput recte inspiciat ṽsus oriē
 tē de q̃ dicit̃ i p̃lxio. v. p̃tis. vi
 delz ṽsus ortū solis eq̃noxialē
 ad denotādū q̃ ecclia q̃ i terris
 militat tēpare se debz eq̃nimit̃
 i p̃speris a i aduersis a nō vr
 sus solstitialē ut faciūt q̃dam.
Ceterz si muri iherl̃m q̃ edifica
 tur ut ciuitas edificari p̃ iude
 os iubēt s; p̃phaz q̃tomagis
 a nos muros ecclie nre edifica
 re debem⁹. **S**i q̃dē ecclia mate
 rial i q̃ ppl̃s ad laudādū deū
 ouem̃t sactā sig̃ficat eccliaz q̃ i
 cel̃ viuis ex lapidibz õstruit̃.
Hec ē dom⁹ dñi firmē edifica
 ta c⁹ fūdamētū ē angularis la
 pis xp̃s sup q̃ fūdamēto positū
 ē fūdamētū apl̃oz a p̃phaz
 sicut scriptū ē. **F**ūdamēta eius
 i mōtibz sactis. **S**up̃edificati
 parietes iudei sunt a gētiles de
 q̃tuor mūdi p̃tibz ad xp̃m vni
 entes a qui p̃ ip̃m crediderūt
 seu credūt a credēt. **F**ideles aut̃
 ad vitam predestinati sunt la
 pides i ñstructura huius muri.

Liber Primus Rōnalis.

qui sp usq; ad finē h⁹ mūdi e
dificabr. **L**apis vō sup lapidē
ponit. qn mgi ecclie iunioēs
m pūz studiū assumūt ad do
cend. a corrigend ē stabilien
dū in scā ecclia. **H**z lapides su
p se. ad ferendū p edificō. quī
cunq; labore; fraternū portat
grossiores vxo lapides a po
liti seu quadrati q p nūt aln
secus fois. in quoz medio mī
nores lapides iacēt. sūt viri p
fectōres quī suis meitis a ozo
mib; otinēt infirmioēs i scā
ecclia. **C**emētū aut sine q muri
stabilitas eē nō pōt. fit ex cal
ce sabulo a aqua. **C**alx feruēs
caritas ē. que sibi oīūgit sabu
lū. i. terrenū op⁹ q vā caritas
sollicitudinē maximā h; mixtā
p viduis semib; pupillis a de
bilib; a ideo studet opari mai
bz. ut hēat vñ eis benefat. **V**t autē calx a terra ad edifi
tiū muri valeāt. aq omixtione
oglutinant. **S**i qdē aqua spī
ritussanct⁹ ē. **S**ic ei sine cemē
to lapides muri nō simul iūgū
tur ad muri stabilitatem. sic
nec hōies ad edifiū celestis
ibrlm pnt simul sine caritate
iūgi. quā spūscūs opat. **O**ēs
muri lapides politī sūt a qdrati
id ē scāti mūdi a firmi. q v; p
ma⁹ hūmī artificis disponūtur

De Ecclesia et eius pibus

i ecclia p māsuri. qz qdā ferūt
a nō fērt. ut simpliciōēs i ecclia
ali; ferūt a fērt ut medij. ali;
tū ferūt a nō ferūt n a solo
x^o q ē singulare fūdamētū ut p
fecti. **O**ēs quidē vna caritas
more cemēti oīūgit dū vniū la
pides pacis cōpage colligāt.
Crist⁹ nū mur⁹ fuit i oīūfacōe.
a aīmurale i passioē. **S**ane
iudis muros ibrl; edificātib;
aderāt inimici volētes illoz o
p⁹ impediē ita q sic in esdra
legit⁹ adeo ab hostib; ifestabā
tur q vna maū ponebāt lapi
des i muros. a alia manu oīa
hostes pugnabāt. **E**t nob mu
ros ecclie edificātib; assunt in
ēcūtu inimici. s. vitia siue pūsi
hōies opa nrā impediē volētes
vñ muros. i. vtutes edificādo
hostes impugne⁹. a iux more
iudaici ppli tenea⁹ arma nrā
.i. scutū fidē. lorica iusticie. ga
leā salutis a gladium vbi dei
maib; nrīs. ut nos cōtra illos
defenda⁹. a opilio seu sacerdos
sit nobiscū vice cristi qui de ce
at nos p lectionem a muniat
p oracōem. **P**orro ex quib;
tabnaculū in vteī testamēto
fieret. oīdit dñs dicēs in exo.
ad moysen. **S**ume primitias
id est Preciosa queq; a popu
lo israhel. s; ab eo tantum qui

ultro obtulerit aurū et argētū
et es iacētū et purpurā coccū
q; bis tinctū. i. cetā iacētū et
purpurei et coccinei coloris et
bissimū qd ē gen⁹ līnī egiptiaci
molle et cādīdū. pilosq; caprū
et pelles arietū rubricatas: q̄s
ptibicas dīcīm⁹ q; ptibī sic co
lorari eas excoGITauerūt et pel
les iacētmeas et ligna sethīm.
Est aut sethīm nomē montis et
regiōis et arboris q̄ ē filis alte
spīe in folijs et leuissimū lignū
et i putribile et icremabile. oleū
q̄ ad luminaria et aromata in
vnguenta et thīmīama boni o
doris et lapides omīchīmos: ita
q; sardīnices et gēmas sactua
riū faciāt mīchī ut habitē in me
diō eorū ne sit eis labor recur
rere ad mōtē hūc. **D**ec plene
magister in historijs p̄seq̄t^r su
per exo. **D**ispositio aut material
eccīe modū hūmāni corpīs tenet
Cancellus siue locus ubi alta
re ē caput rep̄ntat: crux ex v
traq; pte brachia et manus. re
liq; ps ab occidente qdqd cor
pīs sup̄eēvidet^r. sacrificiū alta
ris vota significat cor dis. **S**;
et sūm rīch. de scō victore dispo
sicio eccīe triplicē statū in eccīa
saluādoz significat. sactuariū
ei significat ordinē v̄gīmū. chor⁹
otinētū. corpus coniugatoz.

Stricti⁹ ē ei sactuariū q̄ chor⁹
rus et chor⁹ q̄ corp⁹. q; paulio
res sūt v̄gies q̄ otinētes. et isti
q̄ coniugati. **S**acratioz q̄ ē lo
cus sactuarij q̄ chor⁹ et chorus
q̄ corp⁹. q; dignior ē ordō vir
gīmū q̄ otinētū et illorū q̄ con
iugatoz. **A**dbuc eccīa ex q̄tuor
parietib; i. ex doctrina q̄tuor e
uāgelīstaz lōga lataq; fur
git in altū. i. i alta v̄tutū lōgītu
do et lōganitas ē q̄ patiet^r ad
uersa tolerat donec ad p̄riā p
ueiat. latitudo caritas ē q̄ dila
tatōe mētīs amicos in deo et iimī
cos diligit p̄pt^r dū. altitudo v̄o
sp̄s ē futūe r̄tributōis q̄ p̄spa
et adūsa otēp̄nt donec videat
bona dñi in terrā viuētū. Rur. sus
in tēplo dei seu grē ē fūdamētū
fides q̄ ē de re n̄ visa. tectū carī
tas q̄ opit multitudinē p̄cōz.
hostiū obediētia. de q̄ inq̄t dñs
Si vis intrare in vitā sua mādā
ta. pauimētū hūilitas de q̄ p̄f
Adhēsit pauimēto aīa mea. q̄
tuor laterales parietes sūt q̄
tuor p̄ncipales v̄tutes iustitia
fortitudo: prudētia et tēp̄antia.
Dec sūt in apoc. q̄tuor latera ci
uitatis eq̄lia. fenestre sūt hōspi
talitas cū hilaritate et mīseri
cordia cū largitate. **D**e hac do
mo dñs ait. **V**eniamus ad eū
et māsiōnē ap̄ut eū faciemus.

Liber Primus Rōnalis

Qued tñ ecclie in mod crucis
formāt. ad nōnd nos mūdo
crucifigi. seu crucifixū sequi de
bē. **Iux illd.** q vult vni rep⁹ me
abne. semet. a tollat cru. su. a
se. me. **Nō** nulle etiā i mod cir
culi rotūdi fornt. q fignt ecclā
am dilatātā esse p tculū orbis
Vñ illd. Et i fines o. b. t. v. e.
Seu q de circulo orb pueie⁹
ad tculū corone eternitatis.
Sane chōrus cleicōz ē o sen
sio cātātū. l. multitudo in sacf
colleā. **D**eus est autē chōrus a
thōrea l. corona. olīm ei i mod
coroē tēcum aras stabāt. a ita
psalmos ocozdit cōcinebāt.
Si flauian⁹ et thēodor⁹ alt
nati psallē ostituerūt edocti ab
ignatio q sup hoc fuit dīmitul
edoctus. **D**uo ergo chōri psal
lentū designāt āgelos a spūs
iustoz quasi reciproca volun
tate laudātū. a se ad bonāz o
pacoz inuicē exhortantū. **A**li
chōrū dixerūt a cōcordia que i
caritate ostitit q q caritatē nō
hī oueient cātāe n pōt. **Q**uid
aut chōrus iste significz a qre
in illo maiores sedēt a potioēs
diceēt in. iiii. pte sū introitu a
sū ti. de ac. pō. ad al. **E**t nō q
cū vn⁹ cantat dī grece mono
dia. latine ticinū. cum vō duo
cātant bicinū appellat. cū ml

De Ecclesia et eius ptibus

ti chōr⁹. **E**xedra ē absida siue
volta qued sepata modicu a
tēplo vl a palacō sic dēā. qz
ex lxx muro. gce aut fidonvo
cat. a figt fedeles laicos x^o et
ecclie inlxntes. **C**ripte siue spe
c⁹ sū terrance. q in qbusd fūt
ecclis. sūt hēmīte cultōēs siq dē
sectioris vite. **A**triū ecclie figt
xpm p quē in celestē ibrlm pz
ingressus qd a portic⁹ dī. sic
dēā a porta l q sit apta. **T**ur
res ecclie pdicatores sūt a pla
ti ecclie q sūt mūmē a defensio
ei⁹. vñ spōsus ad spōsā i cāti.
amoris sic loquūt. **C**ollū tuū
sicut turris dī edifica tacū p
pugul. **P**innaculum turris vi
tā l mētē plati q ad alta tēdit
repntat. **B**all⁹ sup ecclāz posi
t⁹ pdicatoēs designat. **B**all⁹
enī pfūde noctis puigil hōz as
eius cātu diuidit. dormiētes ex
citāt diē appropiqntē pmit
sed pūs seipsum alarum vte
re ad cātādū excitāt. **N**ec sin
gula mīsterio nō carent. **N**ox
enim est hoc seculum. **D**ormiē
tes. sunt filij huius noctis in
peccatis iacentes. **B**allus pdi
catores qui distīcte pdicāt
et dormiētes excitāt. ut abitiāt
opera tenebrarum clamantes
Ve dormientibz. **E**xurge qui
dormis. **L**ucē futurā pnuntiāt

dū diē iudicii ⁊ futurā gloriā
p̄dicāt ⁊ prudēt anq̄ alijs v̄-
tutes p̄dicēt se a sōpno pecca-
ti excitātes corp⁹ suū castigāt
vñ apoc. **C**astigo corp⁹ meū.
ac. **D**ij etiā sicut ⁊ gallus o tra
v̄tū se v̄tūt qñ i crepādo ⁊ ar-
guēdo o tra rebelles forit̄ resis-
tūt ne lupo v̄niēte fugisse ar-
guāt. v̄ga ferrea i q̄ gallus se-
det rectū rep̄ntat p̄dicātis ser-
monē ut nō loq̄t ex spū hōis s; **S**i
q̄s loq̄t qñ sermones dei. ac. **Q** v̄o virga
ip̄a ē sup̄ crucē seu fūmitatē ec-
clesie posita inuit sermonē scri-
pturaz ofūmatū eē ⁊ ofirma-
tū. vñ dñs i passione ait **C**on-
fūmatū ē ⁊ titul⁹ ei⁹ sup̄ eū ideli-
biliter script⁹ ē. **T**olus. i. fūmi-
tas tēpli emnēs ⁊ rotūda sup̄
quē crux ponit̄ p̄t̄ sui rotūdi-
tatē significat q̄ p̄fecte ⁊ inuo-
late catholica fides p̄dicanda
sit ⁊ tenēda. quā nisi q̄sq; inte-
grā inuolatāq; suauēit absq;
dubio ieternū pibit. **F**enestre
eccie vitree sūt scripture diuīe
q̄ v̄tū ⁊ pluuiā repellūt. i. noci-
ua p̄hibent ⁊ dū claritatē veri-
sol. i. dei. iecclāz. i. i corda fideli-
um tñsmittūt in habitātes illu-
mināt. **N**ee itus latioēs sūt q̄
mistic⁹ sēfus āplioz ē ⁊ p̄cellit
iālem. **I**tē p̄ fenestras. v. sēfus

corpis significāt q̄ extra stricti
eē debēt ne vanitates hauriāt
⁊ itus patere ad dona spūalia
liberi⁹ capiēda. **P**er cācellos
v̄o q̄ sūt an fenestras p̄phas l̄
alios doctores obscuros itelli-
gimus ecclie militātis. i. q̄bz ob
duo caritat̄ p̄cepta qñq; due
colūpne duplicāt̄ fm qd ⁊ a
pli bini ad p̄dicādū mittūtur
Ostīū ecclie ē xps. vñ i euāge.
Ego sū ostīū dic dñs. **A**pli ec-
p̄te ei⁹ sūt. **D**ictū ē aut ostīū
ab obfistēdo hīs q̄ foris sūt. l̄
ab oñdendo aditū. **V**alua v̄o
d̄ a voluēdo. **P**oeta a portādo.
q̄ p̄ eā portāt̄ q̄cūq; offerūt
Colūpne v̄o ecclie ep̄i ⁊ docto-
res sūt q̄ tēplū dei p̄ doctrīnaz
sicut ⁊ euangeliste t̄bz onū dei
spūaliter sustinēt. **D**ij nēpe p̄
sonoritate diuini eloqui ar-
gētee colūpne dicunt̄. iuxta il-
lud in cāticis cāticor. **C**olūp-
nas fecit argēteas. **V**ñ ⁊ mo-
yses in ingressu tabernaculi po-
suit quūq; colūpnas ⁊ an ora-
culum. id est sanctasāctor q̄
tuor qd̄ exponit̄ in. vi. pte sub
titulo de tpe aduēt⁹ **L**icet aut
colūpne plures sint tñ septē eē
dicunt̄. iuxta illud **S**apiētia
edificauit sibi domū ⁊ excidit
colūpnas septē. qñ episcopi
esse debent septiformi gratia

Liber Primus Rōnalis.

spū sancti repletione Jacobz ei
et Iohes ut ait ap⁹ videbant^r
colūne. bases colūnarū sūt apli
ei epī vltis ecclie machinā sup
portātes. **C**apita colūnarū sūt
mētē epōrū et doctōrū sic ei ca
pite mēbra sic mētē vrba no
stra dirigunt et opa. **C**apitel
la q̄ sūt vrba sacre scripture
q̄ meditatiōi sūb dīm et obf
uantie. **P**auimētū ecclie ē fidei
nrē fūdamētū. **I**n ecclia vō spū
ali pauimētū sūt paupes xpī
scz paupes spū. q̄ se in oibz hu
miliant. quā p̄t^r huilitatez
pauinito assilant^r. **R**ursus pa
uimētū qd p̄dibz calcāt^r vul
gus est. cui⁹ laboribz ecclia sus
tētatur. **T**rabes q̄ domū oīun
gunt sunt p̄ncips seculi l^r p̄di
catores qui ecclie muniūt vni
tatē. **D**ivbo illi facto. **R**ectiā
toria i ecclia sūnt oīē platiūs
in q̄bz de⁹ sine offensa q̄scit
q̄q̄ sūmā diuinitatē et eterne
vite claritatē oīē plant^r auro
opantur. **V**n in cāti. dī. **R**ecti
natoriū fecit aureū. **T**igna in e
clesia sūt p̄dicatoēs q̄ eā spūa
lit^r subleuāt. **L**aq̄aria siue ce
latuē sūt p̄dicatoēs q̄ eā cōnt
vl roborant. de q̄bz q̄ p vitia
nō putrescūt spōsa glia^r in ei
sdē cātiōis dñs. **T**igna domo
rū nrāz cedrina. laq̄aria cip̄lli

De Ecclesia et eius p̄tibus

na. **D**e⁹ ei ecclia sibi oīstruit vi
uis ex lapidibz et ligis imputri
bilibz. iux illd. **F**erculū sibi fecit
rex salomō de ligis libani. i. x⁹
de scis castitate cādidatis. de
hoc alit^r sūb ti. de pictur^r dicet^r.
Cācell⁹. i. caput ecclie huiliōz
reliq⁹ corpe ecclie. misticat qm̄
ta huilitas debeat esse i clero
seu plato. **I**uxta illd. qm̄to ma
ior es. hu. te. i. o. **C**ācelli vō q̄
bz altare a choro dīdīt. sepati
oēz celestiu sūnt a terreis. **D**e
cācello seu p̄bullo chorū circu
eūte. dī. sūb ti. de pictu. **S**tall⁹
ad sedēdū i choro desūnt q̄ ali
qm̄ corp⁹ recreād ē. q̄ qd carz
alterna req̄e duāble nō ē. **P**ul
pitū i ecclia ē vita p̄fcoz. et dī
q̄i publicū siue i publico loco
cōstitutū. **N**empe legi. ij. pa
ralip. vi. q̄ salomō fecit basim
eneā ponens eā in medio basi
lice. stetitqz sup eā. et extēdens
manum suā loq̄batur p̄plo dei
Esdras quoqz fecit gradum li
gneū ad loquendum. in quo
stans sup̄vniuersum populū
eminebat. **A**nalogiū etiā
dī q̄ i ea v̄bū dei legit^r et enū
ciat^r. logos ei grece. v̄bū l^r ra
tio dī. qd dicitur etiam ambo
ab ambiendo. quia intrantem
ambit et cingit. de quo etiā i
iij. p̄te sūb ti. de euāg⁹ dicet^r.

Horologium p qđ hōre legūt.
 .i. recolligūt significat diligē
 tiā quā sacerdotes i dicēdis ca
 nomis hōis debito tpe hōe de
 bēt iuxta illud **S**epties in die
 laudē dixi tibi. **T**egule tecti q i
 hōe a domo repellūt sunt mili
 tes q ecclia; a paganis a ab ho
 stib; ptegūt. **C**oclee qru exem
 plar a tēplo sumit salomonis
 sūt viemuris iteruolute latēt
 p qs archana cogitationū sin
 gulor accipim? qs soli q ad
 celestia gradiūt agnoscunt.
De gđib; p qs ad altare ascē
 dit i sequēti ti. dicet. **S**acra
 riū siue loc? i q sacra reponūt
 siue i q sacerdos sacras vestes
 iduūt vterz sacratissime marie
 significat i q xps se sacra veste
 carnis vestiuit. **S**acerdos a lo
 co i q vestes iduūt ad publicū
 pcedit q xps ex vtero vginis
 pcedēs i mūdū vit. **L**oc? epī
 i ecclia altior ē sicut i .ij. pte sū
 tractatu de epō dicet. **P**rope
 altare etiā qđ xpm significat
 collocat piscina seu lauacx. .i.
 xpi misericordia i q manus la
 uat ad notādū q i baptismo
 a penitētia q p illā significat
 a peccatorz sordib; diluimur.
 qđ a veteri testamēto tractū ē
Legit ei exo. xxx. a. xl. q moy
 ses fecit labiū enēū cū bāsi sua

i tabernaculo i q sacerdos aaron
 a filij lauaret accessuri ad alta
 re ut i eo offerret timiama. **L**u
 mē qđ i ecclia accēdit xpm sig
 nificat. iuxta illud **E**go sū lux
 mūdī. a ihes **E**rat lux vera. aē.
Vel lūaria ecclie significāt a
 plos a ceteros doctores qrum
 doctria fulg; ecclia ut sol a lūa
 de qbz dñs ait. **V**os estis lux
 mundi. .i. bonor opor exempla.
 vñ ipse admonēs eos ait **L**uce
 at lux vīa corā hoib; . **I**lluat
 aut ecclia ex pcepto dñi. **V**ñ i
 exo. xxvij. legit. **P**recipe filiis
 aarō ut offerāt oleū de arborib;
 bus oliuaz purissimū ut arde
 at lucerna semp i tabernaculo
 testimonij. de q i sequēti pte sū
 tractatu de accolito dicet. **F**ecit
 q; moyses lucernas. vij. q sūt
 septē dona spūs scti q i nocte b?
 seculi tenebras nre cecitatis il
 lustrat q sup candelabra ponūt
 q requieunt sup xpm spūs sa
 piētiae intellectus: spūs oīlij
 a fortitudinis: spūs scientie a
 pietatis a spūs timoris dñi. q
 bus p̄dicauit captiuis indul
 gentia; **P**luralitas in ecclesia
 lucernarum pluralitate; desig
 nat in fidelibus gratiarum.
Cruce triumphalis in plerisq;
 locis in medio ecclesie ponit.
 ad notādū q de medio corde

redēptorē nr̄m diligī. q̄ iux̄
salomonē corp⁹ suū mediā ca
ritate ostendit p̄pt̄ filias iherl̄m
et ut oēs signū victorie vidētes
dicāt. **Aue** salus tot⁹ seculi. ar
bor salutifera. et ne vnq̄ in no
bis dilectō dei obliuio tradat̄
q̄ ut suū redimēt tradidit vn̄
cū filiū. s̄ crucifixum imitem̄.
Cruce at̄ i altū dirigī p̄ qd̄ x̄vi
ctoia designat̄ de hoc dicitur
vbi de eccl̄ie osecutio agitur.
Quare eccl̄ia intus et nō extra
ornetur. s̄ tractatu de pictur̄
dicitur. **Claust̄** sic ait h̄s
cardus ep̄s cremonen̄ in mi
trali ab excubijs et custodijs
leuitay circa tabnaculū. l̄ ab
atrio sacerdotū. l̄ a porticu salo
monis ad tēplū sup̄sit exordi
um. **Precepit** ei dñs moysi ne
leuitas cū plebeia multitudie
numerar̄. s̄ ostituēt eos super
tabnaculū testimoniū ad por
tand et custodiend. p̄pt̄ qd̄
dñi p̄ceptū dū dīma pagūtur
mysteria clericī dñt in eccl̄ia sta
re a laicis segregati. **Vñ** sta
tuit oculū magunt. q̄ ps illa
q̄ cācell̄ diuidz ab altari psal
lētibz tñ pateat clericis. **Porro**
sic tēplū triūphātē desiḡt eccl̄
a. sic claustrū celestē siḡt pa
disū. ubi eī cor vnū. et id̄ in dei
dilectōe et volūate. ubi oīa oīe

possidebūt. q̄ q̄ q̄s min⁹ hē
bit i se i alio se gaudebit h̄re.
q̄ de⁹ erit oīa in oībz. **Iso** q̄
regulaēs vnanimī i claustro
degetes ad seruitū dei surgūt
et secularia reliquētes in oībz
vitā ouēz ducūt. **Diū**sitas aut̄
officinazum et officiorum in
claustro diū'sitas ē mansionū
cum diū'sitate p̄miorum in re
gno. **Quoniam** in domo p̄is
mei mansiones multe sūt dicit
dñs. **Moraliter** v̄ro claustrū
est anime otemplacō ubi se re
cipit dū a turba cogitacōnū
carnalium sepatur et sola cele
stia meditāt̄. **In** hoc claustr̄
sunt quatuor latera. scz otem
ptus sui. otempt⁹ mūdi. amor
p̄mī et amor dei. vnūq̄q̄ at̄
lat⁹ suū h̄z ordiez colūnaz. **Cō**
tempt⁹ sui h̄z mētis hūiliacōez.
carnis afflictōz hūilē s̄m oēz.
et similia. basis oīm colūnaz
est patientia. **In** hoc claustro
diuer'sitas officinaz ē diuer'si
tas vtutū. **Capitulū** est cordis
secretū. de hoc tamen alit̄ dice
tur in q̄nta pte s̄b ti. de prima
Refectoriū dilectō s̄cte medi
tacōis. **Cellariū** sacra scriptu
ra. **Dormitoriū** mūda osciā. **O**
ratoriū vita imaculata. **Ort⁹**
arbor et h̄barū ogeies vtutū
Pute⁹ aq̄z viuētū irrigatio

donorū q̄ hic siti mītigāt a i futuro pēitus extiguēt. **S**edes aut epāles q̄ iuxta bti petri dispositionē sūt in singul' ciuitatibus antiq̄t' osceate put dice tur i p̄lxio. ij. ptis. nō i memoria oscessorū s; ad hōnorē aplo rū ac martirū a p̄cipue bte marie v̄ginis veterū deuotio dēdicauit. **C**eterū ideo i ecclia ouemus ut ibi delictorū vniū pos tūlem' a diuīs laudib; iustas mus. ut dicet' i p̄lxio. v. ptis. a ut ibi bona siue mala iudicia audia' a dei ogtōes discamus a accipiam' a ut ibi dñicu cor p' māducem'. **I**n ouētū ecclie muliēs a viri seorsū bitāt qd s; bēdā a veteri osuetudīne deri uatū accepim' a inde fuit q' io sepha a maria puerū derelique rūt qm̄ alter illuz quē secū non cernebat cū altero eē putabat **C**ausa aut diuīsiōis ē q' caro viri a mulieris si p̄pius accesserint ad libidīnē accēdūt. vñ cū peccata ibi deflere debam' necesse ē tūc eorū fomēta a de lectatiōes carnales vitari. masculū aut i australi: fēie aut i boreali siue in aq̄lonari pte manēt ut oñdat' firmiores sactos debere stare cōtra maiores h' seclī tēptatiōes. **I**nfirmitates vō otramīniores. seu fortiores fir

mīorēq; sexū i aptiori loco osistere debere: qm̄ fm aplm. **F**idelis ē deus q' nō patiet' v's tēptari sup id qd potestis sustinē. **A**d hoc etiā p̄tinet q' iohānes vidit angelū fortē q' posuit suum p̄dē dextrū sup mare. nam a fortiora mēbra maiorib; periculis opponūt. **S**cd; alios vō viri i pte anteriori: muliēs in posteriori manent. q' vir caput ē mulieris: ideoq; dux ei'. **M**ulier q; velata capite eē debet i ecclia q' nō ē imago dei a q' p illā p̄uaricatio ichoata ē. ideoq; i ecclia ppter reuerētiā: sacerdotis q' ē xpī vicari' corā eotāq; corā iudice ppter reatus originē hēat caput velatū nō libet nec p̄t' eādē reuerētiā hēat p̄tātē loquēdi i ecclia corā eo. **O**li autē viri a mulieres comā sibi nutriētes assiste bāt i ecclia nudo capite crīmb; gloriātes qd ihonestū erat. **Q**ualis locutio i ecclia bñda sit apostolus oñdit dicēs. **L**oquētes vobismetipīs in psalmis a ymnis a cāticis spūalib; vñ ibi a v̄bis supfluis abstīnēdū ē iuxta illud xpī. **I**n aulā regiam in gressur' habitu a ictu te cōponas. angeli em̄ dñi assunt. q' domus dei plena est virtutibus incorporeis. **E**t dominus

ad moysen et angelus ad iohanne
Solue calciamentū de ped. tu.
 locus ei in quo stas sanctus est. **V**i-
 tiū nōndū ē qd ecclesia oſecta reos
 ſanguis ad ſe oſugietes q̄ i illa
 l'otra illa non deliquitū defen-
 dit ne vitam p̄dāt aut mēbra
Vn legitur qd iohab in tabna-
 culum fugit et cornu altaris
 apprehendit. Idem etiā priuū
 legiū habz non cōsecrata in q̄
 diuina officia celebrantur **C**or-
 p' aut crīstī a talibz ſūptū eol
 nō defendit. nec oſugietes ad
 illū. tū qd illū p̄uilegiū eccie cō-
 cessum ē. qre nō est ad alia p-
 trahendū. tū qd illū est cibz aie
 non corpis. vñ aiam librat et
 non corp'. **E**ccie tribz de cāis
 de loco ad locū mutatur. **P**ri-
 apt' neccitatē psecutorū. 2° apt'
 difficultatē locoꝝ. puta apt'
 acis intēpriē. **T**er° cū maloz
 societate gūantur. et tūc cū cō-
 filio pape l' epī. **Q**uāē eccia;
 ingrediens signo crucis se mu-
 nit. dicitur in p̄xmio. v. ptis

De Altari.

Altare in eccia apt' tria
 fit. put ſb ei' dedicacōe
 diceſt. **S**ciendū aut ē qd noe p-
 m'. deinde yſaac abrahā et ia-
 cob altaria edificaffe legim' q̄
 non aliud qd lapides erecti in-
 telliguntur. ſup quos ſacſicia

maſtabant. q̄ ſuppōito igne
 cremabāt. **M**oyſes etiā fecit al-
 taē de lignis ſethim. et id' altaē
 thimiamatis qd vſtiuit de au-
 ro puriſſo. put legi. exo. xxv.
 et xxvij. et xxix. c. ubi ec' ponit'
 for' ipi' altaris. **S**alomō qz
 ſic legi. iij. reg. vij. altare auē
 um fabricauit. **A**b hijs qd' ati-
 q̄s p̄ribz altaia modnoz ſup
 ſerit exordiū. q̄ i cornua q̄tuor
 erigūt. qz qdā vni' fūt lapi-
 diſ. qdā ex plibz oponūt. **N**e-
 pe altaria et are aliquotiens in-
 dr̄nter inueiūtur. **I**nt' ē tñ. **N**ā
 altaē q̄i altares l' alta ara dr̄
 i q' ſac̄dotes incēſū adolebāt.
Ara vō q̄i area. i. plana. l' ab
 ardōe dr̄. qz i ea ſac̄ſicia arde-
 bāt. **E**t nō qd multiplex legi i
 ſcriptur' altare. v. ſup' i mſci'
 interi' et extei' quozū ec' qdli-
 bz duplex ē **A**ltare ſup' i de'
 trinitas. de quo legi. **N**ō aſcē-
 des ad altare meum p grad'.
Est et altare ſupius eccia triū-
 phans. de quo dr̄. **T**ūc impo-
 nes ſu. al. t. vi. **A**ltare aut mſe-
 ri' est eccia militās de q' legi
Si altare lapideū feceris in nō
 edificab' illū de ſectis lapidibz
Est ec' altaē mſci' mēſa tēpli
 de q' dr̄. **C**onſtituite diē ſolen-
 nem in condentiſ vſqz ad cor-
 nu altaris. **E**t i. iij. regum. vij

dicat q salomō fecit altare au
reū. **Altare** vō interi⁹ ē cor mū
dū put infra dicet. **Est** etiā al
tare interi⁹ fides i carnatōis de
q iulx ē in exo. **Altare** de terra
facietis michi. altare aut exte
rius ē ara crucis. hoc ē altare
holocausti sup q cremabat sa
crificiū vspitū. **Vñ** i canone
missē dicat. **Iulx** hxc i sublimē
altare tuū pferri. **ac.** **Altare** ec
teri⁹ sūt ecclāstica sacramē
ta de qb; dictū ē. **Altaria** tua
dñe vntutū. **ac.** **Rur** fus altare ē
mortificatio nra seu cor nrm in
q carnales motus feruore spi
ritus sancti osumūt. **Secdo** al
tare etiā significat eccliam spū
alem. qtuor ei⁹ cornua signat q
tuor mundi plagas p qs ecclia
dilatat. **Tertio** significat xp; si
ne q munus nullū acceptabile
pri offert. vñ ecclia sol; orōes
ad prē; dirigē p xp;. **Quarto**
significat corp⁹ dñi put i pte
vi. s. b. ti. de pasceue dicet. **Qui**
to significat mensā i q cū disci
pulis ouiuat⁹ xps. **Sane** le
git i exo. q i archa testamēti
siue testimoniū reposita ē testi
ficatio. i. tabule i qbus scriptū
erat testimoniū; l; a qq; repo
sita ibi testimoniā dici possint
a hxc i testificatōne q legē na
turalē i cordib; scriptā fuscata

uerat i scriptis. **Reposita** ē etiā
ibi vna aurea plena māna in
testificatōne q panē dedisset
filijs isrl de celo. **Et** vga aarō
i testimoniū q ois ptas a deo
ē. **Et** deuteronomiū i testimoniū
pacti q dixerāt oia q dixerit no
bis dñs faciem⁹. a ob hoc dca
ē archa testimoniū l testamenti
ob hoc etiā dictū ē taberna cu
lū testimoniū. **Sup** archā vō fa
ctū ē ppiciatorniū. de q dicet in
plaxio. iiii. ptis. **In** cui⁹ rei imi
tatōe; i qbus dca ecclis sup alta
re collocat⁹ archa seu taberna
culū i q corpus dñi a reliq; re
ponūt. **Precepit** etiā dñs fieri
cādelabz ductile ex auro pur
rissimo. exo. xxv. **Legit** i. iiii. re
gū. c. viii. q i archa federis ali
ud n ē nisi due tabule lapidee
qs posuerat i ea moyses i oreb
qn ppgit fedus dñs cū filijs is
rael cū egderēt de terra egipti.
Et nō q tpe siluestri ppe osta
tin⁹ ipator ostruxit basilicā la
teranē i q posuit archā testa
mēti quā tyt⁹ ipator apporta
uerat de iherlm a cādelabz au
reū cū. vii. ifusorij lucernis. in
q archa sūt hxc. anulī a vctes
auree: tabule testimoniū; vga a
arō: māna: panes ordeacei: vr
na aurea: vstis icōfutil a arū
do a vstimētū scā iohis bapt.

et forpices cum quibus confusus fuit
 sanctus iohannes euangelium. Sane homo si habet
 altare mensam candelabrum et arcam
 templum dei est. Oportet eum siquidem
 altare habere ubi recte offerat et re
 recte diuidat. Altare est cor nostrum
 in quo demus offerre. Vnde in
 exodo precepit dominus. In altari of
 feres olocausta quia de corde de
 bet procedere opera igne caritatis
 accensa. Olocausta domini ab olo
 quod est totum et cauma quod est in
 cendium unde olocausta quasi ex
 toto incensa. In isto igitur altari
 demus recte offerre. et recte diuidere
 Recte offerit quoniam bonum quod cogita
 mus ad profectum perducit. si non recte
 diuidimus si non discrete illud fa
 cimus. quia sepe putat homo facere bo
 num et facere malum. et sepe ex vna p
 te facere bonum et ex alia parte facere
 malum et ita ipse edificat et ipse de
 struit. Sed tunc recte diuidit. quoniam
 bonum quod facit non nobis sed soli
 deo attribuit. Mensam quoque oportet
 habere ut inde panes ubi dei
 sumat. Per mensam sacra scri
 ptura intelligitur de qua psalmista pa
 rastimus in conspectu meo mensam adu
 sus eos qui tribulant me. id est dedi
 sti in scriptura contra temptationes
 demoniacas. oportet ut habeamus. id est
 mente reponamus ut panes ubi
 dei inde sumamus. Pro deus habet
 panis dicit iere. Paruuli petierunt

panem et non erat qui frangeret eis.
 Oportet eum habere candelabrum. ut bonis
 operibus luceat. Candelabrum exteri
 illuminans. est opus bonum quod alios
 per bonum exemplum accendit. de quo
 dicit. Neque accendit lucernam et ponit
 eam sub modio sed sub candelabro. Lucernam
 iuxta verbum domini est bona intentio
 quia ipse dicit. Lucerna est oculus tuus.
 oculus vero est intentio. non demus ergo
 ponere lucernam sub modio sed super
 candelabrum. quoniam si habemus bonam in
 tentionem non demus abscondere sed
 bonum opus alijs in lumen et ex
 emplum manifestare. Oportet eum habere
 arcam que dicitur ab arcendo. Arca
 ergo potest dici disciplina vel
 regularis vita. per quam vitia
 crimina a nobis arcantur. In
 arca autem sunt virga. tabu
 la. et manna. quia in regula
 ri vita. Debet esse virga cor
 rectoris ut caro castigetur. et ta
 bula dilectionis ut deus diligatur.
 In tabulis eius scripta sunt man
 data que pertinent ad dilectionem dei.
 Debet etiam ibi esse manna
 diuine prelibationis: ut quod su
 auis est deus gustemus et vi
 deamus. quia bona est nego
 tiatio eius. Iuxta illud puerbum.
 de muliere forti. Buxtauit et
 vidit. quia bona est. Vt ergo
 templum dei simus. habeamus
 in nobis altare per oblationem ne

appareamus i ospectu dei vacui
iuxta illud eccl. **Nō** apparebis
i ospectu dei tui vacuus. **Mēsa**
p refectionē ne deficiam⁹ i via
q̄si ieiunū iuxta illud euāgelij.
Si dimiserim⁹ eos ieiunos de
ficiēt i via. **Cādelabz** p bonaz
opationē ne simus ociosi iuxta
illud eccl. **M**ultā maliciā cor
cui ociositas. **Arcā** ne simus
q̄si filij belial. i. absq; iugo m̄
disciplinati. disciplina em̄ neces
saria ē. iuxta illud psal. **A**ppre
hēdite disciplinā ne qñ irascat⁹
dñs. **q̄c.** **D**e hñs etiā a alijs or
namētis i sequēti ti. dicet⁹. hoc
altare ille edificat q̄ cor suū ve
ra huilitate alijsq; vtutib; ex
ornat. vñ greg. **Q**uī vtutes si
ne huilitate oīgrat q̄si q̄ pul
uerē i vētū portat. **P**er altaē ei
cor nrm̄ itelligit⁹ ut dicet⁹ vbi
de altaris dedicatōe age⁹: qđ
ē i medio corpis sicut altare i
medio ecclē. de q̄ altari iubet a
dñō i leuiti. **I**gnis i altari meo
sep ardebit. **I**gnis ē caritas. al
tare ē cor mūdū. ignis sep arde
bit i altari. qz caritas sep ferue
bit i corde nro. vñ salomō i cā
ticis cāticor. **A**que multe non
pnt extiguē caritatē. qz em̄ se
p ardet extiguū nō pōt. **V**os
ergo h; ap̄haz agite diē letitie
i ofrequētatōib; seu i m̄ oēs

vsq; ad cornu altaīs. qz reliq̄e
cogitationū diē festū agēt tibi
De hac apls excellētiorē viā
nobis demōstrat. excellentiorē
viā dixit caritatē qz ip̄a ē sup
oēs vtutes a q̄cūq; ip̄a hab;
oēs vtutes h; hoc ē vñ abbre
uiatū qđ facit dñs sup terram
qđ adeo breue ē ut dicat⁹ habē
caritatem a fac qđqđ vis. **E**x
hñs nāq; duob; mādati tota
lex p̄det a ap̄he. **V**el p altaē
vñuscuiusq; aīaz itelligimus
q̄ edificatur dñō ex lapidib;
viuis. s. ex vtutib; varijs a diu
fis. **P**orro lithamīa alba q̄b;
opit⁹ altare carnē siue hūanī
tatē saluatoris designāt: que
multo labore candidat⁹: sicut
a xp̄i caro ex terra. i. ex maria
orta p multas tribulatōes ad
resurrectionē a cādorē a letitia;
imortalitatis puenit de q̄ fili⁹
exultat patri dicēs. **C**ōcidisti
saccū meū a circūdedisti me le
titia. **A**ltare ergo vestiri ē aīaz
imortali a icorruptibili corpi
ōiūgi. **R**ursus albis a mūdīs
pānis opit⁹ altare: qñ cor mū
dū bonis opibus adornatur.
Vñ apocal. iij. **V**estimentis
albis iduaris ne appareat ofu
sio nuditatis tue. **E**t salomon
Omni tpe vestimenta tua sint
cādida. i. opa tua sint mūda.

Modicū ei pdes⁹ accedēti ad
altare sumā dignitatē et infimā
vitā hīe. Vñ bñ. Mōstruosa
res ē fides pma et vita ima. g
dus sum⁹ et stat⁹ infim⁹ ingēs
autoitas et animi instabilitas.
Pallia vō serica sup altare po
sita. sunt diūsan vtutū orna
mēta qbz aia decorata ē. Ve
stimenta qz qbz altaē ornat⁹
fuit scī. ut di. in ti. se. Pncipiū et
finis mīsse fuit i dextri pte alta.
mediū i sinistra. put i. iiii. pte
sb ti. de mutacōe sacerdotis dice.
Antiqui altaria cōcaua facie
bāt. ppt⁹ illd legi ezech. xliij.
qz in altari dei fossa erat. et h⁹
fm greg. ne olocausta suppo
sita vñtus dispgerz. Dr etiā in
.c. xl. qz altare erat reflexū intū
sec⁹ p circuitū. Ceterz g⁹dus q
bz ad altare ascēdit spūalit⁹
demrāt aplos et mātiēs x qtz
p ei⁹ amoē sangnē suū fuderit
Spōsa i cāticis amoīs vcat
ascēfū purpureū. Expmt⁹ qz
qñdē vtutes q signē p qñdē
ā g⁹d⁹ qbz ascēdebat i tēplū
salomoīs. et a ppha in. xv. psa
lmis cōtinue dmrāt qz btis
vir ascēsiōēs i corde suo dispo
suit. Dñc scalā vidit iacob sū
mītas ei⁹ celos tangebāt. Per
hos g⁹d⁹ optent⁹ vtutū g⁹d⁹ in
telligūt qbz ad altaē. i. xpm

ascēdit iuxta illud psal. Et ā
bulabūt de virtute i virtutez.
Et iob. Per singlos g⁹d⁹ me
os pnūciabo illū. Legit tñ in
exo. Nō ascēds ad altare me
uz p g⁹d⁹ ne reuelet⁹ turpitu⁹
tua. nōd em forte antiq fco
ralib⁹ vtebāt. In cōcilio tole
tano cauet⁹ qz cleric⁹ causa do
lois in alteri⁹ pniciē altaē vl
ymaginē exuens vestib⁹ vl lu
gutri veste vl spmīs accēgens
vl ecclie lumina extingues de
pōat⁹. S; si ecclia sua iue suo
idebite spoliat⁹ hoc cā meroris
facere licet sed; qz daz. quēad
modū et in die passiōis dñi in
signum tristicie altaria denu
dāt⁹. qd tñ hodie cōsiliū rpro
bat lugdunē. Deniq; altaria
que p sōma et p ianes qñ ruc
laōes hominū cōstruūt rpro
bant omīno.

**De picturis et ymaginib⁹
et cōtinis et ornamētis ecclie.**

Picture et ornamēta i ec
clia sunt laicoz lectio et
scpture. Vñ gre. Aliud ē pi
ctura; adorare. aliud p pictu
re hystoriam quid sit adoran
du; addiscere. Nam quod le
gētib⁹ scriptura; hoc ideotis
cernentibus prestat pictura.
qā in ipsa ignorantēs vident

Liber Primus. Rōnalis

qđ seq̃ debrāt i ip̃a legūt q̃ lit
teras nesciūt. **S**āe caldei ignē
adorāt et cogūt alios idē facē.
alia ydola oburentes. **P**agam
vō ymagies seu ycomas et ydo
la adorāt: qđ sarraceni n̄ faci
ūt q̃ imagies nec h̄e nec vidē
vlūt. moti ex illo vō. **N**ō faci
es tibi omnē similitudinē eorū q̃ i
celo: l̄ i terra: l̄ i aq̃s: l̄ sub ter
ra sūt. exo. xx. c. et ex alijs aucto
ritatibz q̃ statim sequūt nos val
de sup hoc i crepātes. **S**ed nos
illas nō adoram⁹ nec deos ap
pellam⁹ nec sp̃s salutis i eis po
nimus. qz hoc eēt ydolatriare. s;
ad memoriā et recordatōnē re
rū olī gestarū eas veneramur.
vñ vsus Effigie xp̃i q̃ trās p
nus honora. **N**ō tñ effigie sed
quē designat adora. Esse deū
rōne caret cui otulit eē. **M**ate
riale lapis effigiale man⁹. **N**ec
de⁹ est nec hō p̃ns quā cernis
imago. **S**ed deus ē et hō quē sa
cra figurat imago. **H**reci etia;
vtūt imagimbz pigētes illas
ut d̄z solū ab vmbilico sup et n̄
iferi⁹ ut oīs stulte cogitatōnis
ocasio tollat. nullā eē faciūt
sculptilē imaginē p eo qz leg̃
exo. xx. c. **N**on facies sculptile:
neq; imagies. **I**tē leuit. xxvi. c.
Nō facies ydolū neq; sculptile
Itē deut. iij. c. **N**e forte decepti

De picturis et ymaginib⁹.

faciatis vobis sculptā similitudi
nē. **I**tē non facietis vobis deos
aureos et argēteos. **I**tē ap̃ha
Simulachra gētū ar. et aux
opa ma. lx. **S**iles illi sūt q̃ fa
ciūt ea et oēs q̃ ofidūt i eis. **C**ō
fūdāt oēs q̃ adorāt scul. et q̃
glo. i sim. suis. **I**tē moyses ait
p̃lo israel. **N**e forte errore de
cept⁹ adores ea q̃ creauit dñs
de⁹ tu⁹. **N**ic etiā ē qz serpētē e
neū quem moyses erexerat eze
chias rex cōfregit. qz p̃ls illi
otra legis p̃ceptū thuris ado
lebat i cēfū. **E**x hīs at et filibz
auctoritatibz r̃p̃robat nīm⁹
imaginū vsus. **A**it ei ap̃ls. i. co
ritb. **S**cim⁹ ei qz ydolū nichil
ē i mūdo et null⁹ de⁹ n̄ vn⁹. **P**os
sent nāq; simplices et infirmi p
nīmū et idiscretū vsū facile ad
ydolatriā trahi. vñ sapie. xiiij.
c. **P**ol nationū nō erit respec
tus. qm̄ creature dei i odiū fecē
sūt et i tēptatōe; aie hōim et in
muscipulā pedibz insipietium.
Moderate vō vti picturis ad
rep̃ntādū malavitāda et bona
imitāda replēibile nō ē. **V**ñ
dñs ad ezechiel. **I**ngredere et
vidē abhōiationes pessimas q̃s
isti faciūt et ingressus vidit oēs
similitudinē reptilium et aiali
um et abhōinationē et vniūsa
ydola domus israel et picta in

Liter Primus Rōnalis.

piete. **N**ēpe ggo. exponēs hōi
pastorali li. ij. c. xx. dic. Dū ex
teriorū rex itnsec⁹ spēs attra
hūtur q̄si i corde depigīt q̄c
q̄d fictis ymaginib⁹ de libera
do cogitat. Rurſus ad eūdē e
zechiele dī. **S**ume tibi laterē
et pones eū corā te et describes
i eo ciuitatē iherlīm. **E**i aut qd
dictū ē q̄ imagines sūt laico
rū lre obuiat illd euāgelij. ha
bēt iqt moysen et p̄p̄has audi
āt eos. De hoc ec̄ dicet i q̄rta
pte s̄b. iij. pti. canōis sup vbo
fuitutis. **C**ōciliū agathē. ibi
bet pictuās i eccl̄is fieri et qd co
lit et adōāt i pietib⁹ de pigi.
Si gre. dic q̄ pictuās nō lēz
frāgē ea occasiōe q̄ adōārī nō
dnt. pictuā nā; pl⁹ videt mo
uē aīm q̄ sc̄ptuā. p pictuā; q̄
de res gesta aī oculos pōit q̄
si i p̄seti gei videat. **S**i p sc̄p
turā res gesta q̄si p auditū; q̄
mīn⁹ aīm mouet ad mēoriā re
uocat. **N**ic ec̄iā ē q̄ i eccl̄ia nō
tātā reuerēciā exhibem⁹ libris
q̄ntā imagib⁹ et pictuis. **P**ictu
raz sū imaginū; alie sūt s̄ eccl̄i
a; ut gall⁹ l aq̄la alie ex eccl̄i
a; s̄. fois i frōte eccl̄ie ut bos et
leo. alie it̄. ut pcone statue et
diūsa pictuāz et sc̄lptuāz ge
nēa. q̄ l i v̄stib⁹ v̄l i pietib⁹ l i
vitrealib⁹ depigūt. de q̄z ali

De picturis et ymaginibus.

q̄b⁹ s̄b tractatu de eccl̄ia dī; ē.
qd a tabnaclo moysi et tēplo
salomōis sūptū ē. **S**culpsit ei
moyses sculpsit et p̄mixit et salo
mō et pietes celaturis et pictu
ris ornavit. **S**ciēs aut ē q̄
saluatoris imago trib⁹ modis
ouemēt⁹ i eccl̄ia d̄pigīt vide
lit; aut refidēs i throno. aut
p̄dēs i crucis patiblo. aut r̄si
dēs i m̄is gremio. **Q**uia vō
ioh. bap. cristū digito demon
strauit d̄ns. **E**cce agn⁹ dei i dō
qdā d̄pigeāt xp̄; sub sp̄e ag
ni. q̄ tñ ymbra trāsiuit et xps
vr⁹ ē hō. d̄t adriā p̄p̄ q̄ ipm
i for hūana depigē de te. **N**ō
ei agn⁹ dei i cruce p̄ncipalr
depigī dī; s̄; hōi depicto nō ob
est agnum i pte inferiori vel
posteriori depigī. cum ipse sit
vrus agnus qui tollit pecca
ta mūdi. **D**ī; s̄ q̄d et alijs diū
fis modis saluatoris imago de
p̄ngitur propt̄ diuersas sig
nificacōnes. **N**am picta i pre
sep̄io. rememorat natiuitatē
depicta i matris gremio pu
erilē etatē. picta vel sculpta i
cruce passionē. et q̄nq; i ipsa
cruce sol et luna q̄si eclipsim
patientia depigūt. depicta
vero i scalarum ascensu. ascē
sioē; depicta ut refidēs i thro
no seu i solio excelso p̄setem

idicat potētā a ptatē q̄si dicēt
data ē ei oīs ptās i celo a i ter
ra. iuxta illud. **V**idi dñm sedē
tē su. so. e. aē. i. idē filiū sup an
gelos regnatē. iuxta illd. **Q**ui
sedes sup cherubi. **Q**ñq; vō de
pīgūt sicut viderūt eū moyses
a aarō nadab a abi. s. sup mō
tē a sub pdib; ei⁹ q̄si opus sa
phiricū a q̄si celū serenū a qm̄
sicut ait lucas tūc videbūt filiū
hoīs vniētē i nube cū potentia
magna a maiestate ideo qñq;
ei circūcirca pīgūt angeli qui
ei sep seruiūt a assistūt a depm̄
gūt cū sex alis s̄m p̄sa. di. **S**e
raphi stabāt iuxta illd sex ale
vni a sex ale alteri: duab; vla
bāt faciē ei⁹: duab; p̄des a du
abus volabāt. **D**epm̄gūt etiā
angeli tāq̄ i etate iuuenili flo
rētes. nūq̄ em̄ senescūt. **Q**ñq;
etiā circūpīgūt archāgel⁹ mī
chael draconē supeditās iux
illud iobis. **F**actū ē plū i celo
mīchael cū dracone pugnabat
q̄ pugna ē dissidiū angeloz:
confirmatio bonoz a ruina ma
loz: aut i pñti ecclā psecutio fi
deliū. **Q**ñq; etiā circūpīgūt
xxiij. seniores s̄m visionē ipi⁹
iobānis i vstib; albis a coroz
mis aureis. p̄ q̄s significāt ve
teris a noui legis doctores: q̄
sūt. xij. apt̄ fide tritatis quā an

nūciant p̄ q̄tuor climata mun
di. aut. xxiij. apt̄ opa a obser
uantia euangelioz si lapades
addūt de na spūssancti repñ
tant si mare vitreū baptism⁹
inuūt. **Q**ñq; etiā circūpīgūt
q̄tuor aīalia s̄; visionē ezechī
elis a eiusdem iobānis. facies
hoīs a facies leonīs a dextris a
facies bovis a sinistris a facies
aqlē desup ip̄os q̄tuor. hñ sūt
q̄tuor euāgeliste. **V**n pīgūt
cū libris i m̄ pdib; q̄ q̄ v̄bis a
scriptura docuerūt mēte a ope
opleuerūt. **M**atthx figuram
sortis hūanā. **M**arc⁹ figuram
tenet leonīs. **D**ñ ponūt a dex
tris. q̄ xpi natiuitas a resurrec
tio fuerūt oīum letitia gñalis.
vñ i psal. **E**t ad matutinū leti
tia. **L**ucas vō vitulus ē eo q̄ a
zacharia sacerdote ichauit a
xpi passionē a hostiā spēalius
p̄tractauit. vitulus q̄ ē aīal sa
cerdotū sacrificijs aptū. **C**ōpa
tur etiā vitulo apt̄ duo cor
nua q̄si duo otinēs testamēta.
a apt̄ q̄tuor p̄dū vngulas q̄si
q̄tuor euāgelioz sētētiās. **P**er
hūc q̄s figurat̄ xps qui fuit p
nob vitulus imolatus. ideoq;
ponit̄ a sinistris. q̄ mors xpi
fuit aplis tristis. **D**e hoc a ql̄s
ter beatus marcus pīgi debet
i septima parte. sub titulo de

euāgelistis dicitur. **I**hes autē figurā h̄z aq̄le qm̄ ad excelsa p uolās ait. In p̄ncipio eāt v̄bū **D**ic q̄z significat xpm̄ cui⁹ iuue t⁹ ut aq̄la rēouat⁹ q̄ r̄surgēs a mortuis flor⁹ a i celū igredi tur. **D**ic tñ nō iuxta s; sup̄eē d̄pigit⁹ qm̄ ascēsiōem dēfigit a verbum ap̄d d̄um p̄nūtiat **S**ed cum q̄dlibet ip̄orum a m̄malium balxret q̄tuor faci es a quatuor alas q̄l̄r possint d̄pigi dicit⁹ i septia pte s̄b ti. de euāgelistis vbi etiā lat⁹ de hoc agē. **Q**uāq; etiā circūp̄ gūt v̄l pot⁹ subp̄gūt apli q̄ fuerit testes ei⁹ v̄bo a op̄e v̄sq; ad vltimū terre a p̄gūt crimi ti q̄si nazareī. id ē s̄acti **L**ex em̄ fuit nazareoz ut a tpe sue ses pacōis a coivita hōim nouas cula nō tñfiēt sup capd̄ eoz. **P**igūt ec̄ q̄nq; sub for̄ duode cī ouū. q̄z tāq; b̄dētes occisi sūt ap̄t d̄nm. s; a duodecī trib⁹ b⁹ israhel q̄nq; sub for̄ duode cī ouū d̄pigit⁹. **Q**uāz tñ plu res v̄l paucōres oues ēca sedēz maiestatis p̄gūt⁹ s; tūc aliud figuānt iux illd̄ math. xxv. c. i fine. **C**ū veniet fili⁹ hōis i ma iestate sua tūc sedebit sup sedē maiestatis sue statuēs oues a dextris a edos a sinistris **Q**ua lit b̄atholome⁹ a andreas ap̄os

toli d̄pigi d̄nt i septia pte s̄b eoz festis dicit⁹ **E**t adūte q̄z p̄ia rex a p̄phe p̄gūt⁹ cū ro tul i maib⁹. **Q**uidā vero apli cū lib⁹ a q̄dā cū rotul. **N**epe q̄z an̄ xpi aduētū fides figuāz tūc oñd̄bat⁹ a q̄ ad m̄lta i se ip̄licita eāt ad q̄d oñd̄dū p̄i arch⁹ a p̄phe p̄gūt⁹ cū rotul p̄ q̄s q̄si q̄dā ip̄fctā cōḡcō dē fignt⁹. **Q**uia v̄o apli a xpo p̄ fctē edoc̄i sūt. idō lib⁹ p̄ q̄s d̄figntur cōgrue p̄fctā cōḡtio vti p̄nt. **S**; q̄z q̄dā illoz q̄d didicerūt ad doctrinā alioz i septis red̄gert. idō illi ōgrue tāq; doctores cū lib⁹ i maib⁹ d̄pigitur. sic paul⁹. euāgelis te. iacob⁹ a iudas. **A**lij v̄o q̄ m̄chil stabile seu ab eccl̄ia ap̄ pbatū sēpserūt. nō cū lib⁹: s; cū rotul i signū sue p̄dicatio nis p̄gūt⁹ **V**n apls ad epl̄x fi. **D**ns q̄s dā dedit ap̄los. q̄s dā p̄phas. alios euāgelistas alios pastores a doctōes iō pus m̄nisterij. **S**ed a diuina maiestas d̄pigitur quādoq; cū libro clauso i m̄amib⁹. q̄z nemo iuētus ē dignus ap̄iē il lū nisi leo de tribu iuda **E**t q̄n q; cū libro ap̄to ut i illo q̄s q; legat q̄ ipse est. lux mundi et via veritas et vita: ac li ber vite **Q**uare aut paul⁹

ad dextrā et petr⁹ ad sinistram
saluatoris depigūf dicet⁹ i vii.
pte sub ti. de euāgelistis. **I**hes
vō baptista qñq; depigif⁹ ut
heremita. **M**artires cū aculeis
ut laurēti⁹ i cūcula: stephan⁹
cū lapidib; et qñq; cū palmis
q̄ victoriā signant iuxta illud
Iustus ut palma florebit. ut si
cut palma viret sic eorū mēori
a feruet. **D**ic ē q̄ q̄ de iherosoli
mis veniūt palmas i manibus
ferūt i signū q̄ illi regi militas
runt q̄ iherosolimis cū palmis
honorifice recept⁹ ē et post mo
dū ibidē cū diabolo pugnās vi
ctor extitit et celi palatū cū an
gelis triumphās introiūt vbi
iusti cū palma florebut et sicut
stelle fulgebūt. **C**ōfessores pi
gūf cū suis insigniis et epī mī
trati. abbates capuciati et qñ
q; cū lilijis q̄ castitatē dsignāt
doctores cū libris i manib; v
gines fm euāgelii cū lapadi
bus. **P**aulus cū libro et ense: cū
libro q̄h doctoz siue ppter cō
uersionē suā. cū ense q̄ miles.
vñ vñ fus. **M**ucro furor sauli li
ber ē ouersio pauli. **B**ñaliter
aut scōz patz imagies qñq;
in parietib; ecclesie. quādoq;
i posteriori altaris tabula. qñ
q; i vestib; sacris et alijs varijs
locis pigūf ut illorū act⁹ et sã

citātē iugif⁹ nōn idiscreta vel
iutilia meditemur. **V**n i exo.
diuina voce p̄cipit⁹ ut in aaron
pectore rōnale iudiciū vittis li
gātib; ip̄maf q̄tenus sacerdo
tale cor neq̄q; fluxe cogitatōes
possideāt s; rō sola ostringat.
In q̄ etiā rōnali vigilāt s; gre
go. xij. p̄larchaz noia descri
bi iubent⁹. **N**ēpe ascriptos pa
tres sep i pectore ferre ē atiqz
vitā sine intermissione cogitāe
Tūc aut sacerdos irreplēxibiz
liter gradit⁹ cū exēpla patz p
cedētū indefinēter ituet⁹ cū scō
rū vestigia sine cessatōe oside
rat et illicitas cogitatōes depri
mit ne extra rōnis limitē opis
p̄de tēdat. **C**ōsiderādū q̄ ē q̄
ihs sep coronatus depigif⁹ q̄h
diceret **E**gredimini filij iherus
salema videte regē salomonē
i dyademate q̄ coronauit eum
mater sua. **F**uit ei xps corona
tus tripliciter. **P**rio a m̄re coros
na misericordie i die oceptōis
q̄ corona duplex ē ppter natu
ralia et gratuita. ideoq; et dya
dema vocatur: qd ē duplex co
rona. **S**ecdo a noua corona
miserie in die passiois. **T**ertia
a p̄re corona gle i die resurrec
tōis. vñ **G**loria et h. coro. euz
dñe. **D**emū coronabit⁹ a fami
lia corona potētie in die vltime

Liber Primus Rōnalis.

reuelacōis **V**ēiet em̄ cū senas
torib⁹ terre iudicās oīe i eā
tate. **S**ic a om̄s s̄acti pigūt
coroñti q̄ si dicēt. **F**ilij iherl⁹ vi
te a videte martiēs cū coroñis
aureis q̄b⁹ coroñauit eos dñs
Et i libro sapie **I**usti accipiūt
regñū de cois a diadema sp̄i de
māu dñi. **C**oroñ aut hmoī de
pigūt i for̄ scuti rotūdi. q̄ s̄ac
ti de p̄tectōe diuina fruūt. **V**n̄
cātāt ḡtulabūdī. **D**ñe ut scia
to bone volūtatis tue coroñasti
nos. **V**erūtñ xp̄i coroñ a p̄ cru
cis figuā; a s̄actoz coroñis dis
tinguit̄ q̄ p̄ crucis vexillū sibi
carnis gloriificacōe; a nob̄ me
ruit a captiuitate lib̄acōe; et
vite fruicōe. **C**ū vō aliq̄s pla
t⁹ a s̄act⁹ viues pigūt nō i for
mā scuti rotūdi. s̄; q̄dr̄ti. coro
ñ ip̄a sp̄igūt ut q̄tuor cardia
lib⁹ vtutib⁹ vigē mōstret̄ p̄
ut i legēda bti gregoriū habe
tur. **R**ursus qñq; i eccl̄is pa
disus sp̄igūt: ut aspicientes
ad d̄leatōe; p̄miorū alliciat.
Et qñq; ifern⁹ ut eos a formi
die p̄ax d̄sterreat. **Q**ñq; flo
res a arbores cū fructib⁹ ad res
p̄letādū fruct⁹ bonoz opum
ex vtutū radicib⁹ p̄deūtū. **P**ic
tuaz aut vaietas vtutū vari
etate d̄figt. **A**lij em̄ dat̄ p̄ spi
ritū hmo sapie. alij scie a cet̄a

De picturis et ymaginibus.

Virtutes vō i mlieris sp̄e de
pigūtur. q̄ mulcēt a nutriūt
Rursus p̄ celatūas q̄ a laqari
a noiant̄ q̄ sūt ad decorem do
m⁹ simpliciōres xp̄i fauili itelli
gūtur q̄ eccl̄ia; nō doctria: s̄; so
lis vtutib⁹ ornāt. **C**eterz sc̄lp
tuē p̄minētes de pietib⁹ egre
diētes eē vidētur. q̄ cū vtutes
fidelib⁹ i tātā osuetudie; deuēi
ūt ut eis natūalit̄ isite videāt̄
m̄ltipharis eaz op̄acōibus
exercēt. **S**inagoga vō q̄
lit̄ sp̄igūtur dicetur i q̄rta p
te sub ti. de reuerētia. **Q**ualiter
palliū rōnoz p̄tificū pigat̄:
i tertia pte sub ti. de pallio di
ctur. **A**nn⁹ vō a duodecī fig
a mēses q̄liter sp̄igāt̄: dicet̄
i p̄ncipio. viij. ptis a vbi de m̄
se agetur. **S**; a diuise histoie
ta; noui q̄ vteis testamēti p̄
volūtate pictoz sp̄igūt. **N**ā
pictoribus atq; poetis q̄libet
addendi sp̄ fuit eā ptas. **P**or
ro oīmēta eccl̄ie i trib⁹ confis
tūt sc̄; i oīm̄tu eccl̄ie chori a al
taris. **O**rñt⁹ eccl̄ie ōsistit i cor
timis a auleis a palliis sericis
a purpureis a similib⁹. **O**rna
t⁹ chl̄i i dorsilib⁹. tapetis. sub
st̄torijs a bācalib⁹. **D**orsalia
sūt p̄am̄ i choro p̄dētes a dor
so clericoz. **S**ubst̄toia q̄ pe
dibus substernuntur **T**apeta

etiā sūt pām q̄ pedib; subster
nūt q̄stratio pedū p̄cipue
pedib; epōz. q̄ mūdāna pedi
bus calcare debēt. **B**ācalia sūt
pām q̄ sup sedes l̄ bācas i cho
ro ponūt. **A**ltaris vō ornatuf
ōsistit i capsis a pallis phila
terijs a candelabris: i crucib; i
aurifrisio: i vexillis: i codicib; i
velamib; a i cortinis. **E**t nota
q̄ capsa i q̄ hostie ofsecrate ser
uāt significat corp⁹ v̄gis glo
riose d̄ q̄ d̄ i psal. **S**urge dñe
i req̄e tuā tu a ar. s. t. **Q**ue qñ
q; ē de ligno: qñq; de ebore cā
dido: qñq; de argēto: qñq; de
auro a qñq; d̄ cristallo a h̄ va
rias sui p̄prietates varias ipi⁹
corpi xpi exp̄mūt dignitates
Rursus capsa ip̄a otinēs hosti
as siue ofsecratas siue nō ofsec
tas memoriā designat hūanā
Deb; nāq; hō iugit̄ recordari
acceptoz bñficioz dei tā tpa
liū q̄ p hostias nō ofsecratas q̄
spūaliū q̄ p ofsecratas designāt
q̄ figuratū ē i vna i q̄ d̄ ius
sit māna reponi q̄ l; tpale eēt
pfigurabat tñ istud nrm sac̄fi
ciū spūale p̄cipiēs ut eēt mēo
riale sēp̄iternū i futuras gñati
ones sicut legīt̄ i exo. **C**apse
aut sup altare q̄ ē xps posite
sūt apli a martires. **P**alle vō a
vestes sūt ofessores a v̄gies l̄

oēs sc̄i de q̄b; ait p̄pha ad dñz
Dñs sicut vestimēto vestieris
Et de hoc dictū ē ti. p̄cedēt. **A**li
ud aut ē philateriū: aliud phi
lateria. **P**hilateriū ē cartula i
q̄. x. p̄cepta legis scribunt̄. h̄
mōi cartulā solebant pharisei
an se i signū religiōis portare
vñ i euāgelio **D**ilatāt philate
ria sua. aē. a dicit̄ philateriū
a phillare q̄ ē custodire a to
rat q̄ ē lex. **P**hilateria vō est
vasculū de argēto l̄ auro l̄ cris
tallo l̄ ebore a huiusmōi i q̄ s̄a
ctoꝝ cineres l̄ reliq̄e recōdūt̄
Cū enī elīndi⁹ fideles cinerici
os v̄caret p eo q̄ cineres ip
sos seruabāt oīa ei⁹ derisionē
statutū fuit i eccl̄ia ut honozifi
ce a i p̄ciosis vasculis suarēt̄
Qd nomē ē op̄rehēsiū a phila
re q̄ ē seruare a teron q̄ ē ex
tremitas q̄ ibi aliqd de extre
mitate corpi sanctoz: puta
dens vel digitus vel aliqd ta
le seruāt̄. **S**up altare etiā i q̄
busdam ecclesijs collocat̄ tas
ternaculum de quo sub titulo
de altari dictū ē. **I**n corimb⁹ al
taris duo sunt candelabra cō
stituta ad signādū gaudiū
duoz populoz de xpi natiui
tate letātium que candelabra
mediante filice faculas ferunt
accensas. **A**ngelus enī inquit

Liber Primus Rōnalis.

pastorib⁹. **A**nnūtio vob⁹ gau
diū magnū qd̄ eit omī pplo.
qz nat⁹ ē vob⁹ hodie saluator
mūdi. **N**ic ē ver⁹ ysaac q̄ rīsus
iterptat⁹. **L**umē autē cādelabri
fides ē ppli. **N**ā ad iudaicū po
pulū iquit ppha. **S**urge illūi
naē iherlīm. qz vīt lumē tuū. et
glia dñi sup te orta ē. **A**d po
pū vō gētilē sūt aplūs. **E**rat
aliqñ tenebre. nūc aut lux i do
mio. **N**ā a i ortu xpī noua stel
la magis apparuit scdm vaticī
mū balaā. **O**riet⁹ iqt stella ex
iacob a osurget vīrga ex isra
hel. **D**e hoc ec̄ dictū ē in ti. de al
tai. **E**mūctoia siue forcipēs ad
emūgēd̄ licīnīa: sūt vba diuīa
q̄bz lras leḡ āputa⁹ a lucentē
spī reuela⁹ iux illd̄ vetustissima
vterz. omedetis a nouis sup
ueniētib⁹ vtera abicietis. **V**a
sa i q̄bz licīnīa emūcta extiguū
tur sūt corda fidelīū q̄ obfua
tīa legalē ad lras admittunt.
Rurſus forcipēs q̄z gēino dē
te opōit ignis sūt p̄dicatoēs
q̄ nos oſoīs vtriusq; testamēti
pagis iſtruūt a moib⁹ opōen
tes ad caritatē atēdūt. **S**eu
tra vō. id ē vasa eq̄lis āplius
dis i fūdo aī oē ad calefatiendū
facta: sūt illi doctōēs q̄ thesau
rū cordis nō celāt. s; ex eo p
ferūt noua a vteā. lucernā q̄z

De picturis et p̄maginibus.

nō ponūt sub modio. s; sup cā
delabz ut hñ q̄ sūt i domo dñi
lumē a caloēz accipiāt spūssan
cti. **C**ruy q̄z sup altaē ponēda
ē a cā idē tollit baiul⁹ crucis: i
q̄ recolit⁹ qz crucē de xpī būeris
sublatā tulit simō cirene⁹. **I**n
ter duo cādelabra crux i altai
mediā colloca⁹. qm̄ int⁹ duos
p̄plos xp̄s i ecclia mediator ex
istit. **I**p̄e enī ē lapis āgulaīs q̄
fecit vtrq; vnū. ad quē pastoēs
a iudea a magi ab oriēte vne
rūt. **D**e hoc alit⁹ dicet⁹ i p̄lxio
q̄z te ptis sub ti. de accessu sac
dotis ad altaē. **R**urſus altaris
frōs aurifrīſio cōnt⁹. iux illud
exo. xxv. a xxviii. c. **C**ōstrues
michi altaē. faciesq; illi corōaz
p̄ gīz. seu circuitū altaz q̄tuor
digitis. **N**ēpx altaē qñq; ſigfi
cat cor hōis i quo sacrificiū vē
fidei p cōtritiōē offerri debet
a tūc aurifrīſiū oceptū bone o
patiōis ſigfiat quo frōtē no
ſtz ornāē debem⁹ ut ceteris lu
ceamus. **Q**uādoq; altare ſig
nificat crīstum. et tunc per au
rifrīſiū cōgrue ornamentū
caritatis d̄ſignatur. **S**icut ei
aurūz p̄minet omībus me
tallis. ſic et caritas ceteris vir
tutibus. **V**nde apostolus ad
corinth. p̄mo. **M**aior aut hō
rū ē caritas. **F**rontem enī n̄m

hic aurifūdo caritatis debemus
ornare ut parati sim⁹ p xpō a
mimas ponere. **V**exilla etiā su
p altare erigūt ut triūpb⁹ xpī
iugiter i ecclia memoret⁹ p quē
et nos de inimico triūphare spe
ramus. **C**odex etiā euāgelicus
sup illud adaptat⁹ eo q euā
gelii ab ipō. s. xpō sit editū et
ipī phibeat testimoniū. **Q**ui q
re exteri⁹ ornet⁹ dicet⁹ i. iij. pte
sub ti. de leg. a. idu. Deinde vasa
et vtefilia i domo dñi a moyse
et salomone originē habuerūt:
q i veteri testamēto plura et di
uersa fuerūt put i exo. legit⁹ di
uersa bñtia significata de qb⁹
hic breuitatis causa nō agim⁹
Sane oia q ad ornatū ptinēt
tpe qdragesime remoueri vel
otegi debēt: qd fit fm aliq⁹s m
dnica de passione. qz extūc di
uinitas fuit absconsa et velata i
xpō. dimisit ei se capi et flagel
lari ut hō tāq nō hēret i se vtu
tē diuinitatis. vñ m euāgelio
h⁹ diei dicit⁹. **I**hus aut abscondit
se et exiuit de tēplo. **T**unc ergo
coopiūt cruce. i. vtu sue di
uinitatis abscondit⁹. **A**lij hoc
faciūt a pma dnica qdragesimē
qz extūc ecclia icipit de ei⁹ pas
siōe agē. vñ eo tpe crux ab ec
clesia nō nisi coopta portari de
bet et fm moxē qruādam locoꝝ

duo tñi velamia seu cortine tūc
retinēt⁹ qz vnū pōnit⁹ p circū
tū chori aliud suspendit⁹ inter
altare et chōꝝ ne appareant q
fūt itra sactasactōꝝ. **Q**z sactu
ariū et crux tūc velant⁹ signat
lra; legis. i. ei⁹ carnalē obseruā
tiā siue qd i veteri testamēto an
xpī passiōē itelligētia sacra
rū scripturaz velata opta et ob
scura erat et q tpe illo fuerūt ve
lamē. i. obscura scia; an oculos
habuerūt. **S**ignat etiā rōphē
am illā q fuit an ianuā para
disi qm bñmōi carnalis obser
uatiā et obscuritas et rōphēam
xpī passiōe sublatā sunt. ideo
cortine vel velamia bñmōi i pa
rasceue remouēt⁹. **S**i et q i ve
teri testamēto fuerūt aialia ru
minatiā et vngulas scindētia et
loues arātes. i. scripturaz mī
steria discernētes et spūaliter in
telligētes. ideo m qdragesima
post velū ingrediūt⁹ sacerdotes
pauci qb; datū ē noscā mīsteri
um regni dei. **C**irca hoc aut no
tādū ē q triplex genus veli sus
pēdit⁹ i ecclia. vñ qd sacra ope
rit. qd sactuarium a clero diui
dit et qd clerū a poplo secermūt
Primū ē nota littere legis. **S**e
cūdum nota nostre indigni
tatis qz indigni sumus: immo
impotentes celestia intueri.

Tertū ē coertio nre voluptas
tis carnalis. **P**rimū vīz cortie q̄
ab vtroq; altis latē extēdūt
sac̄ do te secretū itrāte put i q̄r
ta pte sub ti. de secreta dicitur
figmīcatū ē i hoc q̄ sic legit̄
exo. xxxiij. **M**oises posuit ve
lamē sup faciē suā. q̄ filij isrl̄
claritatē vult ei⁹ sustinere nō
poterāt. **E**t sic dicit ap̄ls hoc
velamē adhuc hodie est super
corda iudeorū. **S**ecūd vīz cor
tia q̄ i q̄dr̄ gesima i officio mī
se an̄ altaē extēdit̄ figmīcatū ē i
hoc q̄ velū isrl̄ tabnaculū eāt
suspēdū qd̄ diuīdebat sac̄ta sac̄
torū a sac̄tis ut dicit̄ in p̄lxio
q̄rte ptis p qd̄ arca p̄lo vela
bat̄. a eāt mīro ope o textū a
pulchr̄ varietate dīstīctūz. qd̄ i
passiōe dñi scissūz ē a illi⁹
exēplo hodie cortie vaia pul
chritudie texunt̄. **D**e p̄missio
velo a q̄les eē debēt cortine hē
t̄ exo. xxv. a xxxvi. c. **T**ertū i
de tē habuit origīez q̄ i p̄mī
tiua eccl̄ia p̄i bōl⁹. id ē p̄ies qui
circuit chorū nō eleuabat̄ mī
si vsq; ad appodiācōez qd̄ ad
huc i q̄busdā eccl̄is obfuať. qd̄
ideo fiebat ut p̄ls vīdēs cle
rū psallētē idē bonū fūeret exē
plū. **V**erūt̄n hoc tpe q̄si coit̄
suspēdit̄ siue iterpōmīť velū a
mur⁹ int̄ clerū a p̄l̄. ne mus

tuo se oſpicere possint. q̄si ip̄o
facto dicat̄ **A**uerte oculos tu.
ne vi. va. aē. **I**n pascue v̄ro
tollit̄ ōne velū. q̄ i passiōe do
mīni velū tēpli scissūz ē a p̄ eaz
reuelata ē nob̄ legis spūal̄ in
telligētia q̄ a n̄a latebat ut p̄
missūz ē a apta ē celestis reḡ
ianua a data ē nob̄ fortitudo
ut vici mīsi velim⁹ a carnīli cō
cupiscentia neq̄am⁹. **V**erūta
mē velū qd̄ diuīdit sac̄tuarū
a clero retrahit̄ ul̄ eleuat̄ in
v̄spa cuiuslibet sabbati q̄dra
gesime q̄n offitū diei dñice i
choat̄. ut cler⁹ possit i sac̄tua
rū itueri. q̄ dñica recolit̄ r̄fur
rectiōem. **H**oc eē idō fit in sex
dieb⁹ dñicis. q̄ nlla fuit etas
i qua nō fūerit gaudiū eternū
gaudiū q̄dē figuratū qd̄ celo
velatur qd̄ p̄ velū illud figmī
cat̄. **I**n ē q̄ dieb⁹ dñicis nō ie
iūam⁹ a hoc apt̄ gl̄iam dñice
resurrectiōis. **P**az p̄ma dñica
figt̄ gaudiū qd̄ habuerūt p̄
mī p̄ntes i paradiso an̄ p̄ccatūz
Secūda dñica figuat̄ gaudi
ū qd̄ pauci habuerūt i archa
noe alijs oib⁹ diluuiō subm̄s.
Tertia qd̄ hūerit filij isrl̄ alijs
sub ioseph fame afflictis. **Q**uarta
qd̄ hūerit sub salomōe i oi
pace viuētes. **Q**uinta qd̄ hūerit
r̄dūtes d̄ captit̄ate babilōie

Sexta qđ discipuli būerūt a resurrectione vsq; ad ascēsiō nē qñ cū eis pñtialiter fuit spōsus. In festiuitatib; etiā ix. lēo nū qđragesime wlū ipm eleuatur l' retrahit. s; hoc nō h' de pmaria iñstitutōe ecclie qđ tūc nullū festū celebrabat i qđragesima solēmiter. S; si aliqđ festum occurrebat qñq; die occurrēt i sabbato; a dñica de eo cōmemoratio fiebat put in canone pape martini h'. Et in burcardo li. xiiij. a hoc totū p'p' t'p'is illi' tristitiā. postea vsus i otrariū obtinuit ut vic; festuz nouē lectionū i suo die solēmit' celebret' a nichiloin' ieiunet'. **R**ursum cortine i festiuitatibus extēdūt i eccl'is p'p' ornatum ut p visibiles ornat' ad inuisibiles moueamur q' sūt quādo q; varijs colorib; colorate ut pmissus ē ut ex diu'sitate colorū ipoz notet' q' hō q' ē dei tēplū ornat' eē debet varietate seu diuersitate vtutū. Cortina alba signat vite mūdiciā. Rubra caritatē. viridis otēplatiō nē. Nigra carnis mortificatiōe; Liuida tribulationē. Adbuc sup cortinas cādidās suspēdūt qñq; pām varij coloris ad notādū q' cor nrm purgatum eē deb; a vicijis a i eo debet esse

cortine vtutū a varietas bono rū opm. Porro i festo natiuitatis dñi qđā ecclie nullos suspēdūt pānos: qđā viles a qđāz bonos. Que nullos suspēdūt nrm figurāt rubor ē. si em̄ mari mū sit nob' gaudiū de nato saluatore nō tñ debem' eē sine rubore p eo q' tātū fuit nr; peccatū q' dei fili' seipm p'p' nos exinamuit formā suā accipiēs. a p'p'tea etiā i ipi' obitu nō cū letitia solēmisam' s; acerrimū ieiunū facim' cū tñ i alioz scōz obitu leti solēmlem' a aliquā tulū lauti' i cib' a potu nobis i dulceam' put i vi. pte sub parascue dicit'. Rubor q'ppe nob' ē q' dñs mortu' ē p'p' peccata nra. facti vō nō p'p' p'cta nra s; p'p' xpm passi sūt. Qui viles suspēdūt figurāt q' dñs seruū lēiduit formā a q' vilib; panis eo die iuolutus fuit. Qui bonos gaudiū de rege nato hitū attēdūt a qles eē delectamus i receptiōe tāti hospitis oñdūt. In qbusdā eccl'is altare in pascha p'ciosis ornat' pallijs a supponūt wlamia triū colorū rubrū sbalbū a nigrū. q' tria t'pa designāt. P'ria lectiōe a rñsorio finis remouet' wlamē nigrū: quod tēpus ante legē signat. **S**ecunda lectione a rñsorio

Liter Primus Rōnalis.

finitis r̄mouet s̄b albū. qđ tē
p⁹ sub lege d̄figt. **T**ertia finī
ta remouet rubrū: qđ tp⁹ grē
figicat. i qđ xpī passionē ad
sācta sāctorū a ad eternā glo
riā nob̄ adit⁹ patet. **D**e pan
nis vō a vestimētis altaris i tr̄
ctatu de altari dēm ē. **I**n p̄
cipuis festiuitatibz thxsaui ec
clesie i publicū deducūt p̄pt̄
tria. **P**rio p̄pt̄ ofidēciōem cau
tele ut vicz appeat qđ cautus
fueit i suādo qđ illū suāē tenet.
Secūdo p̄pt̄ solēnitatis vne
racōz. **T**ercō p̄pt̄ oblacōis me
morā. viz i mēoriā illorū qđ p⁹
ea ecclie obtulerūt. **Q**đ aut ec
clesia it⁹ a nō extī festiue or̄n
t̄ mīsterialit̄ inuit qđ oīs glia
ei⁹ ab it⁹ ē. **L**icē enī extē⁹ des
picabil̄ sit. i aīa tñ qđ sedes dei
ē r̄diat. iuxta illd̄ m̄ḡ sū s̄; for
mosa aē. **E**t dñs p̄ p̄phaz. **E**te
nim hēditas mea p̄clā ē m̄. p̄
p̄pha etiā ofiderās hoc ait dño
Dilexi decore dom⁹ tue aē quā
spālit̄ fides spes a caritas exor
nat. **E**cclia qđ material̄ a ec̄ spī
tual̄ mūdari debet. de quo i sex
pte sub ti. de pascha a de. v. fe
ria cene dicet. **I**n nōnull̄ eccl̄is
oua strutionū a hūioi qđ admī
racōz iducūt. a qđ raro vidētur
ofueuerūt suspēdi. ut p̄ hoc po
pls ad eccl̄az tr̄hāt a magis

De picturis et p̄maginibus.

afficiat. **R**ursus aiūt qđ dā qđ
struco tāq̄ auis obliuiosa dē
liq̄t i sabulo oua sua. demū qđ
dā stellā visa recordat̄ a r̄dit
ad illa aspectu suo fouens ea
Oua ego i eccl̄is suspēdūt ad
notād qđ hō p̄pt̄ peccatū a deo
dēlict⁹ si tāde diuio luie illuſ
tr̄t⁹: recordat⁹ d̄lictōz suorū
peitueit a ad ip̄z redieit p̄ al
pectū mīe illi⁹ fouet. p̄ quē ec
mos d̄z i luca. qđ respexit d̄s pe
trū postqđ neguit xp̄z. **S**uspē
dūt̄ ec̄ ut i ill̄ vnusquisqz o tē
pletur qđ hō facile deū obliuif
citur. nisi p̄ stellā. id ē spūllan
t̄ i grāz influētē illustr̄t⁹ ad eū
redire per bona opera recor
detur. **H**anc in primitiua
ecclesia sacrificiū fiebat in va
sis ligneis a vestibz coibz. tūc
enī erant lignei calices a aurei
sāc̄dotes nūc vō econ̄ ē. **S**z se
uerim⁹ ip̄ istituūt qđ i vitreis fi
eret. qđ vō illa fragilia erant.
idō vrbān⁹ ip̄ a ec̄ cōcilū re
men. statuīt qđ in argēteis vl̄
aureis vasis sacrificetur vl̄ p̄
ter paupertatem in stanneis
qui non eruginantur. non ta
men in ligneis vl̄ ex aurical
co. **N**on ergo debet esse de
vitro propter periculum effu
sionis. non de ligno quia cui
sit prosum a spōgiōsū corp⁹

sanguinē absorberet nō de ere
l de auricalco: qm ob vim vtu
te eruginē l vomitū puocaret
Et nō q calicis nomē a veteri
a nouo testamēto originē tra
xit. vñ ilhre. **C**alix aure⁹ babi
lon iebriās oēs terrā. a dauid
Calix i domo dñi vim meri ple
nus mixto. a alibi Calicē salu.
accipia a no. d. iuo. **I**tē in euā.
Potestis bibere calicē quē ego
bibitur⁹ sū. **I**tē accipies calicē
grās egit. **C**alix aut aure⁹ fig
ficat thesauros sapie i xpo ab
scōditos. **A**rgēteus mūdiciaz
culpe. **S**tāneus inuit similitudi
nē culpe a pene. Stānū enī ē me
diū iter argētū a plūbū a caro
xpīl; nō fuerit plūbū. i. peccat
rix. fuit tñ carmī filis peccatū
ci a l; non fuerit argētū. i. passi
bilis ppter suā culpā. fuit tñ pas
sibilis ppter nrāz. q lāguores
nrōs ipe tulit a dolores nrōs
ipe portauit. **D**e calice a pate
na dicitur sub ti. de ofcē. a vnct.
Nēpe si q̄s tenui religione ten
tus dicat q dñs pcepit moyse
ut cūctavasa tabernaculi i oēs
vsa a cerimonias ex ere facēt
ut legit exo. xxvij. a. xxxvij. c.
q̄d q; hmoī p̄ciosa vasa a or
namēta poterāt vnuclari a da
ri paupib; filis ē iude a muliei
vnguētarie otrari⁹. hōc ei agi

mus nō q dñm min⁹ vilia orna
mēta delectēt q̄ aurea. s; q cū
hōies q̄d diligūt deo libēter of
ferūt p diuina latriā suā vicūt
auariciā. **P**retēa hxc diuine pie
tatis offitiam oralia sūt a futu
re glorie significatiua. vñ etiā
i veteri lege ex auro. iacinto:
purpura: cocco bis tincto a bis
so retorta a alijs p̄ciosis super
humeralē fieri p̄cipit. ut q̄ta
sacros v̄tutū diuinitate claresce
re debeat demōstret a altare a
ppiciatortū ac cādelabz a ali
a vasa a ornamēta altaris ex
auro fieri a argento. exo. xxv.
a. xxx. a. xxxvij. c. **T**abernacu
lū q̄ ex diuersis p̄ciosis fieri p
ceptū ē put dictū ē sub ti. de ec
clesia. **L**egal etiā p̄tīfex alijs
diuersis p̄ciosis vtebat⁹ orna
mētis. put dicit⁹ in. iij. pte sub
ti. de lega. idu. de hoc etiā sub
ti. de ecclē dedi. ppe p̄ncipiū di
cet⁹. **P**orro p̄hibitū ē in ocilio
aurelianenē ne diuina mīsteria
p̄stent⁹ ad nuptiaz ornatum
ne iprobz tactu l p̄pa secu
laris luxurie polluant⁹. q̄ nī mī
rū oñditur q̄ ex veste cuiuscū
q; p̄sone fieri nō debet casula.
vel aliq̄s sacris mīsterijs depu
tādu ornatu. **S**tephanus
q̄ papa statuit ne v̄stīmentis
ecclē i alijs v̄sibus quis fruāt⁹

q; q; nisi a factis hoib; tagat
nevlco q balthasar regē ba
bilōie p eussit sup hoc trasgre
diētes wiat. Clemēs ec p sta
tuit ne mortui sepeliāt vl iuol
uat seu opiant vl ec seretru;
cū palla id ē pānis altais. aut
cū mappa q calix iuoluit. seu
cū q sacdos māpt? ofecōez
tergit. Qñ vō palle id ē cor
palia a wla id ē cōmēta alta
ris seu cortie sup altae pēdetes
sorditate fuerit. diaconi cū mī
tris hūilib; illa lauēt itra sac
rūa nō extir. Pro w l aut lauā
dis q ad cltū altais p tinet no
ua pluis hēat. Palle vō id ē
corpalia in alia plui lauētur.
Vela q; ianuar. id ē cortine
q extēdūt i ecclis i festis a i q;
dīge fima i alia plui lauētur.
Dic ē q statutū est in cōcilio
plerdē. q ad corpale lauādū
a ad pallas altais p p rīa hēan
tur vasa fois in qbz nichil ali
ud lauēt. S; a fm eūdē clemē
tē si altaris palla id ē wstīmē
ta altaris vl cathedr i q sedet
sacdos sac wstib; idut? l cāde
labz vl wlu id ē pān? vl cor
tia sup altae pēdes fuerit wtus
tate cōsūpta: cremēt a cinēs
wl in baptisterio wl in paries
te aut in fossis pauimentoz.
vbi non fit transitus iactent.

Et nota ecclesiastica cōnamē
ta bñdicūt ut dicet sub ti. de
cōfēcōmib; a vñcōmib;.

De campanis. Rubica.

Ampane sūt vasa enea
i nola ciuitate cāpāie p
mo iuēta. Maīora itaq; vasa
cāpane a cāpāia regiōe. mior
vō nola a nola ciuitate dicūt
Pulsat aut a bñdicūt cāpān.
ut p illi? tactū a sonitū fideles
iūice iūitēt ad p mūa crescat
i eis deuocō fidei. fruges mētes
a corpa credētū fuent. pcul
pellat hostiles exercit? a omīs
ifidie iūmici. fragor gñdīmu;
pcella turbīnū. ipet? tēpsta
tū a fulgur tēp ent. ifesta q;
tomitrua: a wtoz flama suspē
dat. spūs pcellaz a aeree po
testates psternat ut hoc au
diētes cōfugiāt ad sacre mīs
ecclie gremiū an sacre cruce w
illū cui flectit omie genua. si
cut hēc singla in bñdīcōmib;
cāpane bñtur. Sciēdū aut ē
q cāpane q rū sonoitate con
ueint populus ad ecclesiā ad
audiendum. a clerus ad anū
tiādum mane misericordiam
dñi a v tātē eius p noctē. sigfi
cāt tubas argenteas qbz i ve
tei lege popul? ad sacrificiādū

accerſiebat de q̄bz diceſ i vi-
pte ſub pēthē. **Q**uēadmodum
em̄ vigiles i caſtris tubis ſic a
eccl̄iaz miſtri cāpanaz ſonitu
ſe excitāt ut oīa infidiātē dia-
bolū pnoctēt. **S**igna igit̄ no-
ſtra enea ſonorioza ſunt tubis
veteris legis q̄ tūc notus erat
deus i iudea tñ: nūc vō i oī ter-
ra. **S**ūt etiā durabilioza ſigni-
ficāt em̄ p̄dicatōnē no. testa-
fore ampli⁹ duraturā tubis a
ſacrificiis veteris legis q̄ vſq;
ad mūdi finē. **S**i q̄dē cāpane
p̄dicatores ſignificāt q̄ fideles
ad ſilitudinē cāpane ad fidez
vocare debēt q̄d ſignificatū ē i
eo q̄ dñs p̄cepit moyſi ut fa-
ceret veſtē ſūmo pōtifici bñte;
lxij. titinabula q̄ ſonarēt euz
pōtifex i ſāctafāctoꝝ igredere
tur. **I**pfū ergo vas os p̄dica-
toris deſignat. iuxta illd apli.
Factus ſū velut es ſonans ſiue
cībalū tinnies. **D**uritia metalli
fortitudinē deſignat i mēte p̄-
dicatoris. vñ dñs **D**edi frōtez
tuā duriorē frōtibz eoz. **P**lec-
trū ſiue ferrū q̄d iteri⁹ ex vtra
q̄ pte feriēs ſonū rēddīt docto-
ris liguā q̄ ſcīa cōnat̄ a q̄ vtr̄
q̄ testamētū reſonare facit ſi-
gurat. **P**relatus ergo abſq; ſci-
entia p̄dicatōis ē q̄ſi cāpana
ſine plectro. iuxta illd grego.

Sacerdos ſi p̄dicatōis ē iſci⁹
quā clamoris vocē datur⁹ ē p̄
co mut⁹. ē ei q̄ſi cais mutus la-
trare n̄ valēs. **I**pfā vō p̄cuſſio
denōt q̄ p̄dicatoꝝ p̄mū debet
p̄ correctionē i ſe vicia ferire a
poſtmod⁹ ad aliena exprobā-
da accēdē ne oīa doctrīnam a
pli alijs p̄dicās ip̄e reprobz i-
ueniat̄. vñ de pſal. **P**eccatori
aut̄ dixit de⁹ q̄re tu enarras iuſ-
ticias me. a aſſumis teſta. me.
p os tuū. **S**ue nāq; paſſiois
exēplo plerūq; accēdit q̄ſeru-
ditōe ſermonis mouere neq̄t.
Viculū vō q̄ plectz vaſi oīū
git̄ ſeu ligat̄ ē moderatio q̄ li-
gua tpat̄ q̄ ad tractū corde. i.
ad auctōritatē ſcripturē liguā
mouet p̄dicatoꝝ. **L**ignū i q̄
cāpan p̄d; lignū dñice crucis
figt̄ q̄d iō qñq; a ſupioribz cō-
tinet̄ q̄ crux ab ātiq̄s p̄ribz nū-
ciat̄. **I**nſtrumēta q̄bz ip̄; lignū
alligatū l̄ affixū ē oracula ſūt
p̄phaz. **L**igatura vō ferrea q̄
cāpana ligno oīūgit̄ caritatē
denōt p̄ quā p̄dicatoꝝ idifſo-
lublr cruci affix⁹ gloriat̄ diceſ
Mibi ab. glo. n̄ i. c. d. **C**auilla
ligno affixa q̄ mediātē cāpan
pulfat̄ rectā p̄di. mētē figt̄ q̄
dimis mādatis ilxres illa fidelīū
auibz p̄ frequētē pulſatōez icul-
cat. ſuis ab illa p̄dēſ q̄ cāpana

pulsatur ē hūilitas seu vita p̄
dicator. **F**umis ec̄ ip̄a vite n̄re
mēsurā oñdit. **A**dhuc cū fum̄s
m̄itū h̄at a ligno i q̄ cāpana
p̄d; p qd̄ crux dñica itelligit̄
rctē sacra sc̄ptuā; a ligno sc̄tē
crucis d̄scēdētē signat. **S**ic e
tiā fum̄s ex trib⁹ ē fum̄cul ita
a sc̄ptuā ex trinitate cōsistit.
sc; ex histoia. ex allegoia a ex
moalitate. **F**umis ego d̄scēdēs
a ligno i manu sacerdotis: ē sc̄p
tuā a m̄steio crucis d̄scēdēs i
ore p̄dicatois. **R**ur. fus ideo fu
mis vsq; ad man⁹ q̄b⁹ cōtiet̄
extēdit̄. q̄ sc̄ptuā vs; ad opa
trāsire d̄bet. **F**umis q; eleuacō a
d̄p̄ssio i pullādo d̄notat q̄ sa
cra sc̄ptuā aliqñ loq̄t̄ de altis
aliqñ de iferioib⁹. seu q̄ p̄dica
tor qñq; p̄t̄ aliq̄s alta d̄ic. qñ
q; p̄t̄ alios d̄scēdit. iuxta il
lū apli. **S**ine excedi⁹ p̄t̄ deū
siue d̄scēdim⁹ p̄t̄ ws. **A**d
huc sacerdos d̄orsū fume; tr̄bit
dū ad actiuāvitā a ōtēplacōe
d̄scēdit. ip̄e v̄o surfū tr̄bit̄ dū
sc̄ptuā docēte i ōtēplacōem ei
git̄. d̄orsū etiā tr̄bit̄ dū sc̄ptu
rā ad l̄ra; q̄ occidit itelligit̄.
surfū tr̄bit̄ dū spūalit̄ eā expo
nit. **R**ur. fus fm̄ gre. d̄orsū tra
bit̄ a surfū tr̄bit̄ dū i ea se me
tit̄ qñtū vic; i p̄uis iaceat. et
qñtū ad bona fatiēda p̄ficiat.

Si ex tractu fum̄s cāpan̄ re
soat. p̄pls ad expōnē sacre sc̄p
tuē adunat̄. p̄dicator audiet̄
a p̄pls i vnit̄ate fidei a carita
tis vnit̄. **S**acerdos itaq; q̄ se re
cognoscit p̄dicacōis d̄bitoē;
nō se subtr̄bat a mouēdis fig
m̄s. qm̄ a filij aarō clāgebāt
tub. **F**unē ego mouet q̄ fr̄es a
p̄plm̄ ex officio ouocat. **A**nul⁹
i fine cor̄de p̄ quē i plerisq; lo
cis cor̄da tr̄bit̄ ē cor̄oñ p̄mij
seu p̄seuerātia i finēvl̄ ē ip̄a di
uina sc̄ptuā. **P**orro sauimian⁹
ip̄ statuit ut h̄ore diei p̄ ec̄cias
pullēt̄. **E**t nō q̄ ad diuina offi
tia p̄. xij. diei h̄oras cāpae coit̄
duodēties pullāt̄ v; i p̄ma h̄o
r̄ semel a i vltia siml; semel q̄
ab vno d̄o oia a idēvn⁹ eit oia
i oib; . **I**n tertia pullāt̄ ter p̄
sc̄da tertia a q̄rta h̄ois q̄ sub il
la cantantur. **S**imiliter et i
sexta ter pro tribus v̄ idēlicet:
pro quinta pro sexta a septi
ma h̄or̄. **S**imilit̄ i nōn ter p̄
tribus. **A**d v̄sp̄as v̄ro q̄
est v̄ndēcima h̄ora non solum
semel sed etiam multipliciter.
quia i tempore gratie multis
plicata est p̄dicacō ap̄loz.
Itē i nocte ad matutinū sepe.
q̄ sepe exclamādū ē **E**xurge q̄
dormis et exurge a mortuis.
Commūiter tñ ter pullatur

inocturnis. **P**rio cū squilla q̄
significat paulū acute p̄dicā
tē. **S**ecūda pullatio significat bar
nabā sibi associatū. **T**ertia in
nuīt q̄ iudēis repellentibz v̄bū
dei apli ouerterūt se ad gētes
q̄s i fide tritatis q̄tuor euāgeli
orū ibuerūt discipulīs. vñ a q̄
dā q̄ter pullant. **E**t nō sex cē
gna titinabuloz q̄b⁹ in ecclia
pullat. s. squilla: cūbalū: nola
nolula seu dupla: cāpana a fi
gnū. **S**quilla pullat in tricli
nio. i. i refectorio. **C**ūbalū in
clauistro. **N**ola i choro. **N**olu
la seu dupla i horologio. **C**am
pana i cāpanili. **S**ignū i tur
ri. **O**stibz tñ horz p̄t gñalit̄
titinabulū nūcupari. varijs er
go designat̄ vocabul. q̄ p̄di
catores p̄ illa designati ad mul
ta necessarij sūt. **S**ane i tota
septuagesima sub q̄ q̄dragesi
ma otinet̄ i diebz p̄festis non
debz p̄pullari nec opullari nec
dupullari. s. solū simpullari. i.
simpliciter pullari ad horas di
ei l̄ matutinas. **I**n ecclesijs tñ
bñ ordinatis bis pullat̄ ad p̄
mā. **P**rio ad iuocādū. scdo ad
ichuādū. **I**n tertia ter fm nus
mez horaz q̄ sub illa pullat̄.
ut p̄missuz ē. vna ad iuocādū.
alia ad ogregādū. tertia ad i
chuādū. **S**ilicet fit in sexta a in

nona a ecclē cāpane a eodē or
die pullat̄ ad matutinas sim
plicit̄. **A**d missaz vō a ad vesp
ras duabz dūtaxat cāpanis pul
lat̄. **I**n mioribz vō ecclēis sim
plicit̄ tñ pullādū ē iuxta p̄e
missa a hō i ferijs. **I**n dñicis vō
a solēpnibz diebz put in alijs
tpibz opullat̄. **Q**uia ei p̄dica
tores q̄ p cāpanas figurat̄ tē
pe grē crebri⁹ habūdāt a op
tune a ipor tunc istāt idcirco i
festis q̄ ad grāz p̄tinēt cāpane
tumultuosij tñmūt a plixi⁹ eo
crepāt ut dormiētes a ebriosos
excitēt ne dormiāt vltra modū
Quid aut significet opullatō
qñ cātat̄ **T**e deū laudam⁹. in
v. pte sub ti. de noctur. dicitur
Verz aliq̄ moriēte cāpane de
bēt pullari ut ppl̄s hoc audiēs
oret p̄ illo. p muliē q̄ dē bis. p
eo q̄ ipa iueit alteritatē. p̄mo
em fecit hoīez alienū a deo q̄re
secūda dies nō hūit bñdictio
nē. **P**ro viro vō ter pullat̄ qz
p̄mo iuēta ē in hoīe trinitas. p̄
mo em format⁹ ē adā de terra
deinde mulier ex ada. postea
homo creatus ē ab ytro qz a ita
ē ibi trinitas. **S**i aut clericus
sit tot vicibz simpullatur q̄t or
dines habuit ip̄e. **A**d vltimū
vō opullari debz cū oibz cāpa
nis ut ita sciāt ppl̄us pro q̄ sit

orādū. Debet etiā opullai qñ
fun⁹ ad eccliam: a qñ de ecclia
ad tumulū deportat⁹. Cete
rū cāpane i pcessiomib⁹ pullā
tur. ut demōes timētes fugiāt
put i q̄rta pte sub. ti. de acces
su pō. ad al. dice⁹. Timēt em̄
auditis tub ecclie militātis scz
cāpans. sicut aliq̄s tirān⁹ timet
audiens in terra sua tubas ali
cui⁹ potētis regis inimici sui. Et
h⁹ ecclie cā q̄re ecclia vidēs ocitai
tēpstate; cāpanas pullat ut
scz demōes tubas eterni regis
id ē cāpanas audiētes: territi
fugiāt. a a tēpstatis cōcitati
one q̄lescāt. a ut ad campane
pullacōez fideles admoneāt
a puocēt p istati piculo orō
ni iustitē. Silēt aut cāpane
triduo añ pascha. ut dice⁹ i
sexta pte sub q̄nta feria cene.

Rursum cāpae tpe iterdā
filēt q̄ sepe ob dlictū subdito
rū impedit⁹ lingua p̄dicatoz.
iuxta illd̄ p̄phē. Lingua tuā ad
laxē faciā palato tuo. q̄ dom⁹
id ē popul⁹ exaspans. id ē io
bediēs ē. Habet etiā ecclia or
gana. de q̄b⁹ i q̄rta pte sub ti.
de sacris dice⁹.

De cimiterio a alijs locis
sacris et religiosis.

Nunc de cimiterio a alijs
locis sacris et i religiosis di

ca⁹ Saēwnābiliū locon alia
fūt hūane ncātati deputata.
alia orōi dicata. Loca hūane
ncātati deputata fūt. zenodo
chiū zenostoriū qd̄ idē ē vaso
clomū gerōteco mū. orpha
notrophū a tēphotrophū.
Sancti etenim p̄ces et religiosi
p̄ncips h̄mōi iustituerūt loca i
q̄b⁹ paupes pegrini. senes or
phani. infantes emeriti. infirmi.
ibecilles a sauci⁹ r̄ciperēt a fo
uerēt. Et nota q̄ gerōta gre
ce d̄: senex latine. Locon autē
o. om̄ dicatoz. alia fūt sacra
alia fūt sancta. alia religiosa.
Sacra fūt que p man⁹ p̄tifi
cū rite d̄dicata et d̄o sacrificata
fūt. q̄ varijs noib⁹ appellā
tur put sub ti. de ecclia p̄missuz
ē. Sancta sunt loca emūitatis
sue p̄uilegiata fūtorib⁹ et
ministris eccliaz deputata. de
q̄b⁹ vii sub i termiacōe ēte pe
ne vl a iue vl p sp̄ale p̄uile
giū iterdicat⁹. ne q̄s illa viola
re p̄suat. h̄c fūt atria eccliaz a
i q̄bus dā loc claustr̄ ifr̄ q̄ fūt
d̄o can oicon. i q̄b⁹ reis cui⁹
cū sc̄leis ofugietib⁹ si se ibi r̄
cipit securitas p̄stat⁹. a h̄z sta
tuta leglia porte atlxatī ciui
tati. Religiosa fūt vbi cadau
lris itegz l̄ ec capd̄ tmi sepli
t q̄ n̄eo p̄t duas septuās h̄re

Liber Primus. Rōnalis

Corpus vō ul' aliqd aliud mē
brū absq; capite sepultū nō fa
cit locū religiosū. s; a fm lega
lia iſtituta cadauer iudei l' gē
tilis l' infantis nō dū baptisati.
locū i q sepultū ē religiosū facit
s; religionē tñ xpianā a cano
micā doctrinā solū xpiai cada
uer facit religiosū. **E**t nota q
qdqd ē sacru ē religiosū a nō
ecōtra. **C**eterz loc⁹ iste religio
sus diuerſimode appellat⁹ vici
cimiteriū: poliātz: siue andro
pol' qd idē ē. Itē sepulcrz mau
soleū qd etiā idē ē. dormitoriū:
tumul⁹: monumētū: ergastu
lū: sarcophagus: piramis: bustū
vina a spelūca. **C**imiteriū dī a
cimē qd ē dulce a sterion qd ē
statio. ibi enī dulcit⁹ d' fūctorz
ossa q̄scūt a saluatoris aduē
tū expectāt. **V**l' q ibi sūt cimi
tes. i. vermes vltra modū fetē
tes. **P**oliantz dī q̄si pollutuz
antrū ppter cadauera hōinuz
ibi sepulcrz. **V**el poliantz i
terptat⁹ multitudinē viroz. a po
lis qd ē plalitas a antros qd ē
vir a s; hoc pprie dicit⁹ cimate
riū ppter multitudinē hōim ibi
sepulcrz. **S**iliter a ādropol'
qd idē ē. **S**epulcrz dicit⁹ q̄si fi
ne pulsu qz q̄ ibi sepeliť pulsu
caret. xl ē loc⁹ vbi ossa odūt
Mausoleū dictū ē a qdā: qui

De cimiterio a alijs locis sacris

dictus ē mausole⁹ q̄ fuit diues
a potēs a arthemisia ei⁹ vxo
re valde dilect⁹: adeo qz eo dē
fūcto ipa glorioſū ei ostruxit
sepulcrz qd vocatūt mausoleū
a noīe viri sui. **E**xidē igit⁹ mos
ioleuit ut q̄lib; p̄ciosa sepultu
ra mausoleū nūcupet⁹. **D**ormi
torium dicit⁹ a dormiēdo qz ibi
corpa ſactorz q̄scūt q̄ in dño
dormiūt. **T**umul⁹ dī q̄si tumēſ
tellus. qm hōie i terra sepulto
terra aliquātulū eleuat⁹. **M**o
numētū dicit⁹ qz monet mētē
cuiuslib; inspiciētis ut recordet⁹
qz cinis ē a in cinerē reuertet⁹.
Ergastulū dicit⁹ ab erge qd ē
opus. xl ab erga qd ē labor a
sterion qd ē statio. ibi enī req̄
escūt corpa eoz q̄ i dño mori
unt. vñ beati mortui q̄ in dño
moriūt amodo iā dicit spūs il
lis ut re. a. la. s. **S**arcophag⁹ dī
a sarcos qd est caro a fagi qd
est comedere qz ibi caro comedi
tur. i. ofumit⁹. **P**iramis dicit⁹ a
pir qd est ignis qz corpe igne
cremata a icinerata ibi recōde
bāt. **V**l' qz sicut ignis a lato
icāpit a tēdit i acutū sic a pira
mis a est genus altissime sepl
ture. **T**ale est rome in q̄ fuerit
cineres iulij cesaris collocati.
a corrupto vocabulo vulgaris
ter vocatur acus sancti petri.

q̄ tñ iulia dici debet. **S**imilez
piamēdē fieri fecit cesar iux^a tu
ronū. ppe ripā ligēis a reclus
sit ibi cinēs cuiusdā militis aici
fui interfecti. **B**ustū vō a noīe
otēti nomē traxit otinētis loc^o
vñ i q̄ busta siue hūan^o corpa
sepeliēbāt. **V**rñ dicta ē eo q̄
ātiq̄s moris fuit hūan^o corpa
rogo oburē a cinēs i terreis vñ
nis collocatos suaē. **S**pxlūca
qñq; dī duplex ut iā dicet. **C**i
mīterū iūtiū hūisse dr ab abra
hā q̄ emit agn^o ab ebron i q̄e
rat duplex spxlūca vbi ipse ses
pult^o ē a sara. ysaac a iacob a
ada; a eua. ppteā emī emit ut
sibi a suis sepultū ēēt. **D**uplex
spxlūca idō ibi eāt. qm̄ ibi duo
sepeliēbāt cōtigue scz vir a vx
or ul i vñ viri a i altēā muliēs
ul q̄ vñcūq; illuc sepeliendo
duplex spxlūca in modū cathe
dre fiebat. **V**n dicit iherō. q̄
tres p̄iarche sepulti sūt i ciuit
tate ebrō. i spxlūca duplici cū
tribz vxoribz suis. **S**epeliēbā
tur aut q̄h sedētes a supior ps
spxlūce q̄ trūcū capiebat a na
tibz sup dicebat vna spxlūca.
ps vō ifior q̄ capiebat p̄des
crura a femor dicebat alia spe
lūca. **S**ae nō debet passū oēs
itra ecclāz sepeliri videt emī q̄
loc^o sepultūē nō pfit **L**ucifer

nāq; de celo fuit pstrit^o a adā
de paradiso eiecit^o a q̄ loca hñs
melioā sūt. **I**te iō ab in tabna
culo interfect^o ē a iob i sterq̄li
mō triūphauit. imo obeēvide
tur si q̄s idign^o a peccator in
ecclā sepeliat. **L**egit^o emī i dy
alogo bti gre. libro. iiii. c. lvi.
q̄ cū quidā flagitiosus i ecclā
beati faustini brixien. sepult^o fu
isset. eadē nocte btus faustini
appuit custodi eiusdē ecclē di
cēs. **D**ic epō ut piciat hic car
nes fetētes q̄s hic posuit alio
qñ ipse die. xxx. moriet^o. **C**us
tos vō timuit hxc dicē epō **E**t
ep̄s die xxx. subito mortu^o est
Legit^o ec̄ ibidē i. c. lvij. de q̄dā
alio q̄ sepult^o fuit i ecclā q̄ ca
daver ei^o postea iuētū ē extra
ecclāz a litheamia remāserit in
loco suo. **E**t aug^o. iqt **Q**uos
peccata grauiora depmūt. si i
locis sacris sepeliri se fatiūt. res
tat ut de sua p̄hūpcōe iudicēt^o
q̄ eos sacri loca nō librant s; cl
pa temeritatis accusat. **N**ul
lū ēgo corp^o debet i ecclā a p
pe altare vbi corp^o dñi a s̄ag
uis cōficiē sepeliri. nisi corpa
sactorū patz q̄ dicūt patroī
idē defensoēs q̄ meitis suis to
tā d̄fendūt p̄iam a ep̄i abba
tes et digni p̄s biteri a laici sū
me sanctitatis. sed cūcti debet

Lib Prim^o Rōnal^{is} . De cimate

circa ecclia; sepeliri puta i atrio
aut i porticu: aut i exedris siue
vltis ecclie exteri⁹ adherētibul
aut i cimiterio. Dicūt em̄ qdā
q locus .xxx. pedū circa ecclia;
debet ad hoc osēri. alij vō so-
lā circūtionē quā facit ep̄s de
dicās ecclia; ad h^o sufficere di-
cūt. Aug⁹ dic⁹ i libro de cura p
mortuis agēda i fine q sepeli-
ri apud martir. memorias in
hoc defūcto pdest ut omēdās
eū etiā i martirū p̄ocimo affe-
ctus p illo supplicatōis augea-
tur. Antiq̄tus solebāt hoies in
p̄p̄iis domib; sepeliri s; p̄t ca-
daverum fetore statutu fuit ut
extra ciuitatē sepelirēt^r a quē-
dā locū cōe; sctificatu; ad h^o
deputabāt. Nobiles vō sepelie-
bāt sup mōtes a i medio mō-
tū a i radicib; eorū a in p̄p̄iis
p̄dijs. Ceterz si q̄s i obsidiōe
interficiatur: nec possit cimate-
riū h̄ri sepeliat^r i loco vbi p̄t.
Si vō negociator l pegrin⁹
moriat^r i equore a fuerit terra
vicina sepeliat^r ibi. q si portus
remot⁹ sit i aliq̄ insula p̄p̄iq̄ se-
peliat^r. Si aut terrā n̄ videāt
fiat ei domūcula de lignis si h̄ri
p̄nt a p̄ciat^r i mari. In cimate-
rio aut xp̄ianorū nō nisi xp̄ia-
nus baptisat⁹ sepeliri deb; nec
tñ ois: qm null⁹ i malificio in

rio a alijs locis sac̄s a religiof

terfect⁹ si maleficiū sit morta-
le peccatū. ut si sit iterfectus in
adulteio l latrocimio: l i ludis
gētiliū. Et iō vbi q̄s inuenitur
mortu⁹ ibi sepeliat^r p̄t dubiū
cāe mortis ei⁹. Si vō q̄s sbito
moriat^r i ludis osuetis ut in lu-
do pile sepeliri p̄t i cimateio qz
nemī nocere itēdebat. s; qz mū-
dialib; occupabat^r aut qdā;
qz deb; sepeliri sine psalmis a
sine ceteris mortuorū obseq̄is
S; a si q̄s i p̄tēs aliū i rixa ul
tumultu i p̄tēs moriat^r nec sa-
c̄dotē p̄tjt n̄ deb; sepeliri i cimate-
rio ut qdā dicūt. nec is q̄ ma-
nup̄p̄a mortē sibi osciuit. sec⁹
si vi ad tutelā sui l suorū repel-
lebat a alias i p̄mitētia mane-
bat. Si vō nō p̄pter aliqua;
manifestā cā; s; solo dei iudicio
q̄s subito morit^r p̄t in cimate-
rio sepeliri. Iustus em̄ in q̄cūq;
hora moritur saluatur p̄sertim
si dabat opera; alicui rei licite.
Defensori iusticie a pugnanti
in p̄lio iusto occāsis cimiteriū;
a offitium libere occiditur. in-
terfecti tñ in ecclesia; non po-
tentur: ne pauimētum sangui-
ne polluantur. sed a si aliq̄s res-
diens de lupanariū l de aliquo
loco vbi fornicatus sit i via oc-
cidat^r: ul aliquo casu icōfites
moriat^r non sepeliat^r i cōmuni

Lib Prim⁹ Rōnal. De

cimiteio a hoc si legitime pbari
pōt eū fornicatū fuisse. nec cō-
stat eū postea cōfessū ul' otri-
tū fuisse: alioqñ sepeliri debet.
Rursus mlier moriēs i p̄tu nō
debet i ecclia pōi ut qdā dicūt.
ne pauimētū ecclie sāguie pol-
luat. s; ex ecclia; ei dicat' obse-
quā i cimiteio sepeliat' qd nō
plac; alioqñ p̄ri sibi vteret'
i culpā. Vñ licite i ecclia; fert'
ita tñ q' ecclia a macul' corpis
ne polluat' diligēt' caueatur.
Part⁹ tñ de v̄tre ip̄ius extrac-
t⁹ mortu⁹ a nō baptisat⁹ exti-
cimiteriū sepeliat'. Sūt tñ q'
dā q' dicūt q' p̄t⁹ debet vñ cu;
muliere i cimiteio sepeli. eo q'
ps viscer' eē cēset. Sāe vir a
vxo i eodē sepulchro ponēdi
sūt exēplo abrahā a saē. vbi spe-
tiale nō elegerit sepultuā; Vñ
a thobias precepit filio. ut cū
m̄r illi⁹ opleuisset dies suos lo-
cāet eā i eodē sepulchro cū eo
Itē q'libet i sepulchro pntū tu-
mulād⁹ ē: nisi ex deuotiōe ali-
bi elegerit sepeli. Ceter' i cōci-
lio magūtine. statutū ē: q' sus-
pēsi q' p suis p̄dis p̄a; extre-
mā p̄soluūt: ex quo ofessi sunt
ul' cōfitei desiderauerūt a cōmū-
cauerūt i cimiteriis sepeliri pos-
sint a oblatiōes a missē fieri p
eis. Qualit' hūanū corp⁹ sepe

Ecclie dedicatiōe a cōsecratiōe

licēdū sit dicet' i. vii. pte sub ti.
de offitio mortuor.

De ecclie dedicatiōe a cōsecratiōe

Quia de ecclia a altari in
supiorib⁹ mētio facta ē:
osequēs ē: ut aliq' de illor' dēdi-
catiōe subitiam⁹ dicētes. Prio
vñ oseccō ecclie ortū hūit. Se-
cūdo p quos. Tercō q're. Qr-
to qlit' ecclia dediceat' a qd sig-
nificet ta; ip̄a dedicatiō q' sin-
gla q' i ea agūt'. De officio vō
festi dedicatiōis ecclie i. vii. pte
dicet'. Prio igit' dicendū ē vñ
dedicatiō ecclie imitū habuit.
Sup quo notādū ē q' moises
dño p̄cipiēte fecit tēplū a sac-
uit illd cū mēsa a altari eius a
ereis vasis a vtēlib; ad diuī-
nū cultū explēdū. Et nō solū;
diuis p̄tib⁹ ea faciūt vñ etiā
sācti olei vñctiōe: dño iubēte
līmūt. Legit' enī dñs p̄cepit
se ip̄i moisi ut crisma oficeret:
quo vngēt tabnaculū i dēdi-
catiōe a archā testamēti. Sa-
lomō q; fili⁹ dauid iubēte do-
mīo p̄fecit tēplū cū altari a re-
liq' ad diuinū cultū pagēd' cō-
secrūt sicut in libro regū h̄tur.
Nabuchodonosor ec rex voca-
uit omnes satrapas optimas
tes a tyrannos ad dedicatiōē

statue auree quā fecerat. **I**udei
ergo sicut legit^r in burcardo. l.
iij. c. iudei. loca i q̄bz dño sacfi
cabāt diuīs hēbāt supplicatio
nibz osecrata: nec i alijs q̄ deo
dedicatis locis munera dño of
ferbāt. **S**i igit^r illi q̄ ymbre le
gis deseruiebāt hoc faciebant
q̄tomagis nos q̄bz veritas pa
tesfacta ēa grāa veritas p ihm
xpm data ē tēpla dño edifica
re a put meli⁹ possum⁹ ornare
atq; ea diuīs p̄cibz a sacfis vn
ctiomibz cū altaribz a vasis ves
tibz q̄z a reliq̄s ad diuinū cul
tū iplēdū vtēlibz deuote a so
lēmīter ex iustitutōe felicis pape
iij. sacrare debem⁹. Rurſus cu
in siria i ciuitate baruth iudei
q̄ dā imaginē crucifixi p̄dibz
oculcarēt a latus ei⁹ pforarēt
mox idē sāguis a aq̄ exiuit: **I**u
dei aut^m hoc viso mirati sūt a iſir
mī eoz hoc sāguie delinīti ab
oibz iſirmitatibz suis librati sūt
ppter qd̄ oēs xpi fide suscepta
baptisati sūt a sinagogas eoz
i eccias osecrauerūt a idē mos
moleuit ut eccie osecrēt^r cū p⁹
tū altaria osecrarētur a ppter
hoc etiā miraculū ordinauit ec
clesia fieri memoriā dñice pas
sionis. v. kal. decēbris a rome
osecrata ē eccia i honore salua
toris ybi qdā ampulla cū illo

eccie dedicacōe a osecratōe.

sāguie referuat^r a solēne festū
tūc agit^r. **S**cdo notādū ē q̄
solus p̄tifer p̄t eccias a altā
ria dedicare qm̄ gerit imaginē
a figurā sūmī p̄tificis xpi spū
aliter dedicatis sine q̄ nō possu
mus i grāa stabiliri. vñ ipe ait.
Sime me nībil potestis facere
a ps. **N**isi dñs edifi. do. ac. vñ
oculū carthaginē. p̄hibz b^o
facere sacerdotē nec p̄t hoc ali
cui inferioris ordīs demādari.
Sane eccia ut sacri edocent ca
nones dedicāda nō ē nisi p̄us
dotata sit a ex licite acq̄sitis.
Legit^r em̄ q̄ dū qdā epus ec
clesiā de vsuris a rapis ostruc
tam osecraret vidit post altā
diabolū stantē i cathedra i ba
bitu p̄tificiali q̄ dixit epō. **C**el
sa eccia; osecrare: ad meā em̄;
iurisdictionē p̄tinet cū sit ex v
suris a rapina facta. **E**pō vō a
clero territis a idē fugientibus
diabolus otinuo ip̄a; eccia; cū
grandi strepitu destruxit. Rur
sus eccia que p questu cupidi
tatis ostructa est osecrāda nō
ēa cui dos sufficiens assignata
non est a in quo paganus vl
infidelis sepultus est donec idē
fuerit elect⁹ a eccia abrais p⁹
parietibus l tignis recōciliata
Idē ec ē de excoicato. si vō muli
er p̄gnās illic sepulta sit ea nō

Lib Prim⁹ Rōnal. De

eiecta potuit osecrari. licet p^o nō sit baptizat⁹ q^o q^o q^o dā alr sc^o p^o ferit sapiētes. Et p^o ecclia osecrari dieb³ dñicis a puatis a plures epī a pluā altaia pnt siml ab eodē i vñ ecclia osecrari.

Tercō dicēdū ē qre ecclia dē dicatur a qdē p^o qnq³ causas. Prio ut dya bōl⁹ a ei⁹ ptās in de p^o expellat⁹. Vñdē refert gre. in dya lego li. iij. c. xxx. q^o cū qdā ecclia arriāoz fidelib⁹ reddita osecratur a reliq³ s^o aī scba stiaī a bte agate illuc delate fuissent. p^ols ibidē congregat⁹ p^oz cū rep^ote int⁹ p^oz d^oz huc illuc q³ discurre sēserit. q^o fōēs ecclie r^optens a nullo vi dēi potuit. oēs q³ i amiratione omouit. Qd idē dñs oñdit ut cūctis patefiēt q^o de loco e odē imūd⁹ bitatoz exiēt. **Se** quēti aut nocte magn⁹ i ei⁹ dē ecclie tectis strepit⁹ fact⁹ ē ac si i eis aliq³ errādō discurret. **Secūda** vō nocte gūioz son⁹ icreuit. **Tertia** q³ nocte tāt⁹ strepit⁹ isouit ac si ois il la ecclia a fūdamētis fuiss³ eū la statiq³ rēssit nec vlteī⁹ ap^o illā ātiq³ hostis iq^oetudo appuit. **Secūdo** ut ad eā cōfugiētes saluēt³. put legi³ i cano. gre. Et ob hoc ioab i tabnaclm fugit a altais cornua app^ohēdit

ecclie dedicacōe a osecratione.

Tercō ut ibi orōnes exaudiā tur. Vñ i orōe ad missa³ dicatur. **Cōcedē** ut omis q^o huc sp^o caturū ouēūt ex q^oq³ tribulatiōe o solatiōis tue bñficia osequat³. **Sic** ec^o orauit salomō i tēpli dēi dē dicacōe put legi³. iij. r^ogū. viij. c. **Quarto** ut ibi laudes dēo soluāt³ put sub ti. de ecclia dictū ē Qñto ut ibi sacramēta eccliaistica mīstrētur. Vñ a ipa ecclia dē tabnaclm q^o h tabna dēi i q^o sacra diuina cōtinēt³ a mīstrēt³. Qñto dē dēdū ē q^o lit³ ecclia osecr³ a qdē omib³ de ecclia eiectis solo diacono ibi remanēte rēcluso. ep^o cū clero añ fōēs ecclie aqm nō sine sale bñdicat a iteri itrise³ c^o ardēt. xij. lūiaria añ. xij. crucis in ecclie pietibus dēpictas. **Postmodum** vō clero a populo sequenti ter cū cū dēo ecclia exteius cū fasciclo isopi pietes cū aq^o iā bñdicta asp^o git. a q^o libet vice ad iāuā ecclie veniens pcutit sup liminaē euz baculo pastoālī dicens. **Tol** lite portas principis v^ostras a ceterā a dyacon⁹ dēmtus respōdet. **Quis** ē iste rex glie. **Cui** pontifex. **Dominus** fortis a cetera. **Tertia** vō vice reserato ostio i^ogreditur pontifex ecclia³ cum paucis ex mīstris

oleo a iplo foris manēte dicēs
Pax huic domui a dicat letanias.
 deinde in pavimento eccie fit
 crux de cinere a sabulo vbi lris
 grecis a latinis totū scribit al
 phabetū. Et itez aliā aquā sā
 ctificat cū sale a cinere a vīno
 a altare ofecrat. deinde. xij. cru
 ces i parietibz depictas crisma
 te iungit. **Sane** q̄cūq; hic vi
 sibiliter fuit de? p invisibile vtu
 tē i aia opat q̄ vri dei tēplū ē
 vbi fides facit fūdamētū: sps
 erigit: caritas ofūmat. **Ipsa** ei
 eccia catholica ex viuis lapidi
 bus adunata dei tēplū ē q̄ mlt
 ta tēpla vnū tēplū q̄z vnus ē
 deus a vna fides. dom? igit de
 dicāda ē: aia sāctificāda. Et ē
 notā q̄ ofecratio duo efficit
 nā ipaz ecciaz materiale deo
 appropat a nrāz. s. tā eccie q̄ fi
 delis aie desponsatōne ifinuat
 dom? nāq; nō ofecrata ē sicut
 puellaviro alicui destīnata nō
 tñ dotata nec mrimoiāli com
 mertio i vnione carnis vnita.
 s; i ofecratōe dotat a trāsit i p
 priā ihesu xpī spōsā quā saele
 giū ē p adulteriū vltē? viola
 ri. desinit em lupanar eē demo
 nū ut pt; i ofecratōe illi? tēpli
 qd ātea pāthōw cabat. **Prio**
 itaq; dicēdū ē de aq̄ bñdictōe
 sup q̄ dñs dic. **Nisi** q̄s rena. fu

erit ex aq̄ a spūsā. nō itra. i re.
 celoz. **Aqua** ei q̄ lauādis cor
 poribz idonea ē tantā diuinit?
 vtu tem accipe meruit q̄ sicut
 corpa lauat a sordibz ita a ani
 mas mūdāt a peccatis. manife
 stū qd ē q̄ hxc aq̄ cui? asphio
 ne eccia ofecrat baptismū fig
 ficat q̄ qdāmō ipa eccia bap
 tizat. **Ipsa** vō eccia illaz vtiq;
 ecciaz designat q̄ i ea otinet. s.
 fidelīū multitudinē. vñ etiā ec
 clesia weat eo q̄ ecciaz otine
 at. otinēs vic; p oteto. **Que**
 redū aut ē q̄re huic aq̄ sal ad
 misceat cū saluator nr de bap
 tismo loquēs nullā de sale fece
 rit mētionē. non em dixit. **Nisi**
 q̄s renatus fu. ex aq̄ salsa: l sa
 le mīxta l aliqd hmoi. s; dixit
Nisi q̄s renatus fuerit ex aq̄ a
 spūsācto. ac. Et idipm de oleo
 a crismate q̄ri pōt. **Sed** notā
 dū q̄ sal i diuino eloq̄o sepe p
 sapia pōit. iuxta illud. **Ser**
 mo vester sit sale oditus. a do
 minus iqt discipulis. **Habete**
 sal i vobis a pacē it ws. Itēq;
Vos estis sal terre. qd si sal i
 fatuatum fuerit in quo odiet
Hinc etiā ē q̄ fm legem nulla
 hostia sine sale offerebatur. s;
 in omni sacrificio ponebatur.
Ex q̄bz oibz ouit q̄ sal p sa
 pientia pōit. **Est** em sapiētia

cōdimētū oīm v̄tutū sic sal oī
ūcibz. **Hic** g⁹ ē q̄ null⁹ bap
tizat⁹ prius q̄ sale cibet⁹. ec̄ in
fantes ut q̄s actu h̄re nō p̄nt:
baptizāt saltē fiḡcōe sacramēti
nec sine sale b̄ndicit⁹ aq̄. **De al**
teri⁹ aque b̄ndictiōe in sequē
ti tractatu dicet⁹. **Tria** aut̄ ite
ri⁹ a extei⁹ cū isopo ex aq̄ b̄n
dicta asphio trinā baptisadi i
meritiōe; fiḡficat et fit p̄t̄ tri
a. **Prio** p̄t̄ demonū expulsiō
nē. **Nā** aq̄ b̄ndicta p̄prie s̄ sui
v̄tute habet demones expelliē.
Vñ i exorcismo ei⁹ dicit⁹: ut
fiat aq̄ exorcisata ad effugā
dā oēm iūmici p̄tate; . a ip̄; iū
miciū eradicaē aē. **Secūdo** p̄
ter ip̄ius ec̄cie purgatiōem a
expiacōem. om̄ia nāq; h̄c ter
ren⁹ p̄t̄ peccatū corrupta sūt
a fēdata. **Hic** ec̄ ē q̄ i lege pe
ne oīa mūdabāt⁹ p̄ aquā. **Ter**
tio p̄t̄ remouēdā oēm male
dictiō; a i t̄roducēdā; b̄ndic
tiōe; terra em̄ ab iūitio cū fruc
tu suo maledictiō; accepit eo
q̄ ex ei⁹ fructu deceptio facta
fuit. **Aq̄** v̄o nulli maledictōm
subiacuit. **Hic** ē q̄ dñs pisces;
cōedit. s; carnē nō legit⁹ noīa
tim cōedisse nisi de agno pas
chali a h̄c p̄t̄ legis p̄ceptū
i exēplū sc; abstinenti aliqñ a
licitis a aliqñ eadē comedendi

Rur fus asphio i circuitu facta
fiḡnt q̄ dñs curā suoz habēs
mittit āgelū suū i circuitu timē
tū se. **Tria** v̄o respo soia q̄ ite
ri decātatur ē bilaitas triū; or
dīnū fidē suscipiētū. sc; noe. da
niel a iob. **Et** qm̄ ad hāc iuo
catiōe; ḡtia fidē sp̄i a caritatis
ifundit⁹. ideo ad p̄dē a ad me
dū a ad p̄tē pietis sup̄iorē as
p̄git⁹. **De** iteiōi etiā asphione
iā dicitur. **De** v̄tute isopi i se
quēti ti. dicet⁹. **Trip**lex v̄o cir
cuit⁹ quē ep̄s aspgēdo facit
triplicē circuitū quē x̄ps fecit
p̄t̄ ec̄cie s̄ctificatiōe; a fiḡt.
Prim⁹ fuit q̄ v̄it de celo i mū
dū. **Secūd⁹** q̄ de mūdo descē
dit i libū. **Terti⁹** q̄ de libo re
diens a resurgēs ascendit i ce
lū. **Trip**lex q̄ circuit⁹ oñdit
q̄ ec̄cia illa ad honore trinita
tis dedicat⁹. **Oñdit** ec̄ triplicē
statū saluādoz de ec̄cia. q̄ sūt
v̄gies. cōtinētes a iūgati q̄s
ec̄ dispō ip̄i⁹ ec̄cie material of
fēdit p̄t̄ sub ti. de ec̄cia dictū
ē. **Pozro** trīma ad sup̄limiare
ostij p̄cussio fiḡnt triplex ius
q̄s xp̄s habet i ec̄cia sua p̄t̄
q̄s sibi debet apiri. **Est** em̄ sua
creatiōe. redēptiōe a gl̄ificati
ōis promissione. **Nam** ponti
fex cristū. virga ei⁹ p̄tate figu
r̄t. **Rur** fus p̄ triplicē p̄cussioe;

Lib Prim⁹ Rōnal De

ianue cū virga pastoralī p̄di-
catio euāgelica itelligit̄. quid
ei ē virga pastoralis nisi fimo
diuin⁹ iuxta illud ysa. **P**ercuti
et terrā virga. i. sermone oris
sui. ac. **V**irga igit̄ ianuas p̄-
cutere ē aures audiētū p̄dica-
tionis voce pulsare. **A**ures enī
porte sūt p̄ q̄s ad corda audi-
entū sacte p̄dicatōis v̄ba itro-
ducimus. vñ ps. **Q**ui exaltas
me de portis mortis ut annūciē
oēs laudes tuas i portis filie si-
on. q̄d enī sūt porte filie siō n̄
aures a auditus fidelū. **T**ertio
triplex cū v̄ga percussio a ianua-
rū aptio significat q̄ p̄ p̄dica-
tionē pastoz infideles x̄mēt ad
fidei cōsensū. **P**er illā enī porte
iustitie apiūt̄ a illas igressi fi-
dē ofitent̄. vñ ps. **A**p̄ite mibi
portas iustitie a igressus i eas
confitebor dño. **N**ec porta dñi
iusti itrabūt p̄ eā. **P**ercutit igr̄
ep̄s i sup̄liminari. s. rōnis dicēs
Supple o ws p̄ncipes. i. demo-
nes seu poti⁹ hoies. tollite. i. au-
ferre. portas. i. ignorātiā v̄ras
.i. a cordibz v̄ris. **I**nterrogas-
tio v̄o diaconī iclusi r̄ndentis i
p̄sona ppli. q̄s ē iste rex glorie
ē ignorātia ppli nesciētis q̄s ē
q̄ debet itrare. **A**ptio ostij euas-
cuatō ē peccati. **R**ecte ergo ep̄s
ter pcutit q̄ numer⁹ iste notis

ecclie dedicatōe a osecratōe.

simus a sacratissim⁹ ē a i m̄ oī de-
dicatōe ep̄s ter ianuas pcutere
debet q̄ sine iuocatōe trīni-
tatis nullū sit i ecclia sacramētū
Trima v̄o p̄clamatō tol. p̄z.
ac. significat triplicē x̄pi ptatē.
vñ: quā bz i celo: i mūdo a i in-
ferno. vñ i ymno ascēsiōis d̄z
Vt trīna rerū machia celesti-
um terrestriū a infernoz odita
flectāt genu iā subdita. **C**ōse-
quēt̄ ostio apto itrat ep̄s. ad
notādū q̄ si debite v̄tat̄ offi-
tio suo n̄l ei resistere p̄t. iuxta
illud **D**ñe q̄s resistet p̄tētati
tuo. **I**ngredit̄ aut̄ cū duobz l̄
tribz ut i ore duoz l̄ trū testi-
um stet osecrationis v̄bū. ul̄ q̄
paucis p̄ntibz dñs se t̄n̄sfigu-
rans p̄ ecclia orauit. **E**t igredi-
ens dicit **P**ax huic domui a oī-
bus habitantibz i ea. q̄ x̄ps mū-
dū igrediēs pacē iter d̄ū a ho-
minē fecit. **V**enit ei ut nos deo
p̄ri recōciliaret. **P**ost hoc dum
dicit̄ letania p̄stratus orat p̄
sac̄ificatōe domus. nā a x̄pus
huiliatus a passionē p̄ disci-
pulis a credituris oībus ora-
bat dicēs. **P**ater sanctifica eos
i noīe tuo. **P**ost q̄ v̄o surrexit
orat sine salutatione. qm̄ non
dicit dñs vobiscum. cum ecclie
nondum sit quasi baptisa-
ta a qui cathecumini tantum

fūt nō fūt digni ut eis fiat ap-
plausus. cū nōd fīnt sactifica-
ti ē tñ p eis orādū. **Cler⁹** clas-
mās a letāiam cōcīnēs aplos
replētat q̄ p ecclīe a aīaz sacti-
ficatiōe ad deū intercedebāt.
In pauimēto ecclīe scribitur al-
phabetū hoc mō. **F**it enī crux
de cinerea a sabulo ex trāsūso ec-
clesie sup quā crucē pulueris
scribit⁹ alphabetū i modū cru-
cis līs grecis a latinis nō au-
tē hebraicis. q̄ iudei rēsserūt
a fide a scribit⁹ cū baculo pas-
toali. **S**ae alphabetū sup cru-
cē septū tria repñtat **P**rio q̄dē
septuā ex grecis a latis līs i
modū crucis facta repñtat cō-
iūctionē seu vnionē i fide vtri-
usq; ppli iudei vic⁹ et gētilis p
crucē xpī factam iuxta illd **J**a-
cob cācellatis māib⁹ filiis bn̄
dixit. **I**p̄a vō crux siue v̄sus ex
trāsverso ecclīe duct⁹ vic⁹ vn⁹
a sinistro āgulo oriētis i dext⁹
occidētis a alt⁹ a dextro orien-
tis i sinistro occidentis sigñficat
q̄ ppl̄s ille q̄ p̄us eāt dext⁹ fac-
t⁹ ē sinister a q̄ eāt i capite fa-
ct⁹ ē i cauda a ecōuerso a hoc
propt⁹ crucis v̄tutē. **C**rist⁹ enī
ab oriēte trāsīēs r̄liq̄t iudeos i
sinistr⁹. q̄ infideles a v̄it ad gē-
tes q̄b; lic⁹ i occidēte fuissent:
dat eē i dextra a tādē a gētib⁹

i dext⁹ oriētis posit⁹ visitabit
iudeos i sinistro āgulo occidē-
tis q̄s ostat dēiores eē q̄ p̄⁹
iuencit gētilēs. **I**deo aut i obli-
quū a i modū crucis a nō i di-
rētū hebre scribūt⁹. q̄ ad hāc
sactā itelligētā ptigē nō vas-
let q̄ crucis mīstei⁹ nō recipit
a xpī pcedendo passiōe nō se-
credit eē saluādū. **I**n maluc-
lā enī aīmā nō itroibit sapia
vbi xp̄s fūdamētū nō ē sup e-
dificari nō pōt. **S**ecūdo septu-
ra alphabeti repñtat paginā
vtri⁹sq; testamēti q̄d p crucē
xpī adīpletū ē. **I**n passiōe nā
q̄ ei⁹ v̄lū tēpli sciss⁹ ē. q̄ tūc
septuē apte fūt a reuelata fūt
sacta sactoz. **V**n̄ ip̄e moriēs
dixit. **C**ōsumatū ē. **I**n hīs q̄dē
pauis līs oīs scientia oīet⁹.
a tūc crux ex trāsverso ducit⁹.
q̄ vnū testamētū i alio oīet⁹
rota enī eāt i rota. **T**ercō rep-
ñtat articulos fidei. **E**cclīe enī
pauimētū ē nī e fidei fūdamētū
Elemēta ibi sc̄pta fūt fidei artī-
culi q̄b⁹ rudes ac neophiti i
vtrōq; pplō i ecclīa erudiunt⁹
q̄ se dēbēt puluere a cinere re-
putāe. **I**ux illd q̄d dixit ab̄bā
gēn. xviii. **L**oq̄ ad dñ; meū cū
sim plūis a cinis. **S**criptū ē
alphabeti i pauimēto ē simplē
doctrina fidei i corde human⁹.

Sābua seu bacul⁹ q̄ alpha
betū scribit⁹ mōstrat aploz co
strimā l̄ doctoꝝ mīsteriū quo
facta ē ouerho gētū a p̄ficien
da iudeoꝝ. **C**ōsequēt⁹ ep̄s ad
altare accedēs icipit stās. deus
ī adiutorii meū intēde. q̄ tūc
demū icipit qd̄ ē ī hoc offitio
p̄ncipale. **E**t d̄r̄ v̄sus gl̄a p̄ri.
ac̄. q̄ h̄c b̄ndictio sit ad ex
hibēdā gl̄a; trīnitati: nō tñ d̄r̄
alleluia. put ī sequēti ti. dicet⁹.
a osecrat altare. **I**n q̄ qd̄ osec
tione alia aq̄ b̄ndicit⁹. put ī se
ti. dicet⁹. ex qua postq̄ altare
septies asp̄ hū fuerit. asp̄git⁹ ec
ter interī⁹ tota eccl̄a sicut p̄us
absq; aliq̄ d̄ria maioꝝ lapis
dū l̄ minoꝝ. qm̄ apud d̄m nō
ē acceptio p̄sonaz. ideo iterī⁹
ad notādū q̄ exterior ablutō
sine interiori nil p̄dest. iō ter qm̄
ut p̄missū ē asp̄ho illa siḡficat
asp̄hionē a mūdationē baptis
mī q̄ dat⁹ b̄nfitio trīnitatis. iux
ta illud. **I**te docete oēs gētes
baptisātes eos ī no. p. a. f. ac̄.
Quia ei eccl̄a nō pōt ī aq̄ imer
gī sicut imergit⁹ baptisadus.
ideo ter asp̄git⁹ aq̄ q̄si loco tri
ne imerhois. **R**ursus asp̄gitur
p̄cedēdo ab oriēte ī occidētē a
p̄ mediū semel ī modū crucis.
q̄ xp̄s totā iudeā aut oēs gen
tes baptisari p̄cepit ī noīe tri

nitatis. **C**ū baptismo tribuit
efficaciā ī mīsterio passiois icī
piens a iudeis de q̄bz ortus ē a
residuū aq̄ ad basī altaris fū
dit⁹. put ī sequēti ti. dicet⁹. **Q**ui
dā tñ aliā aquā non b̄ndicūt
s; cū p̄us b̄ndicta totū offitū;
iplēt. **I**nterī aut cātat choꝝ il
lū psalmū. **E**xurgat deus a dis
im. ei⁹. ac̄. a illū. **Q**ui bitat ī
adiutorio. ac̄. **I**n q̄bz sit mētio
de eccl̄a a ei⁹ osecratōe ut pat;
ibi. **Q**ui bitare facit v̄m⁹ mo
ris ī domo. **E**p̄s v̄o dic̄ Dom⁹
mea domus oꝝmīs wabitur.
Quia ei⁹ offitū ē facere ut ec
clesia domus dei sit nō negotia
tiois. **S**ane crismato altari x̄ij
cruces ī parietib; eccl̄e depicte
crismat⁹. **D**epingunt⁹ aut ip̄e
cruces p̄mo p̄pter demonū ter
rore ut. s. demones q̄ idē expul
si sūt vidētes signū crucis ter
reāt a illic regredi nō p̄sumā
tur. **S**ecdo p̄pter triūphi oñsio
nē. **C**ruces nāq; sūt vexilla xp̄i
a signa triūphi sui. merito g⁹
ut oñdat⁹ q̄ loc⁹ ille xp̄i d̄no
subiugatus est ibidē cruces de
pingūtur. **P**az a apud ip̄eria
lem magnificentiam obseruat⁹
ut aliqua ciuitate sibi tra dita
ip̄eriale vexillū ī ea erigat⁹. **E**t
ī b̄mōi figuratōe dicat⁹ gen. x
xviij. q̄ iacob lapidē quē sup

Lib Prim⁹ Rōnal. De

posueat capiti suo erexit i titu
lūvz i titulu pcoialē. mēorialē
a triūphalē. **T**ercō ut eaz ispe
ctoēs xpi passiōez q̄ suā ecclia
osecūt a passiōis fidē ad mēo
riā reducāt. **V**n i cāticis. **P**oe
me ut sigculū sup brchūz ac
Duodeci vō lūmaia aū cruces
ip̄as posita sigficāt. xij. aplos
q̄ p fidē crucifixi totū mūd illūi
nuerūt a q̄z doctria tēbre fu
gate sūt. **V**n di. btus lxx. tō p
phetiā a ē i fidē crucifixi. **E**t a
plus. **N**ichil me iudico sciē it
ws nisi ih̄x xpi a hūc crucifixū
Cruces igit p q̄tuor pietes ec
clesie illūināt a crismate iun
gūtur. qm̄ apli crucis mīsteri
ūz pdicātes: fidē passiōis xpi
q̄tuor mūdi climata illūinaue
rūt ad cognicōez inflamauerūt
ad amorē. vn̄xi t ad cōscie nī
torē qd̄ p oleū a ad bōe fame
odorē. qd̄ p balsamū defiḡtur
Adhuc pt̄ crismationē altais
ip̄m altaē a ecclia cōnāt lāpa
des acēdūtur. dicit̄ missa i q̄
pōtifer alijs v̄stib⁹ v̄t̄ q̄ fu
erit i asp̄siōe v̄sus put̄ in se. ti.
dicet̄. **P**ostremo noīdū ē
q̄ ecclia d̄z i saguīe alicui⁹ ose
cū. **V**n fm̄ pelagiū a nicolas
ūz ip̄m i martīrio ap̄lorū petri
a pauli ecclia roman̄ osecta ē.
Cōsec̄tur itaq; ecclia aut p̄m̄is

ecclie dedicacōe a osecratione.

sū ē a altaē put̄ i ti. se. a cīm̄s
terū ac alia put̄ sub ti. de cōse
ctiōib; dicet̄. **E**t qm̄q̄ lega
tur i v̄tei testamēto tēplū ter
fuisse osectū. **P**rio i septēbri.
Secdo i martio sub daio. **T**er
tio i decēbri sub iuda machas
bro. **E**cclia tñ semel osecta nō
ē itēz rēosecūda nisi fuerit ex
ec̄ta qd̄ otingit. **P**rio si fuerit
cōbusta ita ut pietes om̄es ul
eorūz maior ps fuerint defrus
tati. leui. xiiij. p̄pe finē. **S**i em̄
solumō tectū ul aliq̄ ei⁹ ps pi
etib; itēgris manētib⁹ ul saltē
i modica pte destructis cōbus
ta fuit rēosecūda nō ē. **S**e
cūdo si tota ecclia a maior eius
ps simul fūditus corruet a ex
toto siue ex eisde; siue ex alijs
fuit lapidib⁹ repata. **C**ōsec̄
tio etem; ecclie maxie i extēio
ri v̄nctiōe a i lapidū cōiunctio
ne a dispositiōe consistit. **S**i ve
ro nō siml s; successiue pietes
om̄s ruerit a r̄pati fuerit eade;
celet̄ ecclia. **I**deoq; nō rēosec
cūda. s; dūtaxat eū aq̄ exorci
sata a misse solēmitate ē rēocū
liāda. q̄ q̄ eā rēosecūda qdā
sc̄pserit sapiētes. **T**ercō rēose
cūda ē ecclia si dubiū sit v̄tz a
liq̄n fuit osecrata eo q̄ super
hoc nlla sc̄ptur̄ l̄ pictura aut
sculpturā nulli; s; etiam v̄ic⁹

testis de visu vel etiā de auditu
q̄ ut q̄dā dicūt sufficeret extat
Altare q̄z semel osecratū reco
secrādū nō ē: nisi illud execra
tū fiat qd̄ sit p̄mo si mēsa. i. su
perior tabula i q̄ sit p̄ncipalit̄
osectio mota l̄ i sui forma mu
tata l̄ enormit̄ puta vltra me
dietatē fracta sit. **Enormitas**
tñ h̄mōi iure valz ad ep̄i arbi
triū referri. **Idēq;** maxie ē si to
ta altaris structura mota a re
parata fuerit. ecc̄ia tñ apt̄ alta
ris l̄ structure motionē l̄ fracti
onē recosecrāda nō ē. q̄ alia ē
altaris cōsecratio a alia ecc̄ie.
Sic cōuerso. si ecc̄ia totalit̄
destructa altare n̄ ledit̄. ecc̄ia
ip̄a repata solū a nō altare re
cōsecrat̄ q̄uis tūc decēs sit illd̄
aq̄ exorcisata lauari. **Cōsecro**
tñ maiori altari nichilomin⁹ a
alia miora altaria ecc̄ie osecrā
da sūt: q̄uis q̄dā dixerit suffi
cere i illi⁹ osecratōe alia digito
demonstrari. **Si** v̄o altare mo
dicū exteri⁹ patiat̄ lesionē nō
ob hoc ē recosecrādū. **Sec̄do** re
cōsecrat̄ altare si altaris sigillū
i. lapis pu⁹ cū q̄ sepulcr̄ siue
foramē i q̄ reliq̄e reco dūct̄ clau
dit̄ seu sigillat̄ motū aut frac
tū sit a sit foramē ip̄m qñq; i
sumitate stipitis a tūc qñq; a
liud sigillū nō apponit̄ s; p̄nci

pal mēsa supposita loco sigil
li h̄z. qñq; v̄o sit i pte postero
ria qñq; i anteriori. i q̄ etiā fora
mie i testimoniu osecrōis caute
iccludi solēt l̄re osecrātis ep̄i cō
tinētes nomē ei⁹ a alior̄ ep̄or̄
i osecratōe p̄ntū a i cui⁹ sc̄i ho
norē osecrat̄ altare a etiā ipsa
ecc̄ia qñ simul osecrat̄ vtrūq;
annū q̄z a diē osecratōis. **Ter**
tio recosecrat̄ altare si iūctura
q̄ sigillū foramē l̄ etiā q̄ mensa
stipiti l̄ aliud sigillū qd̄ mēsa
ip̄a nō ē: adhxret mota l̄ aliq̄
ex lapidib; ip̄i⁹ iūcture seu sti
pitis mēsa ul̄ sigillū tāgēs mo
tus l̄ fractus sit. **In** ouūctione
etiā sigilli a foramē atq; mēse
a stipitis seu structure inferio
ris p̄cipue osecratio itelligit̄.
Quarto reco ciliat̄ altare si ei⁹
ouūctioni mense a structure in
ferioris tñ fiat augmētum q̄
p̄st̄mā formā amittat qñ for
ma est que dat esse rei apt̄ mo
dicum tamē additamētū non
execratur. sed tunc sacrum tra
hit ad se non sacru; dum tamē
coniunctio mense a structure
inferioris nō multū imminutet̄.
Quinto altare sicut a ecclesia
propter dubium reconsecra
tur. **Sexto** altare viaticum. si
lapis de ligno in q̄ insert⁹ est.
q̄ qdāmodo sigillum rep̄ntat

remoueat^r a in eodez ul' i alio
 ligno itez rep^{at} nōnulli res
 cōsecrādū. alij vō solūmō reco
 ciliādū autumāt. qmuis autē
 illd sepe iussu epī de loco ad lo
 cū trāsserat^r a p viā portetur.
 apt^r qd portabile seu viaticū
 appellatur. nō tñ ob hoc reco
 sectur ā reco ciliatur. **Quid**
 si calix osec^r deaurtur nūqd
 ē recosecnd⁹. Et videt^r q sic.
 qm nouus calix cē videt^r. No
 uū em op⁹ facē videtur q psti
 nā opis fatiē imutat a reficit q
 rei iā facte remediū fac. Siq
 dē osec^r i sup fite cōsistit. Et
 hic ē q ecclie muris d crustatis
 recosecndū eē pdixi. **Cōtrariū**
 tñ vñ ē. q nec apt^r murorū
 dealbacōez ā picturā. ul' ppter
 modicū additāmētū ecclia re
 cōsecnda est ut iā dixi. Cū em
 apt^r hoc for calicis nō mutet^r
 idē calix māet. qre recosecnd⁹
 nō ē. sic a eccliam rep atā. qm
 eadē māet recosecnda nō esse
 pmissū ē. Si vō for pōr mu
 taetur sec⁹ ellz. qm for dat ef
 se rei ut dixi. **Nō** estū tñ ē q tū
 apt^r pollutaz manuū otactū
 tū apt^r apbane mateie apposi
 tionē calix aq exorcisata lauet^r
 prius q ibi sacrosactūz corp⁹
 a sāguis dñi imolet^r. **Prēis**
 so de osec^r aliq de reco cilia

tioe dicā⁹. **Circa** qd nōndū ē
 q tēplūz spūale qd ē hō qñqz
 polluit^r. **Vñ i leui. xiiij. vir** q
 fluxūz scēis patit^r imūd⁹ erit.
 a idē i muliē fluxū sāguinis mē
 strui ul' alteius patiēte ut ibi
 dē m. c. xv. a ideo ibi pollut⁹ ec
 clesiā igredi phibebatur dōz
 nec aq lauaret^r a purificaret^r.
 a nūeri. xix. c. q cadaū mortui
 tetigit imūd⁹ ē. vñ aspgatur
 aq a sic mūdabitur. **Et** apb a
Aspges me dñe pso pō a mun
 dabor. **M**ateriale etiā templūz
 qd ē ecclia testāte pp gre. pollū
 itur a leui. c. xv. **Vñ ppheta**
 hoc similit^r hodie aq lauat^r et
Polluerit tēplū sāctūz tuū. **Et**
 reco ciliat^r. **F**it em reco ciliatio
 cū misse celebratioe aq cū vio
 sale a cinē solēnt^r bñdicte af
 phōe. **N**empe per salem discre
 tio. per aquam ppls. per vinū
 diuinitas. per cinerez passiois
 xpi memoria. per vinū aq im
 mxtū vñō deitatis a humani
 tatis significatur. **N**ec ego siml^r
 ponuntur ad notandū q po
 pulus discreta memoria passi
 omis cristi mundatus xpo ad
 unatur. **F**it etiā per episco
 pū tñ. si sit ecclia osec^r a quā
 q ipē altei co epō possit siml^r
 totū scz aq bñdictioez a reco c
 lioez ul' solū aq bñdictioez

vel etiā tñi recōciliationē aq̄ p
us p ip̄i bñdicta omittēre sim
plici tñ sacerdoti neutz omittē
tere val; nisi forte hoc ex p̄uile
gio sibi opetāt spēali. Si vō
ecclia osecrata nō sit debet statim
sim ostitutionē greg. ix. aq̄ ex
oracisata lauari quā lotionē q̄
dā fieri posse astruunt iussu tñ
ep̄i p simpliciē sacerdotē cū fieri
bēat cum aq̄ exoracisata q̄ fieri
pōt p quēlibet sacerdotē. Non
nulli vō eximie auctoritatis pe
riti scripserūt qd a tñi⁹ ē b° dū
taxat p ep̄m fieri nec p eū sac
doti posse omitti. nā canones a
quā exoracisatā vocāt aquā cū
vino a cinere solēnt bñdictā
qd qdē w̄z ē de ecclia nō osec
ta ad osecrandū tñ deo dedica
ta. sec⁹ em̄ ē i simplici oratorio
qd nec sacer nec religiosus lo
cus ē. utpote q̄ vnusq̄sq; pro
ulle vbi placet ordinat salte;
ad orādū l; forte nō sine dio
cesani licentia ad celebrādū a
p velle ad aliū vñ deputat lo
cū ip̄m. Est aut ecclia reconcili
anda i p̄missio casu. Itē ppter
adulteriū ibi omissuz a ppter
fornicationē a gñalit̄ cuiuscū
q; semie. s. maris l; seie: clerici l;
laici: heretici l; pagani: natura
liter siue inaturaliter studiose
a peccādi libidine ibi emissio fu

erit polluta etiā si vir ibi vxorē
agnoscat qm̄ l; talis ocubit⁹
fit als legitim⁹ a ocessus. nō tñ
q̄lib; tpe siue loco q̄ q̄ multi i
hoc otrariū sētiāt sapiētes. sec⁹
aut eē dicim⁹ si q̄s forte ibi in
sopnis polluat. nā tūc anim⁹
magis ptulisse q̄ fecisse dolen
dus ē a etiā in cuiuscūq; bruti
aial seie ibi emissio: cū rōne ca
reat neq; preet. Recōciliat⁹ ec
ecclia ppter hōicidiū: siue cū san
guinis effusione: siue sine ibi
q̄cūq; mō studiose omissuz a
etiā citra hōicidiū ppter quālib;
violētā a iuriōsā hūanī sāgui
nis effusionē: siue ex vulnere:
siue absq; vulnē ex naso l; ore
nā i vteī testamēto leuit. xiiij
a. xv. c. phibitū fuit sāguinē i
tēplo fūdia semē emittia talia
agētē a patientē illd igredi. si
aut absq; violētia ul; iniuria ex
naso l; ore l; cicatrice l; minuto
ne: aut etiā ex emoroidis vel
mēstrua l; alr naturalit̄ i ecclia
fluxerit: aut forte ludo ul; casu
fortuito elicit⁹: aut si qd cūq;
aial ibi occidit⁹: l; si q̄s subito
p se ibi morit⁹: aut lapide l; lig
no cadēte: aut fulgure occidit⁹
ppter hēc qdē a filia nō recōcilia
tur: nec etiā si alibi vulneratus
ad ecclesiaz o fugiens illic san
guine multo effuso moritur.

quī tūc nō fuit hōicidiū i ecclia
ppter tū. Si vō ecclia i ecclia
vulneret⁹ extē moriet⁹ ul' ec ex
tē sāguis ex vulnē fluit: sec⁹ ē.
ec si itē ecclia; ex vulnē sāguis
mīme fluxit. qm̄ i d⁹ vulnē
attēdūt. S; a si sup' tēctū ec
clesie sāguis effundit⁹: a semē
hūanū emittit⁹. qz hoc extē ec
clesiā omittit⁹ nō recōciliat⁹.
Ceterz si furtū a rapia i ecclia
cōmittit⁹ de osuetudie q̄ i tali
bz attēdit⁹ recōciliat⁹. Idēq; i
qualitē violētia absq; sāguis
mis effusioe ibi omīssa fici dē
re qdā affirmāt. cū illa formis
catōi equipet⁹ i iue ut si ad eā
ofugiēs idē p violētiaz extēba
tur. ul' ibi effractio omittatur
ul' ec si p't sāguis effusioez rix
a tumultuosa agatur. ul' si q's
fractio osse ul' liuoē secuto abs
q; sāguie ibi grauit⁹ vberet⁹.
ul' ad mortē l' ad mutilacōez.
ibi p'setialit⁹ condēnat⁹ idē ex
trahit⁹: ut ad locū executionis
ducat⁹. S; cū casus isti nō sint
i iue exp'ssi necē nō ē ecclia; per
ep̄; solēnt⁹ recōciliari. hōestuz
tū foē puta⁹ p sacerdotē; cū aq
exorcisata ep̄i iussu lauai. Idē
q; dicēdū videt⁹ si ecclia diu abs
q; tēcto a iāuis plēa forte le
tamie alijsq; spurcijs aializ
bz a naturali hōmū yfui q̄h diu

forij loc⁹ passim patuet⁹. nec
ess; forte malū eā i tali casu so
lēmēt⁹ p ep̄; recōciliari. Si at ali
q's ex eccliam occisus mox ifra
eccliam ifert⁹: occisor vō ul' ali
us mortuū foē nō credēs corz
pi adhuc calido plagā ifligit⁹:
ex qua sāguis fluit recōcilian
da ē. tū p't horrorē a abhōia
tionē. tū p't violētia a pccan
di volūtate. q̄uis enī hō mortu⁹
nō sit hō. hūan⁹ tū sāguis
eius p violētiam ē ibi effusus.
Nā a ipi cadauei violētia hor
roz a iūria irrogātur. Sec⁹
aut ē si iūualit⁹ mortu⁹ i corpo
ris obsequz a honoz i ecclia de
mēbret⁹ ul' cuiſceret⁹: ut forte
ps ibi a ps alibi ſepeliat⁹. Re
cōciliat⁹ etiā ecclia i qua ifidel
ul' ec publice excoīcat⁹ ſepit⁹
ē a tūc pietes ſūt abradēdi.
Sane i p'missis casibz i qbus
ecclia recōciliat⁹ requirit⁹ ut fac
tū inducens reconciliationem
publicum ſaltem per ſama; ex
iſtat. ſcandalum enim a hor
roz atq; abhominatio de tur
pitudine a pccato atq; de vi
olentia i ſacro loco ſiue i ec
clesia commiſſis: vbi delictoz
rum venia poſtulat⁹. vbi eſſe
debet tutela refugij. vbi imo
lat⁹ ſalutaris hoſtia pro pcca
tis. leuitici. xiiij. capi. vbi etiā

ofugiētes saluāt a deo laudes
exoluūt recoñciliationē iducūt
a etiā ppositū a volūtas mozt
taliter ibi peccātis. Si vō oes
cultū sit recoñciliari necesse nō
ē qm̄ ecclia cū sācta sit comq̄na
ri nō pōt. imo ip̄i loci sancti
tas ifamā loci abolet q̄uis in
hoc qdā otariū sētāt ut saltē
occulte ita ut deliquētes nō p
dant sit recoñciliāda. Sit etiam
recoñciliatio ad exēplūa terro
rē ut vicē vidētes ecclia; q̄ i nul
lo peccauit p̄t peccatū alteri
lauaria purificari existimēt q̄
tū ppter fuoz delictoz expia
tionē sit laborādū. Cimiteriū
q̄ i q̄ pagan⁹ vel infidelis aut
excoīcatus sepult⁹ ē recoñcilian
dū ē: ossib; tñ sepulti si ab ossi
bus fidelīū discerni poterūt ide
p̄us ecclis recoñciliat etiā in p
missis casib; i q̄bz ecclia recoñci
liat. cimiteriū em̄ eisdē p̄uile
gijs q̄bz a ecclia gaudet put s̄b
ti de vñctionib; dicet. Nā ex q̄
bñdictū ē: sacer locus ē a recoñ
ciliat p ep̄m sicut a ecclia. p as
p̄sionē aque solēnter cū vīno
a cinere bñdicte. Illud aut no
tādū ē q̄ i q̄cūq; pte ecclie l cī
mīterij violētia seu pollutio cō
mittat vtrūq; a etiā q̄libet ip
soz ptes ppter onexitatē vio
late itelligūt. hoc hodie i pte

correctus ē p dñm bonifaciū de
ose. c. i. i. vi. li. Et si em̄ osecrati
ones ecclesie altaris a cimiterij
sint diuerse oīm tñ vna a eadē
ē emunitas q̄ nō ē ad alterz eo
rū tñ. vel ad alteri⁹ angulū re
stringēda. qd̄ vñ ē si ecclia a
cimiteriū sint oīūcta. si ei vnū
a reliquo distet bñ pōt vnū si
ne reliquo violari. Si igit al
tero eoz violato seu polluto e
tiā aliud violatū a pollutū est
parirōne altero eoz tñ recoñ
ciliato vtrūq; itelligit recoñci
atū qm̄ nichil tā naturale ē q̄
vnūq̄q; eo gñe dissolui: q̄ li
gatus ē a par ē ius ligadi atq;
soluēdi a sic violato l polluto
cimiterio sufficit ecclia; recoñci
ari. Nonnulli tñ simpliciter asse
rūt p vn⁹ violationē neq̄quā
alterz violari a pōns quod li
bet eoz debere spēaliter recoñci
liari q̄bz tñ pōtificialis libri ob
uiat auctoritas i quo spēalis
forma recoñciliatōis cimiterij n̄
h̄t. Deniq; si ecclia ul cimiteriū
aut aliud qd̄cūq; p ep̄m excoī
catū osecret seu bñdicatur: ta
lia reconciliatione non egent.
qm̄ sacramēta a talib; i forma
ecclie collata vera q̄dem sūt. ut
dicetur in proximo. iij. ptis.
Verum cum sicut pmissum
est excoīcati funus cimiteriū a

eccliam pphāet mltō qdē mag⁹
extēior sacra a bñdictiōes q
p mā⁹ a os excoicati trāseūt a
pfitiunt⁹ qñtū ad eoz merita
ptinet o taiari a eoz; deo fetē
vidēt idō hōestū ē q recōlien
tur priusq; fideles talib; sacrif
ytatur put sacz cāonū lectio
edocet cūdetē. Ait em dñs p
ppham. Maledicā bñdictio
nibus vstris.

**De altaris cō
secratione.**

Non solū ecclia vñ etiam
altae cōsecrat⁹ a hoc p
ter tria. Prio ad sacm dō ibi
offerendū. Ben. viij. Edifica
uit noe altae dño a tollens d
cūctis volucib; a pcorib; mū
dis obtulit sup altae. Hoc au
tē sacramētū ē corp⁹ a sāguis
cristi qd i mēozia; passiōis dō
mimice imolā⁹ iuxta illd. Hoc
facite i meā cōmēozatiōez. Se
cū dō ad nomē dñi ibi iuo cād.
Vñ gen. xij. Edificauit abra
hā altae dō q appuit ei a iuo
cauit ibi nomē dñi. Nec autē
iuocatio q fit sup altae pprie
dicit⁹ missa. Tercō ad cātādū
Eccle. xlvij. Dedit illi cōtr im
micos potētā a stae fecit cōtr
altae cātōes a i sono eoz fecit
dulces modulos. Sae hoc
modo a cōdie cōsecratiō altaris fit

In pñis nāq; pñifex icipit. de
us i adiutorū meū itēde. post
mod bñdicat aquā. deide qtu
or cōmib; altaris cōfiguat⁹ q
tuor cruces cū aqua bñdicta.
Cōsequent⁹ circuit altae septi
es a septies mēsa altae cū asp
soio de pso p aq bñdicta asp
git. Ecclia quoq; itēz asp git
a aq rfiduū ad basim altaris
fūdit⁹. Deide i qtuor āgulis se
pulchri i quo reliq; recō di de
bēt qtuor cū crismate fūit cru
ces a ponūt rliq; i capsella cū
trib; gñis thuis a sic rē dūt
i sepulchro. Deide sup pōit⁹ eis
tabula cū signo cruce sacte i
medio cōfirmata. Postmod la
pis q mēsa dō sup altae adap
tat⁹ a adaptat⁹ vngit⁹ cū ole
o i qñq; locis a eodē mō iun
git⁹ pōtea crismate sic de ole
o dictū ē Cōfir⁹ ēc altae i frō
te cruce crismatis a adole⁹ i
censū i qñq; locis. Post hoc al
tae tergīt⁹ a mūdis pāis idui
tur a demū sup illd sacrificiū
celebrat⁹. Nunc sciat i singla p
missa pseqmur. Prio igit no
tādū ē q altae crismatis vñcti
one a bñdictiōe iteruēiente cō
secratur a lapideū solū. Vñde
pñifex stās icipit. Deus i ad
iutorū meū intende. q ipse
dñs ait. Sñ me nihil potestis

facere et quod hęc dedicatō significat baptisandos quod precepta fide ad pugnam se parat et quod adhuc sūt iter suspiria et i certamine constituti. iō nō dicitur alla. quod ei baptisati nō sūt laudibz angelorū digni nō sūt. vñ thob. penul. et i plateis eius alla cātabit. Post completā vō ecclie ul' altaris consecrationē cātabit alla. quā exclusa de monū fantasia deus ibi laudabitur. Nam christus ad arā crucis accedens ad trinitatis gloriā manifestādā mortē soluit. s; alleluia dūtaxat post resurrectionē cātauit. Secūdo circa aquā bñdictionē notādū ē quod bñdictionē exorcisatio fit ad effugādū idē iūm eū. In qua bñdictionē quatuor necessaria sūt. viz aqua: vinum sal et cinis et hoc propter tria. Prius enim quatuor sūt quod iūm eū expellūt. Prīmū ē lacrimarū effusio quod per aquā. Secūm ē spūalis exultatio que per vinū. Tertū matura discretio quod per sal. Quartū pñda humilitas quod per cinerē significat. Aqua igitur ē pñtētia. vinū mētis exultatio. sal sapia sicut i pcedēti. pbatū ē. cinis pñtētie humilitas. vñ de minimis dicitur quod rex ipse surrexit de solio suo: et idutus ē sacco et sedit in cinē. Hic david iquit Quia cinerē tāq; panē māducabā. ac. hic

et abraā. Loquar iquit ad dñm meū cū sim pulvis et cinis. Secūdo mō aqua ē ppñs seu humanitas quod aque multe: ppñs multi. Vinū deitas. Sal doctrina diuine legis quod ē sal federis. Cinis quod consumat mēoriaz dñice passionis. Vinū aq mixtū christus deus et hō. Per fidē ei dñice passionis quod doctrinā diuine legis. bñ. populus per aquā significat per fidē dei vñonē coniūgitur capiti suo deo et hōmī. Tertio mō pōt dici quod hęc aq bñdicta spñsāctū significat sine cuius flatuōe nihil vñq; sanctificat et sine cuius grā non fit remissio peccatorū. Quod spūsanctus aqua vñt ipse a veritas ostēdit dicēs. Quia credit in me flumina de vñtre eius fluent aque viue. quod euāgelista exponēs dixit. hoc autē dixit de spūsancto quē accepturi erāt credētes i eū. Et nota ordinē sacramēti exteri⁹ aqua interi⁹ spū ecclēsia consecrat. hoc ē ei quod dñs ait. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spūsancto. nē. Ecce aq: ecce spūs. In baptismatis ei sacramēto nec aqua sine spū nec spūs ē sine aqua. quod quidem ipse spūs sanctificabat quī in pma mūdi creatione ferebat super aquas. Hic 8º aqua et ipm altare et totū interi⁹ tēplū quā illū

siml^r a altae dēdicant^r aspergi
t^r. **L**ic; igit^r spūs a aq ad bap
tismi a osecōis ecclie pfectio
nē sufficēnt: tñ sacti p̄res qui
hoc ostituerūt voluerūt nob sa
tisface. nō solū i hīs q ad vir
tutē vix etiā i hīs q ad sactis
ficacōez ptinēt sacmētū. **I**doq;
apposuerūt salē vīnū. oleū cē
rē a crisma. **N**ō em̄ oleū a cris
ma hūit philippus qñ eunu
chū baptisauit. act. viij. c. **A**
lter⁹ g^o hor⁹ deesse nō deb; a si
ml om̄isccī debēt. q ppls dei q
ē ecclia sine hīs siml iūctis ne
q; sactificat neq; a p̄tis solū
uit^r. **D**e hoc ec̄ tāget^r sub ti. de
ose. **D**e aq qdē māifestū ē qz mī
si q̄s reit⁹ fuit ac̄. **D**e sale ec̄
qz sine fidei oclmēto qd i sale
figicat nēo vnq̄ saluai pote
rit quātūcūq; aq bap̄tismatis
aspgat^r. **D**e vīo qz p qd spūa
lis diuīe legis itelligētia d̄fig
tur. **V**n dñs i nuptiis aquaz
i vīnū oūtit. **S**i q̄s asp̄sus nō
fuit. id ē q̄cūq; de eo nō bibe
rit ul ap̄mātib; nō crediderit
ad vite eterne b̄titudiez nō p
uēiet. **C**ieris ec̄ asp̄sio p qm pe
nitētie hūilitas itelligit^r tā ne
cessaria ē ut sine ea nō fiat i ad
ultis reissio p̄torum p ip̄am
em̄ wit^r ad baptisimū. a ip̄a ē
singulae i fugiū pccōib; post

baptisimū. **V**nde a non im
merito baptisim⁹ vocat^r dicēte
dño i euāgelio de ioh̄e qz vit
i vīnū s̄a regionē galilee p̄di
cās baptisimū p̄mīe a remissio
nē p̄torū. **E**t nō q̄tuor eē ge
ner̄ aq b̄ndicte de q̄ ip̄te q̄r
ta dicet^r sub ti. de aq b̄ndicte
asp̄sioe. **D**ñs oib; p̄mixtis
p̄tifer q̄tuor cruces cū aq ip̄a
sa i q̄tuor cornib; altaris vnā
i medio facit. **Q**uatuor cruces
rep̄sētant q̄druplicē caritate;
quā hñ q̄ altae accedūt h̄re
debēt. sc; ut diligāt deū. seip̄os
amicos a inimicos. **D**e q̄b; qua
tuor cornib; caritatis d̄r gen.
xxviii. **D**ilatabis ad orientē
a occidentem. septētrionem a
meridiē. **E**t ideo quatuor cru
ces i quatuor cornibus fiunt
ad designandū qz cr̄stus per
crucē quatuor mundi p̄tes
saluauit. **S**ecūdo fiūt ad sig
nificandū qz quatuor modis
crucē dñi portae deb⁹ sc; i cor
de p meditacōez. i ore p ōfessi
ōez i corpe p mortificacōez a i
fatie p assiduā ip̄sioez. **C**ru^x i
medio altaris figicat passio
nē qm xp̄s i medio terre subi
it p qm opat⁹ ē salute; i medi
o terre. id ē i iherl⁹. **D**einde sep
ties altae p̄tifer circuit. **P**rio
ad figicādū qz ip̄e debet curā

pro oibz ipēdere a vigilātiā
hōre q̄ p circuitū designat. vñ
tūc cātāt. Inuenerūt me vigi
les q̄ circuebāt ciuitatē. debet
ei solite vigilare sup greges
sibi omīssos. nā ut ait gilbert⁹
Ridiculosa res ē speculator ces
cus: p̄cursor claudus: p̄latus
negligēs: doctor isipid⁹ a p̄co
mut⁹. **S**cdo septen⁹ circuitus
circa altare significat. vii. me
ditatōes q̄s circa septēplici v
tutē hūilitatis xp̄i hōre debem⁹
a p ip̄as circuire frequēter. **P**ri
ma v̄tus ē q̄ de diuinitate factus ē
paup. **S**cda q̄ i p̄sep̄io posi
tus. **T**ertia q̄ parētibz subdi
tus. **Q**uarta q̄ sub manu suū
caput inclinauit. **Q**uinta q̄ disci
pulu fure a p̄ditore sustinuit.
Sexta q̄ an̄ iūquū iudicē mā
fuit. **S**tetit. **S**eptia q̄ p cruci
figētibz clemēt⁹ orauit. **T**ertio
p septē circuit⁹. vii. vie xp̄i sig
nificāt. **P**ria fuit de celo iuxta
Scda de vtero i p̄sep̄iū. **T**er
tia de p̄sep̄io i mūdū. **Q**uinta de
mūdo i patibulū. **Q**uinta de pa
tibulo i sepulchrū. **S**exta de se
pulcro i libū. **S**eptia de libo i
celū. **C**ōsequēter ep̄s aspgit al
tare. **Q**uid aut altare i tēplo
significet ap̄ls dic. **T**ēplū ei dei
factū ē qd̄ estis vos. si gō tēplū
dei sum⁹: altare n̄m ē cor n̄m

hoc ei ē cor i hōie qd̄ altare i tē
plo. **I**n hoc altari sit sacrificiū
laudis a iubilatōis. iux illd̄ ps
Sacrificiū deo spūs otribulat⁹
In hoc altari sit omēoratio cor
pis a sāguis xp̄i. hīc p̄ces ad
celū ascēdūt q̄ ad cor respicit
de⁹. hoc igit altare aq̄ aspgit⁹
qñ corda hōinū p euāgelicā p
dicationē a peccatis mūdāt nā
a p̄dicatio aq̄ ē iux illd̄ **O**ēs fi
tietes venite ad aq̄s. **N**ac igit
aq̄. i. euāgelica p̄dicatōe a s̄c
spūs s̄cificatōe a altare cordis
a totus hō mūdāt a s̄cificāt.
Cōsecrat etia altare cordis p
ceptū t̄ioris ut iūtiēt ad bonū
a p affectū amoris ut ofirmet
i meli⁹. **N**ā iūtiū sapie t̄ior dñi
Septies aut altare aq̄ aspgit⁹
ad notādū q̄ i baptismo. vii.
dona spūs sancti tribuūt. p hoc
etia figurat⁹ q̄ hōre debem⁹ me
moriā dñice passiōis. **S**eptē
nāq; aq̄ asphiones sūt. vii. san
guis xp̄i effusiōes. **P**ria fuit i
circūcisioe. **S**cda i orōne qñ
fudoz ei⁹ fuit sicut gutte sāgui
nis. **T**ertia i corp̄is flagellatō
ne. **Q**uarta i capitis coronatō
ne. **Q**uinta i manū pforatōe.
Sexta i p̄dū crucifixioe. **S**e
ptima i lateris aptōe. **Q**uidā
vō ter aspgunt q̄ i sancte tri
nitatis nomine baptisatur. xl

q̄ eccl̄a a peccatis cogitacōis
a locucōis a opis emūdat̄.
Vn̄ a tūc mīserē mei dīcīt. **S**i
ūt h̄m̄ oī asp̄sīōes cū asp̄sōrio
de isopo facto. p̄ q̄m h̄bā q̄ bu
mīl̄ ē xp̄i hūilitas ōgrue d̄h̄g
tur. q̄m p̄dicte sāguis effusi
ones facte fuerūt cū isopo hūi
litis xp̄i a iextiguib̄l caita
tis. q̄ asp̄sa eccl̄a catholica mū
dat̄. h̄c eccl̄a h̄bāntuālīt crescit
i pet̄r a hūilitas n̄tue creuit in
xp̄o pet̄r. **N**ā iux̄ aplm̄. **P**etra
aut̄ eāt xp̄s. **C**alide eccl̄a n̄ture a
xp̄i hūilitas corda frigida ad
exercēda opa caritatis accen
dit. **I**tē ei⁹ radices saxa pene
trāt a hūilitas diuitias absti
nētie ōfrigit. **V**al; ad pet̄r a
cōtr̄ tūore; a h̄c sup̄bie tūore
sant̄. **I**tē illa n̄scīt a reñscitur
a r̄dicat̄ i terra. **V**n̄ a si p̄ eā
tō fideiū mltitudo itelligi pos
sit p̄cipue tñ illi p̄ isopū figura
ratur; q̄ i xp̄i fide r̄dicati a fun
dati ab ei⁹ amore euelli a sepa
ri nō p̄nt. p̄ q̄s q̄d meli⁹ q̄ e
p̄iscopos a p̄s biteros itelligē
possum⁹ q̄ q̄nto maiore i eccl̄a
obtinēt d̄igtatē: tātō firmi⁹ cri
st̄i fidei ilxerē debēt. **P**er hos si q̄
dē sp̄git̄ aq̄. per hos a ab h̄is
baptisat̄ xp̄i fideles. **D**ñs da
tū ē pficere baptismatis sacra
Dū v̄o altaē aq̄ asp̄git̄ ep̄us

cātat Dom⁹ mea dom⁹ orōnis
ē ac. **E**t itez. **P**arr̄bo nomen
tuu; fratrib; meis. **E**t q̄ sine
deo nullū op⁹ pficiat̄: i ōfuma
tiōe oāt ut exaudiāt̄ ingrediē
tes ibi bñficia pet̄turi. **C**on
sequēt̄ q̄n eccl̄a siml̄ a altare
oseñtur tota eccl̄a illa aq̄ asp̄
git̄ put i p̄cedēti ti. tactū fuit.
Quo pacto pontifex ad altaē
cū psalmis accedit a residuu;
aq̄ ifūdīt̄ ad basim altaīs. si
cut i v̄tei testamēto residuu;
sāguis fūdebat̄ ad crepidinē
q̄d idē ē q̄d basis. p̄ q̄d signifi
cat̄ q̄ residuū q̄d excedit viēs
hūan̄s i tātō sacro deo cōmen
dat̄. q̄ ē sūm⁹ sacdos cui⁹ ē ali
ōrū sacdotū supplē defectū.
Sep̄lch̄r v̄o siue foāmē i q̄
reliq̄e recōdi dñt figt̄ v̄nam
auream plenā māna q̄ i arca
testionij posita eāt put sub ti.
de altari dictum est. **S**iquidē
sep̄ulchrum huiusmodi q̄d a
quibusdam confessio nūcupa
tur; est cor nostrum. quod q̄
tuor crucibus de crismate fac
tis consecratur. quia quatuor
sunt virtutes in libro sapiētie
descripte. scilicet prudētia. for
titudō. temperantia a iustitia. q̄
bus cor nostrum quasi iungi
tur dū ad fuscipiēda secretorū
celestiū m̄steia p̄ donu; sancti

spūs iparat. **F**it aut sepulcrū
hoc qñq; ex supiori pte altarī
a qñq; ex latere anriori. **S**a
ne sine scōz reliqis autvbi ille
hri nō pnt sine corpe xpi non
fit ofectio altarīs fixi; s; viatici
l portatilis sic. **R**eliq;e siqdem
fūt exēpla vtriusq; testamenti
auctoritates: passiōes martīz
a vita ofessorū: q nob fūt ad
imitatōnē relicta. **N**ec i capsa
recōdim⁹ cū ad imitādū ea in
corde retinem⁹ q si audim⁹ a i
telligim⁹ a opa nō facim⁹ ma
gis ē ad dāpnationē q ad sa
lutē. q n auditores legis iusti
fūt apd dū s; factores tm̄. vñ
apls dicit Imitatores mei esto
te sicut a ego xpi. **S**olēms vō
reliqaz deportatio fit ad imi
tationē ei⁹ qd sicut legis i exo.
In archa testamenti erāt duo
circuli aurei totū lignū penetra
tes a p eos vctes de lignis ses
thi deaurati imittebāt qbz ar
cha ferebat. **E**t pūsq; pōtifex
itret ecclīaz circuit eā cū reliqis
ut sint illi⁹ ecclīe ptectores. **L**e
git qz. iij. reg. viij. c. q i tēpli
dedicatōe ogregati fūt oēs ma
iores natu israel cū pncipibus
tribuū a duces familiāz ad re
gē salomonē in iherusalē ut de
ferret archā federis dñi. vene
rūtq; cūcti senes de israel. **S**a

cerdotes aut itulerūt archā fe
deris dñi i locū suū in oraculū
tēpli i factū factoz sub alas
cherubim. **S**iquidē cherubi ex
pandebāt alas sup locū archē
a ptegebāt illā a vctes eius.
Rex aut salomon a oīs multi
tudo israel q ad eum ouenerat
gradiebat cū illo añ archam
In cui⁹ qdē rei testimōiū pla
ti magnates a ppli alicui⁹ pui
cie hodie ouemūt ad ecclīaz de
dicationē sequūt pcessionalit⁹
ofecrantē a reliquie p sacerdo
tes sub papilionē seu vmbra
culo solēmiter deportāt. **D**eide
pōtifex pūsq; ecclīaz cum illis in
grediat sermonē facit ad po
pulum. **N**az a salomon archa
deportata ouertit faciem suā a
bndixit omni ecclīe israel a pro
orantibus in ecclīa orauit. **O**īs
enī ecclīa israel stabat a ait sa
lomon **B**enedictus dñs israel
aē. prout legis ibidem. **R**econ
duntur autē reliquie sanctorū
cum tribus gramisthuris i cap
sula qz exempla sanctorū cum
fide trinitatis. id est patris a fi
lij a spūs sancti. debemus in me
morā retinere. **N**am debemus
credere vnum deum: vnam fidē
a vnū baptisma. qz iustus ex
fide viuūt sine qua sicut dicit a
postol⁹ impossibile ē placere deo

Suppōitur et adaptat^r ip̄i se
pulchro q̄dam tabula signo
crucis ex crisinate robōrāta. **S**i
q̄dē p̄ crisina itelligit^r spūssan
cti donū quo tabula id ē carit̄
tas sup̄mūgit^r. q̄ cor nostrū
ad obfūanda secreta celestia
spūssancti gratia robōrāt^r. Ta
bula ergo hoc signo robōrāta
reliq̄is supponit^r. q̄ p̄ exēpla
sāctōrū caritas accēdit^r: que
opit multitudinē peccatorū sic
et tabula reliq̄as opit. **V**nde
ap̄lus. Caritas dei diffusa ē in
cor dībz nostris p̄ sp̄m̄sāctū q̄
dat^r ē nob̄. **H**ec aut̄ tabula si
ue lapis otinet siue d̄r̄ sigilluz
sepulchri sic ait alexander ip̄
·iij·. **P**ostea v̄o lapis q̄ men
sa altaris dicit^r sup̄ altare ad
aptat^r. per quez p̄fectionē et so
lilitatē noticiē dī possum⁹ itel
ligere. q̄ nō p̄t duritiē; s̄ p̄
ter soliditatē fidei lapidea esse
debet sicut dñs ait petro. **T**u
es petr⁹ et sup̄ hāc petrā. id ē.
sup̄ hāc fidei firmitatē edifica
bo eccliam meam. **S**ic enī mē
sa cōfirmatio et p̄fectio altaris
est. ita et noticiā dei cōfirmacō
et p̄fectio ē oīm bonorū. **V**n
dicit^r i sapia ad deū. **N**oscere
enī te cōfirmata iustitia ē et no
scere iustitiaz tuā et v̄tutē tuā
radix ē immortalis. **E**t dñs p̄ ille

remiā. **I**n hoc gliet^r q̄ gliatur
sciē et nosse me. **V**l p̄ ip̄; lapi
dē xp̄s itelligit^r de q̄ d̄t ap̄lus
Ip̄o fūmo āgulari lapide xp̄o
ih̄esu. **P**er lapidē q̄dē xp̄i būa
mitas d̄figit^r. de q̄ i danieli le
gitur q̄ lapis absisus ē d̄ mō
te sine māibz; q̄ xp̄s de beata
v̄gie q̄ p̄t ēinētiā v̄tutū mōs
dicit^r. sine v̄li seīne miābilit^r ē
nat⁹ et fact⁹ i mōtē magnū to
tū repleuit cel̄e terr̄z. d̄ quo
ec̄ p̄ psalm̄. d̄r̄. **L**apidē quē re
p̄bauert edificātes hic fact⁹
ē i caput āguli. **O**m̄ xp̄s quez
edificātes. id ē iudei reprobā
uerūt dicētes: nolim⁹ hūc reg
n̄re sup̄ nos. hic fact⁹ ē i caput
āguli. q̄ sic ait ap̄lus. exalta
uit illū de⁹ et dedit illi nom̄ cē
Vel p̄ lapidē caritas itelligit^r
ut p̄missuz ē q̄ debet ēē magn⁹
et lat⁹ qm̄ latū ē mādātū carita
tis. q̄d ec̄ ad iūmicos extēdit^r
iux̄ p̄ceptū dñi. **D**iligite inq̄t
iūmicos v̄ros. **N**ō ego v̄ngūt^r
altaria nisi lapidea. q̄ xp̄us p̄
altaē significat⁹ ē lapis excres
cēs i mōtē ut dictum ē. ip̄e est
mons p̄guis oleo leticiē pre
confortibus v̄nctus. **V**erum
tamen in exo. legitur dñm p̄
cepisse fieri altaria de lignis se
thim que sunt imputribilia. et
altaē laterāi lignū ē. **S**alomo

quoq; fecit altare aureū put le
git. iij. regū. viij. c. s; illa facta
fuit i figura. Et i comitatu pu
cie i castro scē marie de mari: ē
altaē terreū qđ ibi fecerūt ma
ria magdalēa a martha a ma
ria iacobi a maria salome.
Post hoc aspso altari a euz aq
baptisato restat ut oleo a cris
mate limiat. **E**p̄s ei sup̄fudit
oleū a crisma a cātat. **E**rexit ia
cob lapidē i titulū fūdes oleū de
sup. **I**lla ei ecclā fuit titul⁹ alia
rū qđ de sion exiuit lex a vbum
dn̄i de iherusalē. **F**aciens p̄mo
sup illū. v. cruces ex oleo infir
morū fm ordinē romanū. **S**e
cūdu qđcā vō alias ecclās de
vtroq; oleo: vnā i medio a q̄
tuor i cornibz. postea eodē mō
totidē ex crismate. **S**ae p oleū
spūsancti grā itelligit de qđ dī
cit ysaias p̄p̄ba. **C**oputrescet
iugū a facie olei. qđ sicut ep̄s
oleū effūdit sup altaē ita xp̄s
qđ ē sūmus p̄t̄fex effundit gra
tiā sup altare nr̄m: qđ ē cor no
strū. qđ ip̄e ē distributor oīum
grāz p spūsanctū. sicut dicit
apls. **A**lij dat sermo sapie: alij
sermo scie: alij fides: alij grā sa
nitatū. aē. **E**t sicut p oleū ep̄s
purificat mēsa altaris. ita a spī
ritusscūs purificat cor nr̄m ab
oibz vicijs a peccatis. xp̄us qđ

oleo fuit vnct⁹ nō qđ vībīli
s; iūvībīli. i. gratia spūsancti.
Vn̄ dauid. **V**nxit te deus de⁹
tuus oleo leticie p̄ oīortibz tuis
id est plusq; oēs sanctos qui
fuerūt participes gratie ei⁹. id
est xp̄i. **V**nde vnctio expressi
us ouenit xp̄o q̄ alijs. qđ p̄ oī
bus alijs vnxit euz deus ad ha
tendum plenitudinē bonorū.
ideoq; interpretat⁹ vnctus. **V**n
ctio quoq; ex oleo misericordi
am significat. iuxta illud euan
gelij. **V**nge caput tuū oleo a
faciē tuam laua. qđ sicut oleū
i liquoribz: ita a misericordia
i bonis opibus supior ē. quē
cūq; enī liquorē oleo sup̄infū
das illud semp de super natat.
De misericordia vō scriptū est
Suavis dn̄s i vniuersis a mia
ei⁹ sup oīa opa ei⁹ a mia sup
exaltat iudiciū. **H**oc igit oleo
limiat altare cordis nr̄i. ut sep
misericordie memores aspicio
nis aque a generatōis baptis
mi effectum non amittamus.
Quūq; cruces de oleo signifi
cant qđ memoriā quūq; passio
num xp̄i quas pro nobis i cru
ce sustinuit semp habere deb
mus. **I**p̄e nāq; quūq; plagas
sustinuit. s. i. m. manibz: i. pedibz
a i. latē. **D**esignat etiā quūq;
opassiones misericordie: que

nob fūt necessarie. **N**ecē em̄ ē
ut hō misereat xpo passiōi ei⁹
opatiēdo. **V**n iob i pso a xpi.
Miserēmi mei miserēmi mei ac
Oportet etiā ut hō misereatur
prio cui⁹ mala videt. **V**n in
ecclesiastico. **M**iseracō hōis cir-
ca prīmū suū. **E**t sibi ip̄si. a b⁹
tripliciter sc; p om̄ssis plāgē-
do illa. **V**n iherē. **N**ull⁹ ē qui
agat p̄mā sup peccato suo di-
cēs qd feci. **P**ro om̄ssis. **V**n
psa. **V**e michi. qz tacui. id ē.
qz nō sū locut⁹. qh dicēt quia
om̄i bonū qd facē potui. **E**t p
bonis m̄m⁹ puē factis. **V**n lu-
c. **C**ū bon̄ oīa fecerim⁹ dicam⁹
qz seruī iutiles sum⁹ ac. qh di-
ceret. **N**ō fecim⁹ nō bñ. non
puē a iō iutilit⁹ fecim⁹. sicut
fatēs elēosina; aduānā glia;
bonū facit. s; nō bñ. nō puē de
hac tripliā miscātiōe dicit ec-
clesia. **M**iserē aīe tue placens
deo. **Q**uia vō opassio mentis
deb; eē cū exhibitione opis. iō
bis fūt cruces. prio de oleo po-
stmod⁹ de crismate. **V**n psal.
Et tū q miserē a omodat. q
mēte miserē a omodat ope.
Et qm̄ nō sufficiat h̄re opassio-
nē i mēte cū boni opis exhibi-
tiōe absq; odorē bone fame: iux-
ta illd euāgelij. **S**ic luceāt o-
paxstra ut glificet de⁹ a iō

fūt cruces de crismate qd con-
stat ex balsamo et oleo. balsa-
mū qdē apt⁹ bonū odorē signifi-
cat bonā famā. oleū apt⁹ claris-
tatē iteiorē osciētie quē h̄re de-
bem⁹. iuxta illd apli. **O**lia no-
stra h̄c ē testionū osciētie no-
stre. **T**ūc aut balsamū oleo re-
cte coniungit⁹: qn bon⁹ odor mī-
sericordie addit⁹. **R**ursum p qn
qz cruces de oleo a crismate
qnq; sēsus corpis nostri intelli-
gūt. q duplicātur a i dēnriū
furgūt. qz qnq; sensib⁹ corpis
bñ vtēdo a nosmetip̄os custo-
dim⁹ a alios exēplo a doctria-
nā i bono ope ofirmus. **V**n
ille bon⁹ negotiator glia bat⁹
dicēs. **E**cce alia qnq; sup lucra-
t⁹ sū. **D**ū aut fūt ille pmissē i
unctiōes: cātatur: vnxit te de⁹
deus tuus. qd de xpo dictū ē
Ter ergo altare mūgitur. bis
oleo. tertio crismate. quoniam
ecclesia fide. spe a caritate quē
maior est ceteris insignit⁹. **E**t
dum crisma infunditur cantat⁹
Ecce odor filij mei sicut odor a-
grī plēi. **D**ic ager ē ecclesia q
fioribus vrnat. virtutib⁹ splē-
det. operib⁹ fragrat. vbi sunt
rose martirum. lilia virginum
viole confessorum. et virores in-
cipientium. **P**ost vntiō-
nem adoletur incensum quod

deuotionē orōnis significat. q̄
enī h̄z. vii. dona spūssanctia al
similatus ē deo: deuotā pōt illi
orōnē offerre: cui⁹ h̄z. similitudi
nē. In quīq; locis adoleſt vic;
in q̄tuor angulis a i medio qz
sic quīq; ſeſus corpīs exercere
delemus ut fama boni opis n̄ri
vsq; ad prios extēdat. de q̄
dicit apls. **X**pī bonus odor fu
mus i oī loco. Et i euāgē. Sic
luceat lux v̄ra. ac. Adhuc icē
si frequētatio ē otinua xpi ſac̄
dotis atq; pontificis p nobis a
pud deū pr̄ez i terpellatio. Cru
ce cū incenso facere ē ei⁹ passio
nē patri oñdere a ipm p nobis
i terpellatō. Incensū copiose i me
dio a i angulis oburere ē orō
nes p iherosolimā a i vniuersali
ecc̄ia multiplicare. Cōsequēt
altare cū signo crucis ofirmat
dicēdo. Cōfirma hoc de⁹. ac. q̄
ofirmatō ex crismate a pōtifice
i frōte lapidis facta significat
ofirmationē q̄ q̄tidie fit a spū
ſac̄to p caritatē i altari cordis
ut nulla tribulatōe cor n̄rū a
caritate dēi valeat ſepare. Vñ
dicebat apls. Quis ſepabit
nos a caritate xpi. tribulatio
an angustia. ac. a subūgitur
gloria patri. ut laus tritati cā
tet. Vltima altaris bñdictio
ſignificat illā finalē bñdictōem

qñ dicet v̄nīte bñdicti patris
mei. ac. Deniq; altare linteo
candido extergit ad notādū
qz corpus noſtrū caſtitate vi
te delemus mūdare. Deinde be
nedicūt vasa: v̄ſtes a lintea
imma diuino cultui deputāda
Nam moyses p. xl. dies edoc
tus ē a dño facere linteamina
a ornamenta in tēplo necessa
ria. Nempē vt enſilia bñdicere
ē opa n̄ra ad deū referre. Poſt
hoc altare albis a mūdīs pan
is v̄ſtit de quo ſub ti. de alta
ri dictū ē. Poſtremo ornat ec
cleſia a accēdunt luminaria.
Tūc enī opa iuſtorū ſplendet
cent tūc fulgebūt iuſti a tāq;
ſc̄n. in arū. diſcurrent. Et inde
ſup altare hoc ordine ofecrato
miſſa celebrat a ſacrificium al
tiſſimo offeret illud videlicet de
quo dicit ppheta. Sacrificiū
deo ſpūs otribu. ac. put dicet
i p̄ſemio q̄r te p̄tis. Nō enī fie
ri debet ofecratio ſine miſſa ſm
gelasii papā. qz tūc reuelat
ſacramētum quod etiā angel
ab initio fuit abſconditum. Et
attende qm in aſphone baſili
ce pontifex lineis dūtaxat a mi
noribus vtitur indumentis. ſ;
in miſſa v̄ſtibus ornatur pon
tificialibus a p̄cioſis recolēs qz
legal pōtifex i lineis ſac̄uariū

Lib Prim⁹ Rōnal. De

expiabat et post lot⁹ i pōtifica
libz in holocaustū arietēz offe
rebat. **S**z qz in eisdē lineis hir
cū emittebat post expiationē
ido etiā i cōsecratiōe fontū et im
mersiōe cathexūmīnozu; vbi
peccata eoz trāsserūt. qdam
vtūtur simplicibz et lineis idu
mentis.

De cōsecratiōib⁹ et vnc tiōibus.

Egīt dñm pcepisse moi
si ut officeret crisma. quo
vnguēto ūgēt tabnaclm i de
dicatiōe et archam testamēti.
mensaq; cū vasis. et q similit⁹
sacerdotes et reges iungerētur.
Moises tñ nō legīt fuisse vnc
t⁹ nisi vncione spūali sicut et
xp̄us. Voluit itaq; xp̄us nos
vnciōe materiali iūgi ut i illa
osequamur spūales; et ideo pia
mat eccia diūsas exhibet vnc
tiones. de qbz hic aliq pstrin
gam⁹ dicētes. **P**rio qd bmoī
significēt vnciōes. **S**ecundo
ex qbz fiat. **T**ercō de vnciōe
baptisandoz. **Q**uāto de vnci
one baptisatoz q p ep̄z fit in
frōte. **Q**nto de vnciōe ordi
nādoz. **S**exto de vnciōe ose
crādoz ep̄oz et pncipū. **S**ep
timo de vnciōe eccie altis ca
licis et aliqz mīnisteioz eccle

Consecrationibus et vnciōibz

hasticoz. **O**ctauo de extrema
vnciōe. **N**ono d oseccōe et bñ
dictiōe cimiterij. vltiū et ali
ozū ozīmētoz ecciasticozum.
Decio de oseccōe et bñdictiōe
vgmū. **C**irca p̄mū igit⁹ no
tādū ē q due sūt sp̄s vnciōis
exteioz q material siue corpāl
et visibil ē. et iteioz q spūal et
invisibil ē. **E**xteioi visibilit⁹ vn
git⁹ corp⁹. iteioi et invisibilit⁹
vngit⁹ cor. **D**e p̄ma iacobz apo
stol⁹ ait. **I**nfirmat⁹ q̄s in vob
idu cat p̄sbiteros eccie et oēt
sup eū vngētes eū oleo i noīe
dñi et oō fidei saluabit infirmū
De scda iohes ap̄lus ait. **E**t
vos vncionem. id est vnciō
quā ab eo accepistis m̄eat i
vob ut non necē hētis ut aliq̄s
doceat vos. s; sicut vnciō eius
doceat vos de oibz. **V**nciō ex
terioz signū ē iteiois. **I**nteri
oz vero non solū est signū. id
est signatum. sed etiam sacra
mentum. quia si digne sumit⁹
vel agit ul auget absq; dubio
qd designat puta salutē. iux
illd. **S**up egros man⁹ iponēt
et bene habebunt. **C**irca se
cundū sciendum q ad exhibē
dū exteioz et visibilē vnciō
nē duplex oleū bñdicīt. vicz
oleum sanctū seu cathexūnoz
quo cathexūmī vngūt. et oleū

infirmorum de q̄ infirmū vngūt
de q̄ vntiōe loq̄t̄ dicta aucto-
ritas. **I**nfirmat̄ quis ex vobis.
Qualit̄ aut̄ fiant bñdictiones
vtriusq̄ olei a crismatis i. vi. p-
te s̄b quīta feriā cene dñi dicet̄
Sz q̄rit̄ q̄re infirmū a cathexu-
mīnī oleo iungūt. **R**ñdeo ut ex
visibilibz iūvisibilia faci⁹ capi-
ant̄. sicut enī oleū fugādo ifir-
mitatez recreat artus fessorz a
s̄ sui natura lumē p̄stat. sic cre-
dēdū ē q̄ vntiō olei ōlecti: qd̄
ē signū fidei peccata fugādo: sa-
nitatē aīe ōfert a lumē ei p̄stat
Si qd̄ oleū visibile i signo: o-
leū iūvisibile i sacramēto a oleū
spūale itus ē. **D**e oleo infirmoz
auctoritatē accepim⁹ ab aplis
de oleo cathexumionz ab apos-
toliciis viris a h̄ de⁹ possit oleū
spūale sine corpali tribuere qz
tñ apostoli p̄ infirmis. aplia vi-
ri p̄ cathexumimis hac arte vfi
fūt. nō sine peccato omitti pōt:
qd̄ eoz auctoritas ōsecrauit.
put sub ti. de altari dictū ē. **S**i-
cut a antiq̄tus iusti sine circūci-
siōe placuere deo. h̄ post q̄ eis
p̄ceptū fuit ut circūciderēt h̄
omittētes peccato subiacēbāt.
Tertio dicēdum ē de vntiōne
baptisādoz a qd̄ i nouo testa-
mēto nō solū reges a sacerdotes
vngūt sicut iā dicet̄. vñ et iā

qz xps in sāguīe suo fecit nos
deo nro regnū a sacerdotes. i. re-
gales sacerdotes. iuxta qd̄ petr⁹
apls ait. **V**os estis gen⁹ elec-
tū. i. electi ex generibz hōim. re-
gale sacerdotū. i. bñ vos regē-
tes. **O**ēs xpīam bis añ baptis-
mū vngūt h̄ oleo bñdicto pri-
mo i pectore. deinde iter scapu-
las a bis post baptismū. h̄ cris-
mate sacro p̄mo i v̄tice. deinde
p̄ ep̄m in frōte. **E**t s̄m aug⁹. p̄-
me tres vntiōnes introducte
fūt potius vfu q̄ p̄ aliquā scrip-
turā. **I**n pectore qd̄ i q̄ ē locus
cordis baptisādu vngit̄ oleo
Prio ut p̄ spūssācti donū abi-
ciat erroē a ignorātiā a fuscis-
piat fidē rectā. qz iustus ex fide
vivit a corde credit̄ ad iustitiā
Inter scapulas vō ut p̄ gratia
spūssācti excutiat negligētiā
a torpore a exerceat bonā opa-
tionē. qz fides sine opibz mor-
tua est. ut per fidei sacramētū
sit mūdicia cogitationū in pec-
tore. per opis exercitium sit for-
titudō laborū in scapulis. qua-
tenus fides per dilectionem s̄m
apostolū opetur. **O**leum igit̄
a corde ad scapulas trāsfertur
qñ fides que mēte concipitur:
opere perficitur. **I**n v̄tice vō
baptisatus crismate a sacerdo-
te iungit̄ ut sit paratus omni

poscenti de fide reddē racōnez.
qz p caput mēs itelligit^r iuxta
qd legit^r. **O**culi. id ē itellec^t
sapiētis. i capite. id ē. i mēte e
i⁹. cui⁹ scz mētis supior ps ē ra
tio a iferior sēfualitas. **V**n be
ne p vticem q ē supior ps capi
tis: itelligit^r racō q ē supior pf
mētis. **D**e h^o etiā i sexta pte s^b
sab^bo s^acto vbi agit^r de cōfir
tiōe dice^r. **I**deo aut an baptis
mū vngitur oleo bñdicto. a
pt⁹ baptismū crismate sacro.
qz crisma soli opetit xpīaō. cris
t⁹ em a crismate d^r ul p^t a
xpō d^r crisma nō fm nois for
mā h^o fm fidei racōez. **A**xpō ve
ro xpīam dicūt^r tāq^z vñcti de
tinētur ab vñcto scz a xpō ut
omīs occurrāt i odorē vngenti
illi⁹ scz xpī cui⁹ nomē oleū est
effusū. h^o fm vi nois xpīam a
crismate dicūt^r scz p^t d^r. de
hoc dice^r i p^tio secūde p^tis.
Rursum fm aug. vñctio ex ole
o oñdit nos ad auditū plene
fidei p^patos a ad bonū xpī o
dorē vocatos. ad renuntiandū
qz diabolo eē cōmōitos. **S**ec
cūdo vñctio i pectoē a int^r sca
pulas fit fm rabanū ut p fidez
vñdiqz mūiamur a ad bonū op
p^pfitiedap dei grām robore
mur. **N**ā p pect⁹ fidei v^t9. per
scapulas v^o i q^b9 on⁹ portas

tur: hōmīs robur a opacō rē
itelligit^r. iuxta illd **A**lligāt o
nē iportabilia a iponūt hūe
ris hōmū aē. **V**ngit^r ergo i
pectoē a int^r scapulas ut mēte
a actu opa diaboli postpōat.
a ut sit capax ad itelligēdum
v^bū dei a robust⁹ ad portādū
iugū ipius a on⁹ legis. **V**ñc
tio v^o q fit i v^tice. id ē. fūmita
te capitis sup cerebrū fit fm ip
sū ut celestis regnū p^ticeps fi
at iunct⁹ a qz baptisati aīa ca
piti. id ē xpō desposatur a p^te
ra fit cū crismate ex oleo a bal
samo o^fecto ut sciam⁹ qz spūs
s^act⁹ ei dat^r q iuifibilit^r opas
tur. oleū nāqz fessa mēbra for
uet a lumē p^tstat ut p^missū ē
balsam⁹ v^o redolē facit. **S**i q
de fessa sūt aīe mēbr: qñ p^titet
se cōtra deū egisse. spūssanct⁹
v^oit ad illā illūmās ei⁹ itellige
tiam. a demonstrans ei p^tecas
ta sibi esse dīmīssa vel dīmītē
da a prestans illi bona opera
que i alijs iⁿspirant bonū o
dorez. quod per fragrantē bal
samum d^rsignatur **I**tem quia
sedes superbie que semper iux
ta ipius nominis consonan
tiam superiora appetit iⁿ v^o
tice esse videtur. ideo rite fit is
bi h^o vñctio sub forma crus
cis et s^b nomine humilitatis.

Hac vñtionē filuester papa fieri instituit p̄ psbiteros apt̄ occasione mortis. vñ credibile ē q̄ añ ei⁹ tēpus vtraq; vñctō .s. a vñctis a frōtis ep̄o reserua batur. **C**um em̄ gremiū dilata retur ecclesie nec omnib; ep̄is copi valerent per cōfirmationē accurrere. ideo ne sine crismatis vñctione prirerent instituit ut a sacerdotibus in vertice sup̄ cerebzum vbi est sedes sapientie vngeretur ad robur a augmētum gratie. **V**nde si postea decesserint dixit sicardus in m̄tali q̄ pro rata gratie augmētum osequentur a glorie. **V**erūtamen a sine vñctione credimus solo baptismo saluari a si ne man⁹ impositione spiritum sanctum dari: cui deus dare voluerit put̄ in actibus apostolo rū legit̄. **A**rnoldiste tamē perfidī heretici asserūt q̄ nūq̄ per baptismū aque homines spiritum sanctū accipiūt. nec samaritani baptisati illum receperūt donec manus impositionē acceperunt. **S**ane vtraq; vñctō fit s̄m rabanū; in modum crucis ut ab eo tpe diabolus in vase suo pristīno agnoscens signum sue interēptionis. i. s̄acte crucis qua iteremptus ē. iam sibi dīnceps illud sciat alienū.

id est a se alienatū. **F**it quoq; s̄m eum vñctio in p̄ctore cum inuocatione trīnitatis ut nulle reliquie latētis inimici in eo resideat: sed in fide sancte trīnitatis mens eius cōfortet̄ a suscipiat a habeat itelligētā mandatorū dei. **Q**uisq; 8º fidel̄ bis inungit̄. bis oleo. postea filit̄ bis crismate. **P**rio i baptismo i vñctō. **S**ecdo post baptismū in frōte. s̄m cōfirmatione. q̄ etia; spū sanctus bis fuit apostolis datus ut dicit̄ i. vi. parte sub sabbato s̄acto. **Q**uarto loco dicendū cēt de vñctione q̄ fit p̄ ep̄m i frōte baptisati. sed de bº dicit̄ i. vi. pte sub sabbato s̄co

Quinto loco circa vñctione; ordinandorū notādū ē q̄ man⁹ psbiteri ab ep̄o vnguntur. ut agnoscat hoc sacramento se p̄ sp̄m s̄actū suscipere vñtutē a grā; ossecrādi. **V**n ep̄s eas iungēs dicit̄. **C**ōsecrare a sanctificare digneris dñe manus istas pr̄ istā vñctionē a nr̄a; bñdictiōnem ut quecūq; cōsecrauerint ossecrētur a q̄cūq; bñdixerit benedicātur in noīe dñi. **I**deoq; viri deuoti osculantur manus sacerdotū statim post ordinatōe; credētes p̄ hoc orōnū illorū p̄cipis fieri a bonorū. **E**t vngūt̄ oleo sacro ut opa misericordie

p virib⁹ ad omīs debeat exer-
cere. Per mā⁹ enī opa. p oleū
mīa designantur. Vñ samarita-
n⁹ ille appropriās vulnēto vi-
nū supīfudit a oleū vulneris
bus ei⁹. Vngūtur etiam oleo
ut hūīde sint ad offerēdū deo
hostia; p pētis a large ad ce-
terū offitū pietatis. nō aride a
curue ad retiendū. vtrūq; enī
vic; grā cura cōis a caritas di-
lectionis p oleū designat. Rur-
sus ideo ipositio man⁹ cū oleo
super caput ordīandi fit. q³
p manū opus. per digitos do-
na spiritū sancti et per capud
mens intelligitur. Manus er-
go impōitur: quia dōnis spiri-
tū sancti mēte imbut⁹ ad opa
xpī mittit. Sexto circa e-
piscopoz a pncipū vñctioez
sciēdū ē q³ epōz vñctio a ve-
tēi testamēto supsit origiem.
Nā leuit. xxi. c. d. Pōtifex su-
p c⁹ caput fufū ē vñctiois ole-
ū; a cuius man⁹ fūt i sacerdotio
osecte ac. Sane ep⁹ vngitur
crismate q³ sic pmissū ē ofici-
tur ex oleo a balsamo a vngi-
tur illo tāi corpe q³ i corde ut i-
teri⁹ mītozem oscie qntū ad de-
ū; q³ p oleū a exteri⁹ hēat odo-
rem fame q³ ad p⁹im q³ p bal-
samū dsignantur. De mītoē oscie
st ap⁹lus. Bliā nra hxc ē testi-

moniū oscie nre. Nā ois glia
filie regis ab int⁹ scil; pcedit.
De odoē bone fame idē; ap⁹lus
ait. Crīstī bon⁹ odor sum⁹. id
ē. exēplū. a imitacō sum⁹ i om-
nī loco a alijs sum⁹ odor vite
m vita; q. d. sum⁹ exēplū di-
lectionis a bone opīmōis du-
cētis i vitam eternā. alijs odor
mortis i mortē. id ē. inuidie a
male opīmōis ducētis i mortē
eternā. Debet enī ep⁹ bonū in
se hēre testīmoniū a ab hīs q³
fūt int⁹ a ab hīs q³ fūt fois ut
cortīn. id ē. fidelē cortīnā. id est
ifidelē trahat sc; ad fidē a quī
audit. sc; addiscendo a creden-
do dicat. Veni. sc; p dīcādo et
docēdo. Hoc vngueto caput a
man⁹ epī oseantur. Per cap⁹
enī mēs intelligit. iuxta illud
euāgelij. vnge. id est humili
a cap⁹ tuū; a fatiem tuam. id
est conscīētiā laua scilicet la-
crimis. Per manus op⁹ra des-
ignantur. iuxta illud in canti-
cis. Manus mee id est bona o-
p⁹ra: distillauerunt mirram id
est dederunt alijs bonum exem-
plum. Caput igitur vngitur
balsamo caritatis. Primo ut e-
piscop⁹ diligat deū ex toto cor-
de et ex tota mēte et ex tō aiā
sua a etiā; xpī exēplo p⁹im su-
um sicut. id est ad id quod

scipm. Oleū enī i capite ē caritas i mēte s; greg. **S**cdo caput vngit̃ apt̃ auctoritatē a dignitatē q̃ nō solū ep̃s s; ec̃ rex ostituit̃. **T**ertio ut oñda tur illi⁹. s. xp̃i tāq̃ ei⁹ vicari⁹ rep̃ntare psonā de q̃ dicitur p ap̃ha; . Sicut vnguētū i capite ei⁹. ac̃. Caput ei viri ē xp̃s. caput xp̃i deus qui de se dicit. **S**pūs dñi sup me eo q̃ vnxe rit me euāgelizare paupibus misit me. **X**p̃s ei caput nrm vnctus ē oleo iuisibili. ip̃e p vnīuersa it̃p̃ellat ec̃cia: ep̃s p sibi om̃ssa. **M**anus ṽo vngūt̃ apt̃ mīsteriū a officiū. **M**anus q̃dē q̃ opa signāt vngūt̃ oleo. i. crismate pietatis a misericordiē. **P**rio ut ep̃s ope tur bonū ad oēs: maxime aut̃ ad domesticos fidei nemī claudant̃ oib; apiañt̃. iuxta illd̃. **M**an⁹ aperuit iopi a brachiū extēdit ad paup̃rē. **M**anus arida: manus auara: manus tenacitate otracta: apiri nō pōt. **V**ngat̃ igit̃ ut sanetur: ut apiatur a ut idigētibus elemosinas largiatur. **S**cdo ut oñdat̃ accipere ptatē bñ⁹ dicēdi a osecrādi. **V**ñ cū eos osecrator iungit̃ **C**ōsecrare inquit a sanctificare dñe digne ris manus istas. ac̃. ut sup̃a.

Tertio ut mūde sint ad offerē dū hostias p pccatis. **E**t nota q̃ h; manus ep̃i iuncte fuerit oleo cū i p̃sbiterz ordīnaret̃: it̃z crismate vngūt̃ cū i ep̃m osecrat̃. **S**i q̃dē p man⁹ opa p oleū spūssandī l̃ gr̃e copia. p balsamū q̃d oleo admisceat̃ in crismate odor bone fame de signat̃. ec̃c. xxiiij. **Q**uā balsamū ñ mīxtū odor me⁹. **Q**uia g⁹ i opib; ep̃oz a alioz sup̃ riorz plus q̃ i alijs inferiorib⁹ mun⁹ spūssā apparē a odor fame sēiri deb; iux̃ illd̃. ij. ad cor̃th. ij. xp̃i bonus odor sumus deo. nā a i celesti gerarchia sup̃iores angeli sup̃iorib; donis a gr̃a emmēt. idēco i eoz osecratōne man⁹ als oleo iuncte crismate rōnabilit̃ iūgūt̃. pollex ec̃ crismate ofirmat̃ ut pollicis ipositio cūctis pficiat ad salutē. **N**ēpe i veteri testa. nō solū vngebat̃ sac̃dos verū etiā rex a ap̃ha. sicut i libris regū bz. **V**ñ dñs p̃cepit helie **V**a de a reuert̃e i domū tuā p de stū i damascū; cūq; pueneis illuc vnges asael in regē sup̃ siriam a p̃eu filiū nausi vnges regem sup̃ israel. heliseum aut̃ filium saphat qui ē de abel vnges ap̃heta; pro te. **S**amuel quoq; vnxit dauid in regem

Si postq̃ ih̃sus nazare⁹ quē
vnxit de⁹ spiritu s̃cto sicut in
actib⁹ ap̃loꝝū legit^r. vñct⁹ est
oleo p̃ cōsortib⁹ suis. q̃ scdm
ap̃lm ē caput ecclesie que est
corp⁹ ip̃ius p̃ncipis vñctio a
capite ad brachiu⁹ ē trāslata
vt p̃nceps a tēpe ch̃isti non
ungat^r i capite sed i brachio
sue in hūero l̃ i armo. in q̃b⁹
p̃ncipat⁹ cōgrue designatur
iuxta qd̃ legitur. Factus est
p̃ncipat⁹ sup̃ humer⁹ ei⁹ ac.
Ad qd̃ etiā signandū samuel
fecit pom̃ armū a tē saul cui de
derat locum i capite mēse ante
eos q̃ fuerāt i iuitati. In capite
vō pontificis sacramental̃ est
delibucō obseruata. q̃ p̃sonā
capitis sc̃z ch̃isti q̃ est caput
ecclesie in pontificali officio
rep̃ntat. Refert aut̃ int^r p̃tifi
cis a p̃ncipis vñctionez. q̃ ca
put p̃tificis crismate cōsecrat^r
br̃chiu⁹ vō p̃ncipis oleo deli
mit^r ut ondat^r q̃nta sit d̃ra it̃
auctoritatē p̃tificis a p̃nci
pis p̃tate. Et nota q̃ sicut
i euāgelio legit^r qd̃a p̃famili
as vocauit suos suos a dedit
ill̃ decē mnas. Si qd̃ vocatio
fui. ē cāonica electō ep̃i. q̃ fit
fm̃ vocatiōez dñi vocatis aarō
Ondat^r ei q̃ñ is q̃ sibi mā⁹
ip̃o fuit dat ei textū euāgelij di

ces **V**ade p̃dica a ip̃e cū p̃rio
igredit^r ciuitatē suā p̃fert euā
gelij i p̃ctoē suo iuxta morē
quorū ecc̃iaz. oñs q̃si nego
tiator mna⁹ suā. In q̃busdā eti
ā ec̃cis cū archiep̃s dat illi vir
gā a dicit. **V**ade p̃dica a ille
statim b̃ndicit ip̃l⁹. in q̃ sign
tur q̃ moises cū ṽga missus ē
in egiptum. Rurſus ep̃iſcopi
in die ſue conſecrationis con
ſueuerunt equitare equos al
bis p̃ais cooptos r̃p̃ntates il
l̃s qd̃ legit^r i apo. xix. c. Exerci
t⁹ q̃ ſūt i celo ſequūt^r illū i eq̃s
alb̃. Si qd̃ exercit⁹ q̃ ſūt i celo
ſūt boni a iuſti viri a p̃lati qui
q̃ tidie ſequūt^r p̃ celeſtib⁹ dēū
i om̃ib⁹ bonis opib⁹. q̃ ideo di
cūtur eē i celo. q̃ ſola celeſtia
diligūt a q̃rūt. **V**n̄ ap̃lus no
ſtr̃ cōſolatio i cel̃ ē. **H**ij exerci
t⁹. id ē. iuſti a boni viri a p̃la
ti ſequūt^r ih̃ſū. quando ſcilicet
expugnant in ſe vitia per cor
rectionem a in proximis per a
monitionem. **V**nde iacobus.
Qui conuerſi fecerit peccatōez
ab erroē vie ſue librābit aīam
ſuā a morte ac. **I**ſti exercitus
ſūt i eq̃s alb̃. id ē i corpib⁹ caſ
tis. **C**orpa bonoz dñr eq̃. q̃a
ſicut eq̃ dirigūt ſcd̃z volūtātē
ſelloꝝ ita iuſtoꝝ corpa r̃gū
tur fm̃ volūtātē xp̃i. **I**ſti equi

debent eē albi siue albis opti. i. corpa iustoz a p̄latoz debent eē casta a mūda. si enī casta nō fuerit xpm seq̄ nō poterūt a patrus. xps passus ē p vobis vobis reliquēs exēplū ut seq̄mī vestigia ei⁹. ac. **S**i a clerici s̄a cteromane ecclie ex cōcessione ostantinū ip̄ratoris eq̄tāt eq̄s decoratos linteamibz cādidissimī coloris. Qua die debeat ep̄s olecr̄ia q̄re codex euangelij ponit sup humeros olecr̄adi dicet in. ij. pte sub ti. de ep̄o.

Septio loco dicēdū ē de vñctione ecclie: altaris: calicis a aliorū ministerioz ecclie q̄ bz mox cum dedicat̄ iungūt non solū ex mādato legis diuine. vñ ec exēplo bī filuestri q̄ qñ olecr̄abat altare illud crismate pungebat. **P**recepit ei dñs moyfi ut faceret oleū vñctiois de quo vñgeret tabernaculū testionij mēsa: archā testamēti: cādelas bīu a suppellectilia. exo. xxx. a xl. c. a alia ut p̄missum ē. Que vñctiones fiūt ut rebz iunctis maior reuerētia exhibeat̄ a maior illis grā infundat̄. De hñs vñctioibz in suis locis dictū ē a dicet̄. **V**ñ vñctionis sacmētū aliud q̄dē efficit a figurat i nouo q̄ in veteri testamento. **V**ñdē nō iudaizat ecclesia cū

vñctionis celebrat sacramētū sicut aliqui antiqui mētunt̄ q̄ neq; scripturas neq; dei nouere vtutē. **D**e vñctionibus ecclie a altaris in suis titulis dictū est. **P**atena siquidē olecr̄at̄ a iungit̄ ad am̄mistrationē corporis xpi qui in ara crucis p omnū salute imolari elegit. **N**az a oi potēs deus olecr̄at̄ simlagine i patenis aureis a argēteis ad altare suū deferri iussit. **C**alix q̄ olecr̄at̄ a iungit̄ ut gratia spūs sancti pficiat̄ nouū sepulcrū corporis a sanguinis xpi a ipse dignet̄ illū sua vtute pfidere qui calicē melchisedech famuli sui pfudit. **O**ctauo de extrema vñctione q̄. s. ex institutioe feliciis pape quarti a ex p̄cepto iacobi apostoli dat̄ laborantibz in extremis dicēdū est. **D**e qua dicūt quidā q̄ illa non est ita p̄prie sacramētum sicut crismatio que fit in frōte ul̄ als. q̄ sicut asserūt iteāri pōt cū sit orō sup hominē qd in sacramentis non otingit. **S**ane hxc vñctio p solum sacerdotem fieri pōt: si plures adesse nō pnt. per quā quidē vñctio remittūt̄. iuxta illud iacobi. **I**nfirmat̄ quis ex vobis. ut sup̄. **F**it autē vñctio hxc in diuersis corporis mēbris ppter causas que ex orōmibus

q̄ tūc dicūtur colligūtur a spe
tialit' i illis in q̄b⁹ q̄nq; sc̄sus
hōmis vigēt ut q̄d q̄d p illos
ifirm⁹ d̄liquit p hui⁹ vñctioz
m̄sūtutē aboleatur. In q̄bus
dā ordiarijs legīt: q̄ mūgen
d⁹ debet eē ad m̄m⁹. xviij. āno
rū a q̄ egrotās semel dūtay
at debet i āno iūgi. lic; pluies
egrotet a q̄ null⁹ mūgēd⁹ ē
nisi q̄ p̄us cōpos mētis existēs
v̄bis ā signis id postulauerit.
a q̄ nō debet scapule iūgi. q̄ i
baptismo fuerit mūcte a amo
do m̄m̄steio carēt a q̄ o firma
t⁹ nō deb; mūgi i frōte. s; i tim
pōib⁹. nec p̄sbitei man⁹ vngi
debēt iteri⁹ s; exteri⁹. q̄ i ordi
natioe ei⁹ iteri⁹ mūcte fuerunt
a q̄ ab ep̄o semel mūct⁹ nō de
bet p̄p̄ ei⁹ reuerentiā vltorius
p p̄sbitez ibi mūgi. Et q̄ si eger
mūct⁹ oualesat: loca mū
cta lauent' a aq̄ locōis i ignē
proitiatur. Si v̄ro decedat
non lauetur corpus propter
recentē vñctionē. Et q̄ si eger
i extrēis labōat cito vngat' ne
imūct⁹ decedat. Quidā; etiā
p̄itētes a moituri cilitū indu
ūt a sternūtur i cinere ut dice
tur i sexta pte sub q̄rta feria in
capite ieiuniorū. Nono c̄s
m̄teium qd̄ eisdē gaudet p̄ui
legijs cū eccl̄a osec̄tur a b̄ndi

citur. sicut dñs b̄ndixit p mā⁹
fuorū fuorū abrahā isaac a ia
cob teriā a filijs effrem causa
sepultuē cōpatā. B̄ndicīt au
tē ut vlteri⁹ d̄f̄h̄nt illie imūdo
rū spūum bitatio eē a fideliz
corpa ibi vsq; i die; iuditi; re
q̄escant i pace. nisi paganorū
ul' ifideliz. ul' etiā ex cōicatorū
corpa ibi fuerint hūata donec
ide fuerint eiecta. Ill⁹ etiā; no
ta q̄ palle altaris. v̄stimenta
sacerdotalia a h̄mōi eccl̄astica
ornamēta b̄ndicēda sūt. Legi
m⁹ enī moysen ex p̄cepto dñi
tabnaculū diuinis p̄cib⁹ sac̄s
se cū mēsa a altari a vas a v̄tē
filibus ad diuiniz cul tū explē
dū. Si ergo iudei q̄ legis a fu
turoz vmbre f̄uiebāt h̄c age
bāt. h̄b. viij. a. x. c. q̄nto mag
nos q̄b⁹ v̄itas p xp̄; patefac
ta ē h̄o agere d̄tē⁹ a h̄o p ep̄i
scopos sac̄tos a nō p cōp̄os.
Vñ legīt exo. p̄nl. c. Cūcta
vasa m̄m̄sterij b̄ndixit moy
ses. Et si sacre v̄sti p̄tia l' filiz
adiungatur nō ideo b̄ndictio
nez iterari debē iuis testimo
cōprobat. Quae autem res
h̄mōi a similes b̄ndicant' ex e
arū b̄ndictioib; colligīt cū d̄
ter. De v̄stib; v̄o sac̄s dicet' i
p̄lxio tertie p̄tis. Et attēde qz
b̄ndictio seu cōsecra cō eccl̄e

Lib. Primus. Rōnalis

et vestitū et ornamētōz ecclīasti-
coz nō sit eo q̄ illa sint gratie
susceptiua cū sint maiata. h̄ b̄
noscat̄ itroductū. q̄ sicut a ho-
mines sic a illa p b̄ndictionē et
ossecrationē diuīo cultui habi-
litant̄ et idonea et maioris reue-
rētie efficiūt̄. Personis v̄o per
v̄nctionē et b̄ndictionē maior
gratia infūdīt̄. Quidā aut̄ i or-
namētōz b̄ndictione manus
suspendūt de q̄ dicitur i. ij. pte
sub ti. de diacono. Decio eēt de
v̄gimū ossecratione dicendum.
h̄ de hoc i p̄lxio sc̄de ptis dicit̄
De ecclīasticis sacramētis.

Quia ecclīastica sacra-
menta notandū ē q̄ fm
greḡ. sacramētū ē in aliq̄ cele-
bratione cū res gesta ita sit ut
aliud aliq̄d significare rei ac-
cipiamus qd̄ sacre. i. digne ac-
cipiendū ē. Misteriū v̄o ē qd̄
occulte et inuisibilē opat̄ spūs
sanctus ita q̄ opando signifi-
cat et significādo b̄ndicit. Mis-
teriū enī ē in sacramētis: mīnī-
steriū dicit̄ in ornamētis. S; et
fm auḡ. sacramētum ē inuisi-
bilis gratie visibil̄ forma. Itē
sacrificiū visibile inuisibile sac-
mētū. Itē idē signū ē res p̄t spe-
cie quā ingerit sēib; aliud ali-
quid ex se faciens i ognitionē
vnire. Dicit̄ etiā sacramētum

De ecclīasticis sacramētis

sacre rei signū vel sacru secretū
de hoc etiā in q̄rta pte sub. vij.
pticula canonis dicit̄ sup v̄bo
misteriū fidei. et sub ti. de obla.

Sane quedā sūt sacramenta
necessitatis tm̄: q̄dam dignita-
tis et necessitatis: q̄dā ordinis
et necessitatis: q̄dā dignitatis
et voluntatis: q̄dam v̄o volunta-
tis tm̄. Sacramētū necessita-
tis tm̄ est baptisimus qui in sū-
ma necessitate a quocūq; du-
tū in forma ecclīe collat̄ fue-
rit p̄oficit ad salutem. Et dici-
tur necessitatis. q̄ sine eo nēo
saluari pōt si ex otēptu dese-
ratur. de hoc sacramento in. vi.
pte sub sabbato sancto dicit̄.
Sacramētum dignitatis et ne-
cessitatis ē osfirmatio. dignita-
tis q̄ a solo ep̄o offert̄. necessi-
tatis q̄ ex otēptu illud dimitt̄
tētes n̄ saluāt̄. de hoc etiā sub
dicto sabbato dicit̄. **S**acra-
menta v̄ro ordinis et necessi-
tatis sunt p̄nitētia: eukaristia
et extrema v̄nctio. Ordinis q̄
tm̄ a rite ordinatis fm clauēs
ecclīe dari debēt: nisi in neces-
sitate in qua quis pōt etiā lai-
co ofitei. necessitatis qm̄ ex cō-
tēptu illa dimittēs saluari nō
potest. De p̄nitētia vide in sex-
ta parte. sub titulo de quinta
feria cene domini et diximus in

repositio nro sū. ti. de. pe. a re.
De eukaristia i qūta pte sū ca
none dicet. De extrema vñti
one i pcedenti ti. dcm ē. Sa
cramētū vō dignitatis a volūta
tis ē ordo dignitatis. qz a solis
epīs confert. vel qz nō nisi di
gnis a digne ad illū accedēdū
ē. volūtatis qz sine illo qz sal
uari pōt. De hō dicet i plexmo.
ij. partis. Sacramētū volūtatis
tm ē mīmonū. Et dī volūta
tis. qz sine illo qz saluari pōt.
Nō enī expedit hōmī ad regnū
celorū tēdē volētī nūlxre. Cir
ca qd notādū est qz scdm cāo
nes solēmitas nuptiarū fatien
da nō ē a. lxx. qd ē tps tristitie
vsq; i octauā pasche. nec tri
bz ebdomadis añ festū iohīs.
Sed scdm osuetudiem ecclie
gnalis matrimōnū publice cō
trahit. in ecclia a crastio dñice
in alb: vic; ab octaua die pas
che vsq; ad pīmū diē rogatio
nū. Et in pīma diē rogationū
i mane claudit. hēc solēmitas.
a duāt pibicō vsq; ad octa
uū diē post pētlx. i clusue a sic
loq̄tur clemēs pp i sua epla de
cretali. A pīma quoq; dñica
aduēt⁹ vsq; ad epiphāiā nō
dēbēt nuptie celebrari. Nec ec
fierēt vsq; ad octauā ephie:
nisi qz dñs etiā nuptias tū sui

pntia tū ē miraclo decorauit
Vñ tūc cantatur hodie celestis
pōlo iūcta est ecclia. Quid
tñ dicūt sancti⁹ cē. qz hēc pbi
bicō vsq; ad octauā ipīus fes
ti extēdatur. sicut a offitium
cōuersionis aq in vīnū i nup
tijs. In pmissis ergo tēporib;
matrimonia nō contrahuntur.
qm ipsa tpa sunt orōm depu
tata. Et idō dēbēt tūc hōmo cē
a lecto vxorio sequestrari. Be
nealit. em tpe quo abstinet
a nuptijs: abstīnēdū est etiā
a cōiugali amplexu. nisi forte
ob fragilitatē hūanitatē vir
ab vxore poscat cōiugale de
bitū ul cōuerso. qm poscenti
soluendū est. qz fm aplm vir
nō habet potestātē corpis sui
s; mulier a cōuerso. Licet au
tē solēmitas nuptiarū pmissis
tpib; iterdicta sit qcuq; tñ tē
pōe mīmonū legitie p̄vba de
pnti cōtractū fuit: tenet. Qd
vō statutū fuit i cāone qz tri
bz septimīs pcedētib; festū be
ati iohīs baptiste: nuptie non
celebrarētur. idō factū fuit ut
liberius orōm vacet. Institue
rat em ecclia p̄us duas qdrige
simas p̄et. maiorē. vnā ante
natale dñi. q cōiter vocat. sac
ti martini. a durabat vsq; ad
natale. aliā. s. xl. diez. añ festū

beatū iohānis baptiste ī q̄bus
vacādū erat orōm̄bz elemosī
nis et ieiunijs. s̄ p̄t̄ hōim fragi
litate ille due ad vnā sūt reda
cte et itez illa diuīsa ē ī tres eb
domadas aduēt⁹ et tres añ na
tūitate sc̄i ioh̄is ī q̄bz ē ieiunā
dū et a nuptijs abstīnēdū.

Porro s̄m p̄s̄d. sc̄ie dū maritā
tur ideo velat⁹ ut nouerit se sēp
viris suis subditas eē et q̄ re
becca viso ysaac sevelauit. Itē
ideo nūctes post bñdictione;
vitta vno iūicē viculo copulā
tur. ne opagē. i. fidē coniugalīs
vnitatis dirūpāt. Eadē vō vit
ta cādida: purpureo colore p
miscet⁹. q̄ cādōr ē mūdicia vi
te. purpura ad sāguis posterī
tate adhibetur. ut hoc signū
otīnētia et lex otīnēdi ab vtrīs
q̄ ad tēpus amoueat⁹ et post
hoc reddēdū debitū nō neget⁹.

Itē q̄ ī p̄mis anulīs a sponso
sponse dat⁹ sit nūm̄z p̄t̄ mu
tue dilectōis signū: ul⁹ p̄t̄ id
magis ut pignore. i. signo cor
da eoz iūgāt⁹. **V**n̄ et ī q̄rto
digito anulus ideo īserit⁹ q̄ ī
eo vna qdā ut fert⁹ sāguis ad
cor vsq; pueniat. Itē p̄th̄us q̄
dā sapiēs p̄mū ob amoris sig
nū ferreū anulū fecit et īm̄bi a
damātē iclusit et ideo subarrari
sponsas instituit. q̄ sicut ferr̄

oia domat: sic amor oia vincit.
qm̄ nichil amoris feruore vel
mētius et sicut adamas ē īfrā
gibilis: sic et amor ē īsupabil⁹.
Fortis est em̄ ut mors dilectio
Ideo q̄ ī digito anulari ī quem
vna p̄cedit a corde illū portai
īstituit. **P**ostmodū vō p̄ fer
reis sūt aurei ostītuti et p̄ ada
māte gēmis ornatī. q̄ sicut au
rū cetera metalla: sic amor vni
uersa bona p̄cellit et sicut aur̄
gemma decorat⁹: sic coniugalīs
amor ceteris v̄tutibz adornat⁹.
Nuptie autē s̄z ambrosiū dicte
sūt ab nubēdo. illi em̄ q̄ nubūt
caput p̄t̄ verecūdiā obnubē
solēt. **V**n̄ et rebecca viso ysaac
cui desponsari debebat: caput
obnubere cepit. **V**erecūdiā
nāq; debet p̄cedere nuptias: q̄
ip̄m coniūgiū plus verecūdiā cō
mēdet et magis expetita debet vi
deri a viro q̄ ip̄a vix expetisse.
Sz et s̄m ihero. **C**onubia legi
tima p̄ccato carēt nō tñ tpe il
lo q̄ actus coniugales gerūt p̄n
tia spūsancti dat⁹ etiā si p̄pha
eē videat⁹ q̄ offitio gñationis
obleq̄t⁹. **N**otandū etiā ē q̄
triplex spūale sacramētū ī car
nali m̄rimōio osūmato desig
natur. **P**rimū sacramētū est
vniō fidelis anime ad deum p̄
fidem dilectionem et caritatem

siue vñio volūtatis. sed caritas
q̄ consistit in spū int' deū a iustā
aiam. **Vñ aplūs.** Quī adhe
ret dō vn⁹ spūs ē cū illo. **Hoc**
sacramētū significat p̄ oīūcti
onē aīorū hita; in p̄ma dēspō
sacōne carñlis m̄rimoni. **Se**
cūdū ē vñio hūane natūe ad
deū. q̄ facta ē i vtero v̄giali p̄
incarnatiōe; vbi deī siue natūe
cōformitas q̄ consistit i carne in
ter xpm̄ a sactā ecclā. **Ad qd̄**
ptinet illd̄. **Verbū** caro factū
ē ac. **Hoc** sacrm̄ designat i ma
trimonio carñli p̄ cōiūctione;
corporū consummato nō q̄ ipsa
oīūctio i q̄ spū sanct⁹ nō ad
est illd̄ designet. s; p̄ ipm̄ actū;
cōsumatū significat. **Tertius;**
sacrm̄ ē ecclē vñtas ex omībz;
gētib; collecta a vñ viro scilicet
xpo subiecta. **Hoc** sacmētum
significat i eo q̄ vñcā tñi a vir
ginē hūit vxore; facto post
modū clerico a cōdiato. **Vbi**
vō q̄s ad bigamā; siue ad se
cūdū m̄rimoniū trāsit iā ab vñ
tate recedit. q̄ carnē suā i plu
res diuidit a sic hūi⁹ tertij sa
cramētū signat i eo nō cadit. q̄
re pmouei nō pōt. **Nā** pmo⁹
t⁹ vñtatē figre nō poss; **Pre**
terea p̄ secūdū m̄rimoniū recedit
a p̄oris oīūctione m̄rimoni.
Ecclā vō ex q̄ xpo se cōiunxit;

nunq̄ ab eo d̄cessit nec ip̄e ab
ea. bigam⁹ ergo talem vñta
te; significare nō pōt. **Vñ**
merito p̄pter hūi⁹ sacramenti
defectū pmoueri nō pōt. **Illd̄**
etiā nota q̄ sicut statutū est i
cōcilio cartaginē. **Spōsus** a
spōsa bñdicendi a parētib; ul'
a paranipbis offerantur ecclē
sacerdoti. accepta aut bñdicti
one eadem nocte p̄ reuerentia
bñdictionis in v̄ginitate per
maneāt. **Ceterz** nuptie bñ
dicende sūt a sacerdote cu; pre
cib; a oblatiōib; ex institutiōe
euaristi p̄pe. **Verūtamen** vir ul'
mulier ad bigamā transiens
m̄rimoniū contrahēdo nō de
bet a presbitero bñdicī. q̄ cū
alia vice bñdicti sint: eorū bñ
dictio iterari nō debet. **Nō** ego
debet nuptie bñdicī. nisi vbi v̄
go cū v̄gie cōtrahit p̄pt' rōnē
q̄ ponitur in p̄lxio secūde ptis
imō p̄sbit' qui bñdictiōe; cu;
secūda vxorē celebrūeit. officio
a bñficio suspēsus ē ad sedē; a
p̄licā mittēd⁹. qd̄ q̄dē; ad ex
hortaciōē otinētie noscīt itro
ductū. sed; q̄rūdā loq̄z osue
tudine si q̄s oītrahit cū scdā v̄
gie: bñdictio iterat'. et hoc si
dñs ip̄ sciat a toleāt alioq̄n n̄
v; **Dicūt** ec̄ qdā q̄ si aliq̄ v̄gi
nes otīlxtes nō fuerit bñdicti

Secūdus de mīstris et ordibz

facti bigamī itēz otialēdo po-
terūt bñdicti. **S**i a si q̄ otialē-
tes fuerit bñdicti h̄ se n̄ ogno-
uerit carnalit̄ nō iō itēz otia-
lētes bñdicēt. **D**e bñdictōe v̄
gimū dicet̄ i p̄lxio. ij. ptis. **N**o-
tādū aut̄ ē q̄ vnū sacramētūz
dignū ē alio q̄tuor modis. s.
rōne efficacīe ut baptisim⁹. rō-
ne s̄c̄itatis ut eukaristia. rō-
ne fiḡficatōis ut oīngiū. q̄dā
tñ non app̄obāt istū modū et
rōne of̄erētis ut of̄irmatō et or-
do. **S**i q̄rit̄ q̄re īstituta sunt
sacramēta q̄ sine illis potuiss̄
de⁹ hūano generi vitā eternā
et grāz donasse. Rñsio p̄pt̄ tria
Priō p̄pt̄ hūiliationē ut dū hō
ex dī p̄cepto se rebz īfēribilibz
et se īferioribz reuerēt̄ s̄bicīt ex
hac obediētia magis ap̄d deū
mereat̄. **S**ecō p̄pt̄ eruditōez
ut p̄ id q̄d foris ī sp̄cie visibili
cermēt̄ ad īuisibilē v̄tutē q̄ ite-
rius ē agnoscēdā mēs erudiāt̄
Tertio p̄pt̄ exercitacionē q̄ cū
hō ociosus eē nō debeat p̄poit̄
ei vtil̄ et salubris exercitatio ī
sacramētis q̄ vanā et noxiā de-
clinēt occupatōez. iux̄ illd̄ **S**e-
per aliquid boni op̄is facito ut
diabolus īueniat te occupatū.
nō ḡo delēt omitti put̄ ī p̄ce. ti-
dictū ē.

Incipit liber secūd⁹. de mīstris

ecclesiasticis et eorū officiis.

et ordinibz ecclesiasticis et de eorū
officiis.

In hac sc̄da pte de
mīstris et ordibus
ecclesiasticis eorūqz
officiis tractat̄ p̄ui-
dīm⁹. p̄mittētes q̄ tres sūt fa-
mose secte. s. gētiliū: hēb̄z eorū et
xp̄ianorū. **P**riā ē erroris. sc̄da
vitatis. **T**ertia vitatis et salutis
In priā naufragamur **I**n sc̄da
a piculo eripimur. **I**n tertia sal-
uamur. **P**riā secta d̄r a sec̄do.
q̄ secat. i. sepat nos a deo. **S**e-
cūda et tertia a sec̄do et tenēdo
qm̄ illumināt saluāt et liberāt.
Xp̄ianorū p̄sone tā seculares
q̄ ecclesiastice ab alijs duabz sec-
tis sup̄ te sūt. hēbreā vicz et gēti-
li. **S**icut ei ap̄d nos duo sūt
ḡna p̄sonarū. s. laicales et eccle-
siastice. sicut apud gētiles et hē-
breos. **A**pud gētiles q̄dē sc̄la-
res p̄sone erāt hē monarcha. s.
īpator roman⁹. patricij q̄ et se-
natores dicebāt̄: ad q̄z arbī-
triū vnūsa ordinabāt̄: reges
duces: comites: p̄fides: p̄fecti:
suffecti: tribuni militū: tribuni
pleb̄. p̄toēs: cēturiōes: decurio-
nes: q̄termiōes: dīmī viri: q̄stoēs
ediles et aule iamitoēs. **I**nt̄ p̄e-
tas v̄o erāt aduocati: carminū
r̄latoēs: carminū scriptores: co-
medi: tragedi: h̄storio ḡphi